

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1890 - 1965

AKTIESELSKABET BANKEN FOR RINGSTED OG OMEGN

AKTIESELSKABET
BANKEN FOR
RINGSTED OG OMEGN
1890-1965

AKTIESELSKABET

BANKEN FOR
RINGSTED OG OMEGN
1890-1965

Redigeret og tilrettelagt

af

C. BUNCH-CHRISTENSEN

Forord

I anledning af at Banken for Ringsted og Omegn i 1965 kan fejre sit 75 års jubilæum er det os en glæde hermed at overrække Dem dette festskrift. Vi har i bestyrelsen følt det naturligt, at videreføre og udbygge det ved tidligere lejligheder skrevne materiale om bankens virksomhed.

Ikke alene for rent historisk at illustrere de seneste års udvikling og vækst, men sideløbende hermed glimtvist at give et tidsbillede af de samfundsmæssige forhold — såvel økonomiske, politiske som folkelige — hvorunder dette resultat er opnået.

Og vi tror, at De, kære læser, når De har læst bogen, vil være enig med den nuværende ledelse af banken, når vi her, som indledning til dette festskrift, giver udtryk for den taknemlighed og beundring, vi føler for de mænd, der gennem de 75 år med fremsyn og dygtighed har været med til at præge og udvikle banken.

J. Tvedegaard.

Indledning

Da Ringsted Bank i 1930 fyldte 40 år, blev der holdt en storstilet jubilæumsfest, hvori der deltog over 400 aktionærer og gæster.

Når bankens ledelse dengang besluttede, at det lidt skæve jubilæum skulle fejres med manér, skyldtes det flere grunde. Dels oprandt 25 års jubilæet under den første verdenskrig, hvor man naturligvis afstod fra at feste, og dels var der i 1930 endnu to af stifterne tilbage i bankrådet, nemlig boghandler Ahrent Flensborg og sognefoged S. Jensen-Hyldegaard.

Til jubilæumsdagen var der af nu afdøde redaktør J. V. Christensen, Ringsted Folketidende, udarbejdet et festskrift omfattende bankens første 40 år, hvoraf der i det følgende bringes et uddrag af omtalen af bankens start i 1890.

Ved en senere lejlighed har bankdirektør C. J. Christensen lavet et supplement, der omfatter årene 1930—1950. Da dette supplement ikke har været publiceret for en større kreds, vil det blive gengivet her omtrent i sin fulde udstrækning.

Endelig har direktør, cand. oecon. Erik Krogstrup, Landbrugets Realkreditfond, skrevet en artikel om de mange strukturændringer, der i de kommende år vil berøre alle erhverv.

Da bestyrelsens formand, proprietær Gunnar Tvedegaard, ved min fratræden som kontorchef i banken i foråret 1964, bad mig samle stof til en a'jourføring af bankens historie, var det med nogen betænkelighed, jeg gik til opgaven, men jeg håber, at jubilæumsbogen i den form, hvori den nu foreligger, giver et tilfredsstillende billede af den 75 årige.

C. Bunch-Christensen.

I gengivelsen af såvel redaktør J. V. Christensens som direktør C. J. Christensens indlæg er den originale retskrivning bibeholdt.

J. V. Christensen:

Efter Tietgens Raad —

Ringstedegnen fik sent sin egen Bank. Først i forrige Aarhundredes sidste Tiaar skred man til Handling paa et Omraade, som i andre Byer forlængst var taget under Opdyrkning, og det er ikke uden Interesse at mærke sig den Forbeholdenhed, man til at begynde med indtager overfor Tanken. Det er ejendommeligt at lægge Mærke til, hvorledes der i de to samtidige og parallelle Bevægelser — Slagteriet og Banken, af hvilke den sidste udspringer af den første — er ligesom en Tvivl om, at denne By og Egn er i Stand til at bære disse Foretagender som fuldt selvstændige. Der synes i denne ellers i andre Henseender ganske selvbevidste Befolkning at være megen Forsigtighed, ja, næsten Ængstelse for at vove sig ud i noget, som man ikke rigtig kan overskue. Man taler til at begynde med om Filial af en Hovedstadsbank, ligesom man senere hen taler om, at Slagteriet skal være Filial af et andet sjællandsk Slagteri. I begge Tilfælde bryder dog Selvtilliden sluttelig igennem, og dette skyldes, at der har været fremskuende Mænd, der har forstaaet, hvad det betød at staa paa egne Ben, og evnet at gøre det forstaaeligt for tilstrækkeligt mange.

Idet jeg henviser til den følgende Skildring, der nævner Navnene paa Mændene, skal jeg blot i disse Indledningsord pege paa, at »Banken for Ringsted og Omegn« stiftedes som selvstændig Bank paa det direkte Raad af Danmarks største Bank- og Handels geni *C. F. Tietgen*. Hans Navn føres af Sagfører *N. Svendsen* i Marken som Argument paa Bankens første Generalforsamling.

Om dette nye Foretagende samledes da By og Land, saaledes som det altid var god Sædvane i denne Egn. Man stod, da Ringsted Bank stiftedes, midt i voldsomme politiske Brydninger, der i ikke ringe Grad havde sat Land og By op imod hinanden. Og man stod økonomisk set i 1890 midt i den store Krise, der nødvendiggjorde store Om- og Nydan-

nelser i vort Erhvervsliv. Men endnu paa dette Tidspunkt var man ingenlunde klar over, hvor langt den ny Udvikling kunde bære. Der kom i de sidste 1880'er og de første 1890'er stadige Overraskelser m. H. t. vore Exportmarkeder, saa det var intet Under, at Landboerne var stemte til økonomisk Eftertanke. Og Købstædernes Næringsliv prægedes i høj Grad af de trykkede Tilstande paa Landet. En saa udpræget Oplandsby som Ringsted maatte føle Virkningerne af denne Tingenes Tilstand stærkt. Naar Tanken om det nye Foretagende alligevel saa hurtigt og stærkt slog an i Befolkningen, skyldtes det, at der baade paa Land og i By var Mænd, som havde Tillid til Fremtiden, og som forudsaa, hvad det for den daglige Virksomhed og Omsætning ville betyde, at der ogsaa her i Byen blev et Bankinstitut, der kunde løse de Opgaver, der med den nu i et stærkere Tempo stedfindende erhvervsmæssige Udvikling vilde melde sig . . .

Ringsted omkring 1890

Starten

Den 5. Marts 1890 fremkom den offentlige Indbydelse til Aktietegning, saaledes udseende:

»Indbydelse

til

Aktietegning i en Bank for Ringsted og Omegn.

Undertegnede paa det offentlige Møde i Ringsted den 1ste dennes nedsatte *Bank-Udvalg* indbyder herved til Aktietegning i en Bank for Ringsted og Omegn.

Tegningen er bindende paa Betingelsen:

- 1) at Banken oprettes i Løbet af dette Aar.
- 2) at der af den paatænkte Aktiekapital paa 100.000 Kroner i Aktier paa 200, 500 og 1000 Kroner ved den konstituerende Generalforsamling er tegnet over 50.000 Kroner.
- 3) at Udbyttet *helt og holdent* tilfalder *Aktionærerne*, dog at selvfølgelig en passende Del henlægges til Reservecapitalen.
- 4) at der ved Spørgsmaalet om Aktionærernes Stemmeret tages rimeligt Hensyn til deres forskellige Aktiebeløb, dog saaledes, at ingen Aktionær har mindre end 1 og ingen mere end 8 Stemmer.
- 5) at Aktierne indbetales med 20 pCt. maanedlig efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse.

Tegningen foregaar hos enhver af undertegnede Udvalsmedlemmer.

P. t. Ringsted, den 5te Marts 1890.

J. Rørbye,
Købmand,
Ringsted.

J. C. Frandsen,
Dampmøller,
Ringsted.

C. W. Meyer,
Blikkenslagermester,
Ringsted.

Niels Svendsen
Sagfører,
Ringsted.

Alfred Mortensen,
Particulier
Amtstuegaarden.

J. P. Obel,
Proprietær,
Vigersdalsgaarden.

H. P. Olsen,
Gaardejer og Landbrugskandidat,
Hjelmømagle.

Kun 14 Dage efter holdes den konstituerende Generalforsamling (den 19. Marts 1890), paa hvilken det oplystes, at der var tegnet 66.000 Kr. Aktiekapital, deraf 33.800 Kr. paa Landet, 32.200 Kr. i Byen. Lovbehandlingen varede 6 Timer. Bl. a. drøftede man indgaaende om Bane-gaarden, Amtstuegaarden (hvor to af Bankens Stiftere boede) osv. skulde høre til Byen eller Landet. Man vedtog, det skulde være »By«. Det var Amtstuegaardens første »Indlemmelse«. Paa den konstituerende Generalforsamling foretoges ligeledes det første Valg af Bankraad med følgende Stemmetal:

Ringsted By:

Sagfører Svendsen	85 St.	Skrædermester Grahf	64 St.
Partikulier Alfr. Mortensen	84 »	Boghandler Flensborg	63 »
Dampmøller Frandsen	82 »	Boghandler N. P. Hansen	56 »
Gaskasserer Brüel	80 »	Købmand Dégn	52 »
Købmand Rørbye	70 »	Murermester Jul. Johansen	47 »
Toldofficiant Andersen	67 »	Tømmerhandler Schaldemose	42 »

For Landet:

Prop. Obel, Vigersdalsgaard	93 St.	Gdr. N. Frederiksen, Hjelsmømag.	73 St.
Gdr. Joh. Hansen, Hømb	90 »	» Chr. U. Hansen, Haugbyrd	73 »
» H. P. Olsen, Hjelsmømagle	89 »	Gdbst. H. Christensen, Haugbyrd	64 »
» N. Henriksen, Tolstrup	85 »	Gmd. Mads Andersen, Skellerød	62 »
» P. Hansen, Ørslevvester	77 »	Gdr. Ole Olsen, Tjæreby	62 »
» J. Nielsen, Herredsfogedgrd.	77 »	» Søren Jensen, Tvindelstrup	60 »

Der staar i Forhandlingsprotokollen: »Dirigenten sluttede Generalforsamlingen, idet han udtalte Haabet om, at den nu oprettede Institution maatte blive til Gavn for By og Land.« Bankens indre Organisation var fastlagt i Lovenes §§ 16—23 inkl. Denne Organisation gjaldt indtil Revisionen i 1915.

Bankens Anliggender skulde varetages af Generalforsamling, Bankraad og Bestyrelse.

Generalforsamlingen dannedes af Aktionærerne, der havde Stemmeret saaledes: et Aktiebeløb paa 200 Kr. 1 St., 500 Kr. 2 St., 1000 Kr. 3 St., 5000 Kr. 4 St., 10.000 Kr. 5 St., 15.000 Kr. 6 St., 20.000 Kr. 7 St., 25.000 Kr. 8 St., hvilket var det højeste Stemmetal nogen enkelt Aktionær kunde afgive selv eller pr. Fuldmagt. Mindst 25 Aktionærer skulde være til Stede, for at en Generalforsamling kunde være beslutningsdygtig. Bestyrelsen, der skulde vælges af Bankraadet, skulde bestaa af fem Medlemmer. Bestyrelsen repræsenterede Banken i retlige Forhold, tegnede ved to af dens Medlemmer Bankens Firma og fastsatte i Forening med Bankraadet hele Bankens Forretningsgang. Bestyrelsesmedlemmerne havde Sæde og Stemme i Bankraadets Møder, selv om de ikke var Medlemmer. Bankraad og Bestyrelse i Forening skulde enten blandt Bestyrelsens Medlemmer eller blandt Aktionærerne udenfor samme vælge en Forretningsfører, der ledede de daglige Forretninger i Henhold til en af Bankraad og Bestyrelse udarbejdet Instrux under Bestyrelsens nærmere Tilsyn. To af Bestyrelsens Medlemmer skulde daglig komme til Stede i Banken. Den 22. Marts mødte Bankraadet fuldtalligt og valgte til Formand Dampmøller *J. C. Frandsen*, til Næstformand *H. P. Olsen*, Hjelsmømagle. Til Bestyrelsen valgtes Købmand *Rørbye*, Rentier *Alfr. Mortensen*, Gaskasserer *Brüel*, Sagfører *Svendsen* og *Jens Nielsen*, Herredsfogedgaarden, Sigersted. Til Kontrolkomité valgtes Gdr. *P. Hansen*, Ørslevvester, og Toldofficiant

Andersen, Ringsted. I de følgende Dage indeholdt de to stedlige Blade Annoncer om, at første Indbetaling paa Aktierne — nemlig 20 pCt. — foregik Lørdag den 5. April 1890. Ved Indbetaling af hele Aktiebeløbet godtgjorde Banken 4 pCt. Rente p. a. I Tilfælde af Udeblivelse med Aktiebeløbet skulde Aktionæren ifølge Lovene betale en Rente af 6 pCt. p. a.

Samme Dag — 5. April — holdtes et Bankraadsmøde, hvilket Næstformanden, H. P. Olsen, i Formandens Forfald ledede, og hvor Sagfører Svendsen meddelte, at han af Bestyrelsen var valgt til Formand. Derefter vedtoges det enstemmigt at ansætte Bogholder *C. Werner* som Forretningsfører, Bogholder og Kasserer med en årlig Løn af 2500 Kr., han skulde stille 10.000 Kr. i Kaution og desuden 10.000 Kr. i solide Værdipapirer, alt efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse. Bestyrelsen bemyndigedes dernæst til at ansætte en Assistent og dertil anvende årlig 500 Kr. . . .

Den første ordinære Generalforsamling afholdtes den 14. Marts 1891. Referatet, der meddeles, er meget sammentrængt. Sagfører Svendsen betonedede i sin Beretning, at Banken kun i faa Maaneder havde haft hele Aktiekapitalen at arbejde med, mens derimod alle Udgifterne skulde afholdes. Det ses, at der har været »nogen Diskussion« om Henlæggelsen af det foranførte Overskud; men Henlæggelsen er blevet vedtaget, og Dampmøller Frandsen bragte Bestyrelse og Kontrolkomité en Tak, fordi de arbejdede gratis og vilde vedblive dermed, til Banken kunde betale Arbejdet. Iøvrigt meddelte Svendsen paa Generalforsamlingen, at Banken var i sund Udvikling, og at den fra 1. Januar 1891 havde øget sin Indskudskapital med 32.000 Kr. Bankens første Beretning er bevaret i Bankens Arkiv, dens Forside og Bagside meddeles her:

Ringsted omkring 1900

Aktieselskabet
Banken for Ringsted og Omegn.
BERETNING FOR DET 1. REGNSKABSAAR
fra 15de April til 31de December 1890.

Udgift:	Gevinst- og Tabs-Konto	Indtægt:
Gager, Husleje, Belysning og Brændsel samt øvrige Administrations-Udgifter Kr. 2.780 66		Indvunden Diskonto og Renter 3.886 06
Kurstab paa Fonds — 517 13		Fragaar: Udbetalte og godskrevne Renter af Indlaan.. 649 99
Forudbetalt Diskonto af Vexler og løbende Renter af Ind- og Udlaan — 1.310 92		Kr. 3.236 07
Netto-Overakud — 899 72		Indvunden Provision — 1.598 96
		Renter af Fonds — 608 85
		Avance paa fremmede Vexler og Mønt — 65 15
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
	Kr. 5.508 43	Kr. 5.508 43

Debitorer:		Balance-Konto	Kreditorer:	
Vexel-Konto-Kroner	Kr. 41.259,76	Aktie-Kapital	Kr. 83.800,00	
Vexel-Konto-Udenbys	— 703,00	Indlaan paa 6 Mdr.	— 138.756,74	
Kassa-Kredit-Konto	— 47.117,97	Indlaan paa almindelige Vilkaar ..	— 45.329,54	
Udlaan mod Haandpant og Kaution ..	— 34.150,00	Folio-Konto	— 55.518,55	
Udlaan mod Prioritet	— 55.350,00	Løbende Renters Konto	— 1.310,92	
Fonds og Aktiers Konto	— 49.977,78	Gevinst- og Tabs-Konto	— 899,72	
Inventarie-Konto	— 2.121,60			
Etablerings-Konto	— 2.565,00			
Fremmed Mønt- og Kupons-Konto ..	— 4,00			
Incassations-Konto	— 5.128,80			
Tilgodehavende hos Bankens Forbindelse i Kjøbenhavn	— 65.174,33			
Kassebeholdning	— 22.063,23			
	<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>		<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
	Kr. 325.615,47		Kr. 325.615,47	

Ringsted, den 28de Januar 1891.

I Bestyrelsen for »Aktieselskabet Banken for Ringsted og Omegn»:
Niels Svendsen. Georg Bræel. J. Rørbye. J. Nielsen. A. Mortensen.

C. Werner.

I Henhold til § 21 i Aktieselskabets Love have underskrevne Revisorer gennemgaaet foranstaende Regnskab og nøje undersøgt Bankens Aktiver og Passiver, saavel enkeltvis som i det Hele, og efter vort bedste Skjøn intet fundet ved samme at erindre. Særlig have vi sammentalt saavel Bankens Fonds (der i Regnskabet er opført til laveste Kurs) som Udlaansdokumenternes enkelte Beløb og de enkelte Indlaaneres Konti og fundet Alt i nøje Overensstemmelse med Bankens Bøger og nærværende Regnskab. Ligeledes have vi forvissat os om, at de Banken stillede Deposita for Kassekredit og Udlaan vare tilstede.

Ringsted, den 18de Februar 1891.

P. Hansen.

J. Andersen.

Foranstaende Regnskab decideres herved til Godkendelse.

For Bankraadet

J. C. Frandsen.

Paa Generalforsamlingen den 14de Marts 1891 godkjendtes foranstaende Regnskab enstemmig, ligesom det vedtoges at henlægge Overskudet til næste Aars Regnskab.

Som Dirigent

J. G. Mathiesen.

Således skrev redaktør J. V. Christensen om bankens start.

Årene op til 1930 var meget begivenhedsrige, men da de er så udførligt beskrevet i redaktør Christensens festskrift til bankens 40 års jubilæum i 1930, skal vi ikke trætte med en gengivelse her, men henvise til det nævnte skrift.

Man vil dog ikke undlade her at bringe en kort omtale af nogle af de mænd, inden for bankens ledelse, der gik bort i årene 1890—1930:

Sagfører *Niels Svendsen*, der stod som den egentlige stifter af banken, døde den 6. december 1925, 67 år gammel. Han var formand for bestyrelsen fra 1890 til 1909 og medlem af repræsentantskabet (bankrådet) til sin død. Han vedblev at betragte banken som »sit barn«. Sine sidste år tilbragte sagfører Svendsen på sit gods »Kærup« ved Ringsted, som blev købt i 1915. Sin interesse for offentlige anliggender viste sagfører Svendsen både ved aktive handlinger og ved udtalelser i snævrere kredse.

Bankdirektør *G. Graversen* døde den 28. december 1927. Han havde været knyttet til Ringsted og Ringstedegnen i ca. 30 år. Først som fuldmægtig og senere som kompagnon hos sagfører Niels Svendsen. I 1915 indtrådte Graversen i bankens direktion, og fra 1917 til sin død var han tillige folkevalgt borgmester. I mindetalen over afdøde udtalte formanden for repræsentantskabet, tømmerhandler N. Schaldemose bl. a.: »Han blev tilkaldt i en urolig periode. Han viste sig at være manden på den rette plads og har sin store del af æren for, at Ringsted Bank er blevet det ansete pengeinstitut, det er.«

Købmand *P. H. Dégn* var medlem af repræsentantskabet (bankrådet) fra starten og formand for bestyrelsen fra 1909 til sin død den 23. marts 1928. Hans betydning for banken havde været meget stor. Redaktør Christensen skrev bl. a.: »Han omfattede denne gerning (som bestyrelsesformand) med en overordentlig interesse. Som et urværk gik han hver dag sin tur til banken, hvor intet var for småt til at have hans interesse. Uden stærk fremtrædende offentlig interesse var han en skattet deltager i byens og egnens arbejde. Med sandhed kunde det siges i mindetalen over ham, at når Ringsted Bank havde så god en stilling blandt provinsbankerne, havde Dégn en stor del af æren derfor.«

Tømmerhandler *N. Schaldemose*, der var medlem af repræsentantskabet (bankrådet) helt fra starten og formand fra 1909, døde den 13. september 1929. Han var en kendt og agtet mand med rige repræsen-

tative egenskaber, der gjorde ham velegnet som formand for repræsentantskabet.

— — —

De to næste afsnit er en gengivelse af de af bankdirektør C. J. Christensen i sin tid udarbejdede beretninger om banken omfattende årene 1930—1940 og 1940—1950.

(Red.)

Torvet omkring 1925

C. J. Christensen:

10-Aaret 1930-1940

Det 10-Aar, som er forløbet, siden Banken fejrede sit 40-Aars Jubilæum, er kun et kort Spand af Tid, saa kort, at de Begivenheder, som har fundet sted i disse Aar, næppe paa nærværende Tidspunkt kan kaldes Historie.

Dette Decennium er imidlertid baade for Verden i sin Helhed, vort Land og vor Bank saa rig paa betydningsfulde Tildragelser, at det ikke kan forbigaas i Tavshed.

Allerede forud for 40-Aars Jubilæets Festlighed var en Verdenskrise udbrudt (Wall-Streets sorte Uge) i Efteraaret 1929. Til at begynde med antoges den for et lokalt amerikansk Fænomen, men med Østerreichische Kredit-Anstalts Sammenbrud i 1930 var Verdenskrigen i fuld Udvikling.

Krisen begyndte som en Børskrise med en vanvittig Deroute i Aktier, hvilket vel ogsaa var naturligt, idet en Produktionskrise af uanede Dimensioner, umiddelbart efter Derouten, tonede frem.

I 1920'erne var opelsket et mægtigt Produktionsapparat til Genskabelse af de under Verdenskrigen ødelagte Værdier og Udnyttelse af de under Krigen gjorde Opfindelser, og da Produktionen, efterhaanden som Behovet var tilfredsstillet, ikke blev væsentligt indskrænket, fremkom en Overproduktion, som ikke kunde finde Afsætning. Den naturlige Følge heraf var et Prisfald udover alle hidtil kendte Grænser. Engros-Pristallet for Englands Vedkommende viser Udviklingen og falder meget nær sammen med den øvrige Verden: 1929: 100, 1930: 84, 1931: 70,2, 1932: 67,8 og først i 1933 vender det og gaar opad, dog paa langt nær i Pari med 1929.

England gaar fra Guldet

Ved krisen blev England udsat for et saadant Pres, at det ikke var

i Stand til at holde sin Valuta i Pari, og pr. 1. September 1931 forlod Sterling sin Guldkonvertibilitet.

Dette var en for vort Land i højeste Grad vigtig Begivenhed, som man maatte tage Stilling til: Skulde man holde Kronen i Pari eller følge Sterlingen! Spørgsmaalet var: Hvad var vigtigst for Landet, at opretholde den samme Indtægt i Kroner for vor Export, eller at indkøbe Raastoffer og anden Import til en billigere Pris. Her viste Handelsstatistikken Vejen, og Resultatet blev, at da vor Landbrugsexport til England var saa stor og indtægtsmæssig af saa vital Betydning for vort Hovederhverv, Landbruget, vedtog man at følge Sterlingen.

For at forebygge uønskede Spekulationer og uovervejede Realisationer var Københavns Børs lukket fra den 21. September til 14. Oktober 1931, og den 26. September 1931 forhøjedes Diskontoen med $1\frac{1}{2}$ % til 6 %, efter at den allerede 5. September var blevet forhøjet med 1 %.

Parallelt med Overproduktionen i den øvrige Verden forekom der her i Landet en mægtig Overproduktion af Landbrugsvarer, som i Forbindelse med andre Landes udvidede Produktion medførte en kolossal Nedgang i Priserne, hvilket førte Landbrugserhvervet ind i en Krise, som endnu ikke er overstaaet, selv om den maa siges at være mildnet en Del.

Krisen medførte forskellige Ordninger fra Statens Side til Ophjælpning af Rentabiliteten, hvoraf skal nævnes den mislykkede Konvertering af Kreditforeningslaan, ved hvilken Banken fik ombyttet en væsentlig Del af sin Beholdning af $4\frac{1}{2}$ % Obligationer med 4 %, samt Rente-loven af 1933, der satte Maksimalrente paa Indlaansmidler for dergennem at fremkalde en Nedsættelse af Udlaansrenten til Fordel for Laantagerne.

Til Støtte for Konverteringen og Rente-loven naaede Diskontoen den 30. November 1933 ned i et Lavmaal af $2\frac{1}{2}$ %, noget ganske exceptionelt i dansk Pengevæsen.

I 1935 ophævedes Rente-loven, vistnok uden at have udøvet den til-sigtede Virkning.

Landbrugskrisen i Trediveerne

For Ringsted Bank, der er i intim Forbindelse med Landboerne, deres Produktionsvirksomheder og økonomiske Sammenslutninger, kunde man vel forvente, at Forholdene vilde have medført ekstraordinære

Tab, men Bankens Organisation og Forretningsmaade bestod her, som ved tidligere Lejligheder, sin Prøve. Til Trods for, at 1932 fremviste en Stigning i Falliterklæringer af ca. 50 %. Tvangsakkordbegæring af ca. 200 % og Tvangsauktioner over Landbrugsejendomme af ca. 70 %, kunde Banken melde Hus forbi, i intet Tilfælde saa Banken sig nødsaget til, til Inddrivelse af sine Fordringer, at skride til Fallit-anmeldelse eller Begæring af Tvangsauktion.

Selvfølgelig blev Banken i denne Periode, 1931—33, oversvømmet af Begæring om Fritagelse for Afdrag. Disse blev alle behandlede, og i alle Tilfælde, hvor man kunde se, det vilde være en Hjælp for Laantageren, bevilgede.

Selvom Krisen ikke bragte Banken ekstraordinære Tab, satte den dog sine Spor i Bankens Status. Fra 1929 til 1935 faldt Indlaansmidlerne jævnt med ca. 700.000 Kr., men fra 1936 har de igen været i uafbrudt Stigning, saaledes at de nu andrager over 15 Millioner Kroner, det højeste Beløb siden 1925.

Ogsaa Bankens Omsætning var faldende fra 1929 til 1932, men derefter har ogsaa den været i uafbrudt Stigning og andrager nu for 1939 godt 558 Millioner Kroner.

Som Bevis for Bankens grundfæstede og stadig førende Stilling som Formidler af Byens og Oplandets forretningsmæssige Pengemellemværender kan anføres, at den samlede Omsætning i de første 40 Aar androg $5\frac{1}{2}$ Milliard Kroner, og i 10-aaret siden 40-Aars Jubilæet andrager $4\frac{1}{4}$ Milliard Kroner.

Omsætningen er imidlertid ikke det eneste, som kan udtrykkes ved Superlativ. Trodt Krise og andre Besværligheder voksede nyt Initiativ frem, nye Veje i Produktionsprocessen toges op. Som saa ofte før viste Landbruget her sin storslaaede Organisationsevne og Styrke. Vi ser i disse Aar Ringsted Andels-Fjerkræslagteri vokse op i vor By, og i 1935 bygges Kødfoderfabriken »Sjælland« i Ortved.

Banken financierer disse to Foretagender, tro mod sit Princip, at man aldrig gaar forgæves til Ringsted Bank, naar det drejer sig om noget sundt og levedygtigt. Dette i Forbindelse med andre Forhold har bevirket, at Bankens Balance siden 1932 har været i uafbrudt Stigning, saaledes at den i Jubilæumsaaret sætter Rekord med et Beløb af 27.465.026 Kroner. (1940).

Sct. Bendts Kirkes Frilæggelse

Som det gennem mange Aar er oplyst i de ved Bankens Generalforsam-

linger aflagte Beretninger, har Bankens Forretninger været i stadig Udvikling, og man saa den Dag nærme sig med raske Skridt, da de Lokaler, man disponerede over i »Ringsted Børs«, vilde blive for smaa til at rumme det stadig voksende Personale og en ny moderniseret Boksafdeling, svarende til Tidens Krav.

Den bedste Løsning af Problemet vilde jo være, at Banken fik sit eget Hus, og med dette Formaal for Øje hensatte man paa Regnskabet for 1928, som en Begyndelse, 50.000 Kr. til en Byggefond.

Allerede ved 40-Aars Jubilæet var man ved at sprænge Rammerne, hvilket resulterede i, at Bankraadssalen i Efteraaret 1930 blev delt i et Bestyrelsesværelse og et Kontor for det efterhaanden stigende Antal støjende Regne- og Skrivemaskiner, og kort Tid efter var det heller ikke noget Særsyn af og til at se Bestyrelsesværelset anvendt som daglig Arbejdsplads.

Det var da sikkert en kærkommen Oplysning man modtog, da Direktør Valdorf-Hansen i sin Egenskab af Kasserer for »Komiteen til Sct. Bendts Kirkes Frilæggelse«, paa Repræsentantskabsmødet den 14. Oktober 1932, kunde meddele, at Lejerne i Bygningen »Central« var opsagt til Fraflytning pr. April Flyttedag 1934, fordi Komplekset nu skulde nedrives, samt at han havde anmodet om Forkøbsret paa en Grund til Banken paa den ryddede Plads.

Paa Repræsentantskabsmødet den 17. Juli 1933 forelaa der Tilbud til Banken om en Grund ved Torvet, og det vedtoges at give Bestyrelsen Fuldmagt til at forhandle med rette Vedkommende om Købet. Dette afsluttedes til en Købesum af 40.000 Kr. For en Grund, beliggende omtrent paa den gamle »Central«s Plads med Facade mod Torvet, og Købet godkendtes af Repræsentantskabet paa Mødet den 16. Januar 1934 med 20 Stemmer mod 1.

Inden man skred til Handling i Byggespørgsmaalet, var det naturligt, at man forelagde dette for Bankens højeste Myndighed, Generalforsamlingen, der pa den ordinære Samling den 7. Marts 1934, med 267 Stemmer mod 123, vedtog at fremme Sagen.

For at opnaa det bedste Resultat med Hensyn til Nybygningen udskrev man en bunden Konkurrence mellem Arkitekterne Høeg-Hansen, L. Bendixen, Palle Suenson og Fritz Schlegel & Niels Svendsen. Resultatet af Konkurrencen blev, at Dommerkomiteen enstemmigt vedtog at vælge det af Arkitekt Palle Suenson indleverede Projekt.

Imidlertid var »Central«, Raadhuset, Arresthuset og andre foran Kirken liggende Bygninger blevet nedrevet, men herved aabenbaredes hidtil uanede Skønhedsværdier, og en stor Del af Byens og Egnens Befolkning protesterede mod igen at bebygge Arealet, selvom dette var i Overensstemmelse med den vedtagne Frilæggelsesplan.

I denne Anledning meddelte Bestyrelsens Formand, paa Repræsentantskabsmødet den 18. Oktober 1934, at Byggesagen var stillet i Bero, fordi Banken ikke burde blande sig i Striden om Kirkens Frilæggelse.

Banken bygger eget Hus

I Fortsættelse heraf meddeltes paa Repræsentantskabsmødet den 11. Januar 1935, at Købet af Byggegrund paa »Central«s Plads var gaaet tilbage efter Overenskomst med Komiteen, og at Bestyrelsen havde købt »Casino« for en Købesum af 272.000 Kr., hvilket Køb godkendtes af Repræsentantskabet.

Det vedtoges derefter at overdrage Arkitekt Palle Suenson at udarbejde Projekt for den nye Bank, hvilket resulterede i en Beslutning om helt at nedrive det gamle »Casino« og opføre en stor, moderne Bygning paa Pladsen.

Den 15. Februar 1936 blev Arbejdet udbudt, og 1. April s. A. paa-begyndtes Nedrivningen af det gamle »Casino«, hvis kendte Facade i mange Aar havde præget den østlige Side af Torvet.

Arbejdet med Nybygningen skred rask fremad, den 8. September 1936 holdtes Rejsegilde og den 2. December 1936 flyttede Hotel »Casino« ind i de nye Lokaler.

15. Januar 1938 flyttede Banken ind i sine Lokaler, der udenfor al Tvivl opfylder de Krav, man kan stille til en moderne Bank.

Skattesagen

Som det vil erindres fra Festskriftet, der udsendtes ved Bankens 40-Aars Jubilæum, var Banken ved Højesterets Dom af 28. Oktober 1920 kendt pligtig til at udregne sin skattepligtige Indkomst saaledes, at man til den egentlige forretningsmæssige Indkomst skulde tilskrive den Kursopgang — respektive fraskrive Kursnedgangen — som Kursreguleringen af Bankens Fondsbeholdning ved hver Aarsopgørelse giver Anledning til.

Denne Beregningsmaade fulgte man derefter i de følgende Aar. Da den imidlertid bevirkede, at Bankens aarlige Skat var meget svingende, og ydermere efter Aar med en betydelig Kursopgang medførte, at Skatten beregnedes efter en betydelig højere Procentsats, optog man i 1933 en Forhandling med Skattedepartementet om Sagen.

Efter Afslutningen af de i alle Maader venskabeligt førte Forhandlinger, accepterede Skattedepartementet i Skrivelse af 4. Februar 1935 Bankens Synspunkt, hvorefter man fra og med Regnskabsaaret 1934

til den forretningsmæssige Indkomst ved Skatteberegningen kun skal tilskrive (respektive fraskrive) den i Aarets Løb realiserede Kurs-avance (respektive Tab).

Pensionsfonden

Gennem mange Aar havde Banken oparbejdet en ret anseelig Kapital, ca. 200.000 Kr., i en Pensionsfond for Bankens Embedsmænd, men efter Vedtagelsen af Loven om Tilsyn med Pensionskasser og deres Drift, vilde der opstaa saa store Besværligheder og fra Lovgivningsmagtens Side blive stillet saa store Krav om Indbetalinger fra Bankens Side for at underbygge den forsikringsmæssige Basis, at man vedtog at indmelde Direktion og Personale i Pensions- og Livrente-Institutet af 1919, som derefter fra 1. November 1936 overtog hele Bankens Pensionsbyrde mod Indbetaling af den i Fonden opsparede Kapital.

Ændringer i Ledelsen

Retter man Blikket mod Bankens Ledelse, vil man savne flere af de Mænd, der præsiderede ved 40-Aars Jubilæet.

Den 5. Januar 1934 afgik Medlem af Bestyrelsen, Medstifter af Banken, Boghandler Ahrent Flensborg, ved Døden og i hans Sted indvalgte Købmand Chr. Petersen, Ringsted.

Den 10. Juli 1934 døde uden forudgaaende Sygdom Købmand Chr. A. Jensen. Han efterfulgtes i Bestyrelsen af Direktør Chr. Baagø, Ringsted.

Efter 25 Aars Sæde i Bankens Repræsentantskab, siden 1929 som dets Formand, afgik Hofjægermester Garth-Grüner den 2. December 1937 ved Døden efter nogen Tids svær Sygdom. Som ny Formand for Repræsentantskabet valgtes den 30. Marts 1938 Fabrikant M. Mathiasen, Ringsted.

Den 19. August 1938 havde Banken den Sorg at miste sin yngste Direktør S. Christophersen. Kun 50 Aar gammel afgik han efter kort Tids haabløs Sygdom ved Døden. I hans Sted valgtes den 6. September 1938 i et ekstraordinært Repræsentantskabsmøde Bankens hidtidige Bogholder C. J. Christensen til Direktør i Banken.

Paa Aarets sidste Dag i 1939 mistede Banken sin Bestyrelsesformand, Urmager H. I. Klint, og ved Repræsentantskabsmødet den 23. Januar 1940 blev Proprietær, Møllejejer Vilh. Hansen, Englerup, hans Efterfølger, medens Gaardejer, Teglværksejer H. P. Christensen, Sigersted, ved samme Møde indvalgte i Bestyrelsen.

Sin 25-Aars Fødselsdag holdt Banken under en Verdenskrigs haarde Vilkaar, og Skæbnen vil, at 50-Aars Fødselsdagen skal holdes under lignende Forhold.

Det maa haabes, at Land og Folk maa undgaa Krigens Svøbe, og trods smertelige og uretfærdige Tab af Menneskeliv og Gods, maa bevare Sindet rent og Viljen stærk til Arbejde for det fælles Bedste, og at Ringsted Bank maa bevare sin grundfæstede Soliditet, saa den ogsaa i Fremtiden kan være i Stand til at løse de Opgaver, der stilles den.

C. J. Christensen:

10-Aaret 1940-1950

Det paagældende Decenium, det vel mest begivenhedsrige for vort Land i flere Aarhundreder, har været præget af Tildragelser og en Udvikling, der har paavirket Tilværelsen i en Grad, som mange Mennesker næppe fuldt forstaar. Derfor er Stoffet lige saa meget, som at være et Tilbageblik over de sidste 10 Aar af Bankens Levetid, anlagt som en Beskrivelse, der søger at forklare Aarsag og Virkning med Hensyn til den penge-mæssige Udvikling, som foraarsagedes af Landets Besættelse og saa afgjort har præget den paagældende Periode i økonomisk Henseende.

9. April 1940

Fred, Krig, Vold og Brutalitet, dog Livet maa, skal og vil gaa sin Gang, en Kendsgerning som afvigte Decenium, 1940'erne, tilfulde har bevist.

10 Aar er henrundet, siden Banken hin 19. Marts 1940 fejrede sin 50-aars Fødselsdag i lykkelig Uvidenhed om den Katastrofe og Ulykke, som 3 Uger senere skulde overgaa Land og Folk, da vor store sydlige Nabo den 9. April Kl. 4 om Morgenen, uden Varsel, overskred Landets Grænser og med en letkøbt og intetsigende Begrundelse gennemførte en Besættelse af vort Land, som skulde vare i over 5 lange Aar.

Stedet er ikke her at give et historisk Tilbageblik over Besættelsens Forløb, men ved et Rids over Bankens Udvikling i denne Periode, vil det ikke kunde undgaas ofte at maatte gøre en Henviisning til Besættelsen og dens Indvirkning paa den økonomiske Udvikling herhjemme.

Begivenhedernes Udvikling omkring Besættelsen den 9. April om Morgenen er kendt af alle og beskrevet saa ofte, at de ikke skal refereres her, kun skal noteres, at Kl. 8,30 ankom en tysk Fortrop til Ringsted for at besætte Kasernen.

Det er klart, at saadanne Begivenheder, som mange Slægtled forud og det nulevende aldrig havde kendt, gav Stof til Eftertanke, og for Bankfolk var det store Spørgsmaal selvfølgelig, hvordan vil Publikum reagere, og hvad vil der nu ske med Institutet.

Alle Mand mødte tidligt i Banken, der var jo meget at tale om, og allerede ved 8,30-Tiden havde de første Kunder taget Opstilling udenfor og holdt paa Døren. Flokken voksede hurtigt og mindede meget om Køen ved en større Manufakturforretning, der skal aabne til aarligt Udsalg. Det var selvfølgelig let at gennemskue, hvad Folk vilde, nemlig sikre sig kontante Midler, hvorfor Direktionen traf Bestemmelse om, at der kun maatte udbetales Kr. 300,— til hver Kontoejer, medmindre særlige Omstændigheder nødvendiggjorde Brugen af større Beløb, som saa vilde blive udbetalt i Check.

Da Banken aabnede Kl. 9 myldrede Folk ind, alle skulde hæve, og alle skulde bruge betydelige Beløb; det var ganske forbavsende saa mange Mennesker, der den paagældende Dag skulde bruge store kontante Beløb til særlige og vigtige Formaal, og Udbetalingsrestriktionen gav selvfølgelig Anledning til en Del Mishag og Diskussioner, som dog alle overvandt ved Personalets rolige og ligevægtige Optræden.

En enlig Svale gør ingen Sommer, siger man, det gjorde den heller ikke i dette Tilfælde. Som eneste Indbetaling ankom paa Slaget 9 hele Postkontorets Kassebeholdning som Indbetaling til Nationalbanken, da man var bange for, at de offentlige Kassers Beholdninger skulde blive beslaglagt som Krigsbytte. Dog, denne Indbetaling til Trods, Kassebeholdningen sank og sank, og da man aabnede om Eftermiddagen, blev Udbetalingsbeløbet pr. Kontoejer nedsat til Kr. 100,—, og da Dagen sluttede, kunde man notere den mindste Kassebeholdning siden Bankens første Leveaar. Det maa dog bemærkes, at man i Dagens Løb havde maattet forstrække de to Kolleger, Ringsted Sparekasse og Bondestandens Sparekasse med Beløb til Styrkelse af deres Kassebeholdninger.

Da det ikke var muligt at faa tilsendt Penge fra København med Postvæsenet, startede Direktør Valdorf-Hansen og Bogholder Bunch-Christensen derfor den 10. om Morgenen til København og hentede Kr. 300.000,— i Nationalbanken.

I de følgende Dage var der fremdeles en Del Hævninger, men med Ugens Udgang hørte run'et op, og Ekspeditionen kom ind i en mere normal Gænge igen.

Foruden at overvinde Besværlighederne paa denne ekstraordinære Bankdag, som den 9. April paa Grund af Omstændighederne blev, havde man ogsaa arbejdet med Forberedelse til Mørklægning, som var dekretet til Iværksættelse allerede den 9. om Aftenen. Heldigvis behøvede vi ikke i de første Dage at arbejde over, og i Løbet af en Uges Tid fik man leveret 11 Voksdugshætter, »Nathuer«, til at dække Ekspeditionslokalets Ovenlys med.

To Bankrøverier

Besættelsesperioden var en urolig Tid, og navnlig efterhaanden som Besættelsesmagten tilranede sig Magt paa de danske Myndigheders Bekostning, florerede Ulovlighederne, og helt galt blev det efter Politiets Internering den 19. September 1944, hvor Ran, Røveri og Mord blev en dagligdags Foreteelse.

Der fandtes intet Middel til at afværge Ulovlighederne, vore Skydevaaben var blevet afleveret til Myndighederne, og man havde kun den ene Udvej at tegne Ran- og Røveriforsikring og saa iøvrigt lade Ransmændene løbe med Kassebeholdningen og derefter faa det økonomiske Tab dækket af Forsikringsselskabet.

Denne Fremgangsmaade blev ogsaa benyttet, idet Banken tegnede Ran- og Røveriforsikring for saavel Hovedsædet som Filialerne, nogle iøvrigt meget dyre Forsikringer.

Det var naturligt, at Filialerne med det lille Personale, var de mest udsatte, og den 11. Oktober 1944 blev Gørslev Afdeling da ogsaa udsat for et »hold-up«, hvorved der røvedes Kr. 5.560,—, som dækkedes af Forsikringsselskabet. Kun Filialbestyrerens koldblodige og rolige Optræden bevirkede, at det røvede Beløb ikke blev større.

Atter den 23. Januar 1945 var der »hold-up« i Gørslev Afdeling af Revolvermænd, som denne Gang tog Kr. 18.745,—, men Filialbestyreren var hurtig i Vendingen. Saasart Røverne var ude af Døren, telefonerede han til det lokale Vagtværn, (en Institution som var blevet etableret i alle Kommuner efter Politiets Internering) og i Løbet af faa Øjeblikke var mange raske Gutter, bevæbnede med Jagtgeværer, Spader og Grebe i Aktivitet og gennemtravlede Egnen i Lastbiler. Under Razziaen antraf en af Patruljerne en Mand, der forekom dem mistænkelig. Da han ikke kunde klare for sig, blev han taget med til Filialen og der genkendt af Filialbestyreren og Medhjælperen.

Beløbet, d. v.s. Kr. 18.640,—, var gemt i en Granplantage i Giese-gaard Skov og blev bragt tilveje Dagen efter og afleveret til Filialen. Differencen Kr. 105,—, havde Kammeraten faaet. Han blev anholdt Dagen efter i Køge.

Disse to Aktioner var de eneste voldelige Indgreb, der fandt Sted overfor Banken og dens Filialer i denne lovløse Periode, men iøvrigt var Tiden til Stadighed præget af Uro paa Grund af Befolkningens Indstilling overfor Besættelsesmagten og dens danske Lejesvende, et Forhold som især satte sit Præg paa Livet i vor By, der paa Artilleri-kasernen husede det berygtede Schalburgkorps.*)

Den 3. Juli 1944 saa Direktionen sig saaledes nødsaget til at lade Banken lukke ved 10-Tiden om Formiddagen, idet en truende Folke-masse krævede Lukning og Standsning af Arbejdet i Henhold til — som man paastod — en Parole om Folkestrejke udstedt af De samvir-kende Fagforbund og Frihedsraadet som Protest mod Besættelsesmag-tens Adfærd i København.

Frivilligt havde Banken lukket den 19., 20. og 21. Sept. 1944 som Protest mod Tyskernes skandaløse Arrestation, Internering og Depor-tation af det danske Politi den 19. September 1944.

Iøvrigt var Aftenarbejdet ved Ultimoafstemningen pr. 31. August og 30. September generet af den den 29. August 1943 efter Militærets Internering, etablerede Spærretid, som vedvarede til først i Oktober Maaned samme Aar.

Publikum var ogsaa foruroliget og utrygge ved de mange Røverier. Dette gav sig Udtryk i forøget Brug af Bankboks. Tiden medførte en saadan Efterspørgsel efter Bankbokse, at Hovedkontoret maatte sup- plere sit nye Boksanlæg med to nye Boksskabe med ca. 225 Bokse.

Ogsaa Bankens Kontortid blev paa Grund af Krigen Genstand for Ændringer.

Fra 1. Oktober 1939 ændredes Ekspeditionstiden om Eftermiddagen — efter Henstilling fra Myndighederne — til 13—15, hvilken Ekspedi-tionstid fra 1. April 1940 igen ændredes til 14—16, og den har siden, trods enkelt og dobbelt Sommertid været gældende, idet man dog om Fredagen har indført Aabningstid indtil Kl. 17, som Følge af den fra 1. Juli 1947 indførte lovbefalede Week-end om Lørdagen.

*) En Dag midt i Februar 1945 blev Bankdirektør Christensen arresteret af Besæt-telsesmagten og ført til Vestre Fængsel og senere til Frøslevlejren for Deltagelse i Modstandsbevægelsen. Var mellem dem, der med »De hvide Busser« blev ført til Sverige i Dagene før den 5. Maj (Befrielsesdagen).

(Red.)

Hit med Kassen eller jeg skyder

To nervøse unge Revolvermænd laver Kup i

Ringsted Banks Filial i Gørslev

Forsvandt ind i Giesegaard-Skovene med 5,565 Kr.

Ringsted.

Ligesom Filialkontoret for Banken for Ringsted og Omegn i Gørslev skulde till at lukke i Gaar, kom to ganske unge Mænd ind i Banklokalet, hvor de med Revolver i Haanden truste Bankbestyrer Lars Frederiksen til at udlevere Kassebeholdningen, der var paa 5,565 Kr. — Heldigvis kom de to unge Gangstere, der var synligt nervøse, ikke i Tanker om Boksen, hvor der opbevaredes hermed 23,000 Kr.

Saa snart Røverne havde faaet Pengene, forsvandt de pr. Cykle efter Slimminge og drejede senere ind i Giesegaard-Skovene, hvor de forsvandt sporløst.

Røverne venter udenfor Banken.

Lige omkring Kl. 15 opholdt Læge Lorenzen, Bjæverskov, sig i Banken. Hans Bil holdt udenfor, og lidt længere henne paa Vejen stod to unge Mænd med deres Cykler. De ventede tilsyneladende paa Lægen, men saa snart han kom ud og kørte, gik den ene af dem ind i Banken og bad om en Adresse.

— Hvem skulde det være paa? spurgte Bankbestyreren, der var alene i Lokalet sammen med Kontordamen.

— Nu skal jeg se, svarede den unge Mand, tog ned i Lommen som for at tage en Lommebog, men i Stedet tog han en Pistol frem og raabte: Kom saa hit med Kassen! Samtidig kom den anden unge Mand ind, og meget nervøse jagede de paa Bankbestyreren, der i første Omgang troede, det hele var en Spøg. De blev indkørlig grovere og grovere, og tilsidst saa han ingen anden Udvej end at udlevere Kassen, der indeholdt 5,565 Kr.

Hele Aktionen varede kun faa Minuter.

Røverne glemte Pengeskabet.

De to Røvere havde saa megen Fart paa og var saa nervøse og øjensynlig Nybegyndere i Faget, at de slet ikke tænkte paa, at en Bank har et Boksanlæg. Her opbevaredes ikke mindre end 23,000 Kr., som Røverne i deres Hast gik glip af.

Saa snart Røvere havde faaet Kassens Indhold, ilede de ud af Døren, sprang paa Cyklerne og forsvandt ned ad Vejen efter Slimminge. Bankbestyreren fik straks slaaset Alarm, og behjertede Mænd optog Forfølgelsen, men

Nyt frækt Røveri i Gørslev Bank

Udbyttet blev denne Gang 18,000 Kr. —

Er det de samme Røvere?

Ringsted.

Kun tre Maaneder siden det sidste Røveri i Ringsted Banks Filial i Gørslev er der i Gaar begaaet endnu et Røveri, ved hvilket Udbyttet blev godt 18,000 Kr. Der er dog Haab om, at Røveriet snart vil kunne opklares.

Røveren tog to Revolvere frem.

Ved 14,20-Tiden trængte en Bændit ind i Banklokalet og truede Bestyreren, Lars Frederiksen og hans Medhjælperne, Fru Gudrun Henriksen, Vestervang, til at udlevere Bankens Beholdninger af Kontanter. Da Frederiksen levede, tog Røveren to Revolvere frem og truede med at skyde, hvis han ikke havde Pengene, inden han havde talt til tre. Bestyreren gav ham derefter, hvad der var i Kassen, men han forlangte ogsaa, hvad der var i Boksen, og han fik saa ialt 18,745 Kr.

Vagtværnet optager Forfølgelsen.

Næppe var Røveren forevundet med Pengene, før det lokale Vagtværn var sat ind i Sagen, og dette optog straks Forfølgelsen, idet nogle tilfældigt forbigaaende havde set to unge Mænd forsvinde paa Cykle i hver sin Retning. I Løbet af Eftermiddagen anholdt man den 22-aarige Træarbejder Henning Carl Jønsen, fra Hæstrup ved Køge. Under Forfølgelsen havde han kastet først en Kasket, siden et Halsterklæde og til sidst en Overfrakke fra sig, og ef-

ter Anholdelsen fik han hurtigt brækket en Historie sammen om disse Genstande, der blev fundet af Skovfoged Poul Rasmussen, men man tror han ikke.

Banditterne nægter.

Han blev ført til Arresten i Køge, og en Kammerat til ham, Mekaniker Kaj Villy Olsen, Kirkestræde 11, Køge, som han hævdede at have været sammen med om Eftermiddagen, er ligeledes blevet anholdt, men ogsaa han nægter at kende noget til Røveriet. De anholdte er ikke fundet i Besiddelse af hverken Vaaben eller Penge. I et Grundlovsforhør i Dag er de blevet fængslet.

Det er ikke usandsynligt, at det er Røverne fra den 11. Oktober, der har været paa Spil igen, idet den først anholdte skal være kendt af flere, som saa Gøringmændene til det første Røveri.

Ved Redaktionens Slutning erfarer vi, at den ene af de i Forbindelse med Røveriet i Gørslev Bank anholdte Mænd har tilstået sin Meddelagtighed.

Fra Pengeknaphed til Pengerigelighed

Kaster man et Blik paa 50-Aarsregnskabet pr. 31. December 1939, bemærker man, at det bærer Præg af nogen — dog ikke foruroligende — Illikviditet, et Forhold, som viste stigende Tendens i 1940's første Kvartal.

For at modvirke denne Udvikling forhøjede man fra 1. April 1940 Renten for Indlaan paa Opsigelse med $1\frac{1}{2}\%$ til $4\frac{1}{2}\%$ p. a. og paa Udlaan: Veksler til 6% p. a. + $\frac{1}{4}\%$ Prov. pr. 3 Mdr., Udlaan til 6% p. a. og Kassekredit til $5\frac{1}{2}\%$ pr. a. + $\frac{1}{4}\%$ Prov. pr. Kvartal.

Med denne Stilling i Bankens Pengeforhold var det selvfølgelig med nogen Betænkelighed, man gik ind til Besættelsen den 9. April, men Problemet klarede sig ganske af sig selv.

De første 2—3 Uger efter Besættelsen var selvfølgelig meget anstrengte i likviditetsmæssig Henseende, men de den 9. og følgende Dage til »meget nødvendige Formaal« hævdede Penge begyndte stille og ubemærket at vende tilbage, og pludselig med eksplosiv Hurtighed vendte Situationen sig i Løbet af Maj Maaned. Pengene strømmede ind. I Løbet af faa Maaneder var saavel Gæld til Korrespondenter som rediskonterede Veksler betalt, og Banken blev igen Kreditor overfor sine Forbindelser.

Aarsregnskabet pr. 31. December 1940 viser tilfulde Udviklingens Gang og Ændringen i Forhold til 1939-Regnskabet, idet Nettogælden til Korrespondenter pr. ultimo 1939 Kr. 2.350.000 pr. ultimo 1940 er ændret til et Nettotilgodehavende hos Korrespondenter paa Kr. 420.000, og saa havde man endda haft Raad til at forøge Fondsbeholdningen med ca. Kr. 900.000.

Denne for Banken saa heldige Udvikling, som her fandt Sted, hvor Folio og Indlaan steg ca. Kr. 2.200.000,—, og Udlaan faldt ca. 2.200.000 i Aarets Løb, hjalp Banken ud af en anstrengt likviditetsmæssig Stilling i en vanskelig Situation og blev paa det paagældende Tidspunkt betragtet som kærkommen.

Vendingen paa Pengemarkedet, der, som forud anført, fik sit Gennembrud i sidste Halvaar af 1940, var dog hverken en midlertidig eller lokalt præget Foreteelse, men en Lavine, der rullede og rullede og kom til at præge og influere paa hele Landets Pengevæsen paa en Maade, som næppe nogen forud havde tænkt sig.

Det kan være vanskeligt og besværligt at drive Bankvirksomhed, naar man ikke har de tilstrækkelige Midler til Tilfredsstillelse af Laane-

begæret, men enhver Bankledelse, der har været med i Arbejdet fra 1940 til 1. Januar 1946, vil sikkert kunde bifalde, at det er en endnu brydsommere Opgave at drive Bank, naar man faar for mange Penge, og gerne vil øve Ret og Skel overfor saavel Indlaanere som Laantagere i sine Dispositioner og ogsaa gerne selv vil have lidt Udbytte til sine Aktionærer.

Til Belysningen af Udviklingen indenfor vor Bank i Besættelsesperioden skal anføres, at den samlede Udlaansmasse pr. 1. Januar 1940 udgjorde Kr. 22.414.000,— mod paa samme Tidspunkt en samlet Folio- og Indlaansmasse til Beløb Kr. 17.035.000,—, eller Udlaan udgjorde ca. 132 % af Folio- og Indlaansmassen. Pr. 1. Januar 1946 saa Forholdet saaledes ud: Samlet Udlaansmasse Kr. 14.901.000,— mod samlet Folio- og Indlaansmasse Kr. 38.842.000,—, eller Udlaan = ca. 38 % af Folio- og Indlaansmassen.

Denne fantastiske Ændring i Bankens Driftsgrundlag, som hvis man havde bibeholdt 1940's Rentesatser, i det indbyrdes Forhold vilde have givet Underskud, kunde kun imødegaas med drastiske Rentenedsættelser, som ensidigt gik ud over Folio- og Indlaansmidlerne, samt ved Forøgelse af Fondsbeholdningen, som næppe nogen tidligere vilde have drømt om.

Rentesatserne for Folio- og Indlaansmidlerne var:

	Pr. 1.-1. 1940	Pr. 1.-1. 1946
Folio og Konto-Kurant ..	2½ % p. a.	¼ % p. a.
Indlaan: Checkkonto	3 % p. a.	½ % p. a.
Alm. Vilkaar	3½ % p. a.	2 % p. a.
Opsigelse	4 % p. a.	3½ % p. a.

og for Udlaansmassen:

Veksler	5½ à 6 % p. a. + ¼ % Prov. pr. 3 Mdr.	5½ à 5¾ % p. a. + ¼ % Prov. pr. 3 Mdr.
Prioritetslaan	5 % p. a.	4¾ % p. a.
Udlaan	5½ % p. a.	5½ % p. a.
Kasse Kredit	5 % p. a. + ¼ % Prov. pr. Kvartal	5 % p. a. + ¼ % Prov. pr. Kvartal

For ikke at gøre de paa Folio og Indlaan meget betydelige Rentenedsættelser illusoriske paa Grund af den begyndende Overflytning

af Midler fra lavt til højt forrentet Indlaan, saa man sig endvidere nødsaget til fra Juni Termin 1943 at indføre Stop for Modtagelse af Indlaan paa Opsigelse til højeste Indlaansrente.

Naar man valgte denne Fremgangsmaade, i Stedet for som Modtræk at anvende Rentenedsættelser i Takt med den evt. Stigning, skyldtes det Hensynet til Bankens gamle og stabile Indlaanere. Navnlig mange ældre Mennesker har placeret praktisk talt hele deres likvide Formue i Bankens Indlaansafdeling paa 3 og 6 Maaneders Opsigelse i Tillid til den sikre Anbringelse til en stabil og rimelig Rente. Man ønskede derfor at forrykke disse Menneskers Eksistensgrundlag mindst muligt ved Rentenedsættelser, saa meget mere, som denne Kategori af Mennesker allerede gennem stigende Priser og Skatter saa sin Realindtægt formindsket Aar for Aar i uhyggelig Grad, i Modsætning til den aktivt arbejdende Del af Befolkningen, der holdtes nogenlunde skadesløs gennem forøget Indtjeningssevne og Dyrtidstillæg til Lønningerne.

Renten paa Indlaan med 3 og 6 Maaneders Opsigelse udgjorde pr. 1. Januar 1940 4 % p. a., men forhøjedes fra 1. April til 4½ % p. a. Den 1. Juli 1941 nedsattes Renten til 4 % p. a., hvilken Sats holdtes lige til 1. Maj 1945, da den med Beklagelse maatte nedsættes til 3½ % p. a.

Efterhaanden som Udlaansmassen faldt, og Indlaansmassen steg, saa Bankens Ledelse sig nødsaget til, omend med nogen Betænkelse, men tvungen af Omstændighederne, at anbringe passende Beløb af de ledige Midler i Obligationer og Aktier, for paa den Maade at supplere Indtægterne, saa man stadig kunde være i Stand til at give Aktionærerne et rimeligt Udbytte og ligeledes dække de stadigt stigende Administrationsudgifter.

Kursudviklingen

Obligations- og Aktiebeholdningen naaede til Maksimum pr. 1. Januar 1946 med Kr. 18.121.000,- mod pr. 1. Januar 1940 Kr. 2.933.000,-.

Forøgelsen af Pengemængden medførte naturligt en stigende Efterspørgsel efter Anlægspapirer, og denne Efterspørgsel fra privat Side i Forbindelse med Pengeinstituternes nødtvungne Anlæg i Fonds bevirkede en Hævning af Kursniveauet til en Højde, som ikke har været set før i dette Aarhundrede.

Kursudviklingen er saaledes for Kreditforeningsobligationer, for at give et Billede af den generelle Udvikling, her angivet med omtrentlige Gennemsnitskurser for de 3 almindelige Sats, nemlig:

		4 ¹ / ₂ %	4 %	3 ¹ / ₂ %
1/1 — 40	84	79	73
1/1 — 41	93	90	88 ¹ / ₂
1/1 — 42	98	96	89 ¹ / ₂
1/1 — 43	102 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
1/1 — 44	103	98 ¹ / ₄	91
1/1 — 45	104 ¹ / ₄	102	95 ¹ / ₂
1/1 — 46	103 ¹ / ₄	102 ¹ / ₂	97 ¹ / ₄
1/1 — 47	103 ¹ / ₄	102	96
1/1 — 48	103 ¹ / ₂	99 ¹ / ₄	92 ¹ / ₄
1/1 — 49	97 ¹ / ₄	91	83
1/1 — 50	99	93	85

Da Kurserne for 4¹/₂ % Obligationer gik over Pari, og 4 %'s nærmede sig dette Punkt, kønedes Interessen fra privat Side ganske betydeligt, og de ledige Penge havnede i endnu større Mængder i Pengeinstitutterne trods disses Modtræk med Indlaansstop for Opsigelsespenge og ubetydelig Forrentning af Anfordringsmidler.

Man oplevede ogsaa i denne Periode det hidtil uhørte, at Pengeinstitutterne direkte opfordrede Indlaanerne til at købe Obligationer, dog i de fleste Tilfælde uden Held.

De efterhaanden meget høje Kurser, forbundet med Uvished om den fremtidige Udvikling, bevirkede, at næsten alle private Købere meldte Hus forbi, de vilde ikke udsætte sig for det Kursfald, som maatte forventes i en overskuelig Fremtid, naar Krigen hørte op, og Forholdene i Landets Økonomi og Erhvervsliv igen kom ind i mere normale Folder.

Den blev derfor en streng og tung Opgave for Pengeinstitutterne at forvalte alle disse ledige Midler i en Tid, hvor Halvdelen af Erhvervslivet var blevet selvfinansierende, og de efterhaanden smaa Udlaanskonti fremdeles Dag for Dag viste nedadgaende Tendens.

Vor Bank løste Problemet paa den eneste mulige Maade, nemlig ved Anlæg i passende Beløb i Fonds, heraf en meget væsentlig Del i kortfristede Stats- og Kommuneobligationer m. m.

Det var selvfølgelig ikke uden store Betæneligheder, at Banken frivilligt paatog sig Forvaltningen af alle disse Pengemidler, naar Renteudgiften kun kunde dækkes ved Anbringelse som foran anført, og det er antagelig den rigtige Opfattelse, naar man karakteriserer hele denne Udvikling som en Overvæltning af Kursrisico paa Banken under Devisen: »Enhver maa hytte sig selv«.

Den forud omtalte Stigning i Obligationskurserne skabte imidlertid Betingelser for Opfyldelse af et af Laantagere i mange Aar næret Ønske om Konvertering af højt forrentet Prioritetsgæld til en lavere Rente uden væsentlig Differenceudligning ved Sagens Gennemførelse.

Med Bistand fra Bankerne gennemførtes saaledes i Aarene fra Begyndelsen af 1943 til Slutningen af 1947 en meget betydelig Konvertering paa individuel Basis.

Mange Laantagere gennemførte endog to Konverteringer, først fra 5 og $4\frac{1}{2}$ % og senere fra 4 % til $3\frac{1}{2}$ %.

At der nu efter Kursniveauets Nedgang forekommer enkelte Tilfælde, hvor Laantagerne gaar den modsatte Vej og indfrier deres $3\frac{1}{2}$ %'s Laan til en forholdsvis lav Kurs og optager nyt $4\frac{1}{2}$ %'s Laan, der kan realiseres til en noget højere Kurs, for derved at opnaa en øjeblikkelig Vinding, kan vist kun betegnes som Vildfarelse med Hensyn til god Økonomi paa længere Sigt.

Den i det foregaaende fremhævede Kursrisico, der kunde være for Banken ved de store Anlæg i Fonds, har for Perioden 1. Januar 1940 til 31. December 1949 givet sig Udtryk paa følgende Maade ifølge Aarsregnskbaerne:

Opskrivning til samlet Beløb	Kr. 957.335,18
Nedskrivning til samlet Beløb	— 997.112,29
eller Mernedskrivning	<u>Kr. 39.777,11</u>

men da der for en overvejende Del af Papirernes Vedkommende kun er tale om en Nedskrivning, vil Mernedskrivningen ved senere Kursopgang eller Udtrækning igen kunde forventes udlignet.

Ændringer i Landets Pengevæsen

som følge af Besættelsen

For at lette Forstaaelsen af den katastrofale Ændring i Landets Pengevæsen, som fandt Sted under Besættelsen, skal anføres Aarsagen hertil.

Under den tyske Besættelse af Danmark fra 1940 til 1945 indtraadte der store Forskydninger i Landets Pengevæsen som Følge af den tvungne Finansiering af Besættelsesmagten. Da denne Finansiering foregik ved Udbetalinger fra Danmarks Nationalbank, resulterede den i en Forøgelse af Pengemængden af usædvanlige Dimensioner.

Fra Besættelsens første Dag blev Danmark afskaaret fra al Forbindelse med Omverdenen og blev saaledes udelukkende et tysk Interessesomraade, ogsaa forsaavidt angaar Produktion og Handel. Landet var derfor henvist til at afsætte sin Produktion til Tyskland, der ogsaa blev vor eneste Leverandør, idet man godt i det store og hele kan se bort fra den Samhandel, der kom i Stand med Norge, Sverige og Finland.

Regnskabet for denne Samhandel førtes i Danmarks Nationalbank over Kontoen »Clearingkonti med Udlandet«, der pr. 1. Maj 1945 udviste en Saldo af Kr. 2.984.000.000,— i Danmarks Favør.

Finansieringen af selve Besættelsesmagts Styrker og dens Anlægs-virkosmhed her i Landet debiteredes paa Kontoen »Forskellige Debitorer«, der pr. 31. Maj 1945 udviste en Saldo i vor Favør af Kr. 5.062.000.000,—.

Denne kolossale Udpumpning af Milliardbeløb til Erhvervslivet og Befolkningen satte disse i Besiddelse af Pengemidler, som de slet ikke kunde finde Anvendelse for, hvorfor de havnede i Pengeinstitutterne dels som Indlaansmidler, dels til Indfrielse af Laan, Veksler og Kassekreditter, og derved fremkom den i det foregaaende omtalte Skævhed i Forholdet mellem Ind- og Udlaansmasse, der tvang Pengeinstitutterne til Nedsættelse af Indlaansrenten og Forøgelse af deres Fondsbeholdninger i en ganske uhørt Grad.

Pengerigeligheden blev endvidere forstærket paa Grund af Tysklands Evneløshed med Hensyn til at tilsvare Modydelser i Form af Vareleverancer for den leverede danske Produktion, hvilket den foranævnte Saldo paa Clearingkonto giver et klart og uimodsigeligt Bevis for.

Nationalbankens Udbetalinger foretoges mod Statens Garanti, og efter Tysklands Sammenbrud gik Nationalbankens tyske Tilgodehavender derfor over til at blive Statens Gæld til Banken.

Der foretoges forskellige Reguleringer af de tyske Tilgodehavender i de første Maaneder efter Befrielsen, og de overførtes derefter til Kontoen »Statens Regulerings-Konto« hos Nationalbanken. Denne Konto udviste ved Udgangen af 1945 et Tilgodehavende hos Staten paa Kr. 7.611.000.000,—, og denne Sum kom til at danne Udgangspunktet for Arbejdet med Saneringen af det danske Pengevæsen.

Denne efter danske Forhold formidable Sum, som i Tiden fra 9. April 1940 til 5. Maj 1945 blev udpumpet til Befolkningen, er det, der skabte Pengerigeligheden, forøget Købekraft, og som Følge heraf igen, bl. a. ogsaa paa Grund af svigtende Tilførsler, en mere og mere følelig Varemangel med Prisstigninger og Lønstigninger i sit Følge.

De første Par Aars Prisstigninger har man vel Lov til at betegne, som det ogsaa under normale økonomiske Forhold kendte Fænomen, Knaphedsprisstigning, men efterhaanden som Tiden gik, og Prisstigning fremkaldte Lønstigning og denne igen Prisstigning o.s.v. paa samme

Maade, kom man ind i den meget farlige Udvikling (Skruen uden Ende), som er en Ulykke for ethvert Land, nemlig Inflationen.

Paa et ret tidligt Tidspunkt erkendte de ansvarlige Myndigheder den uheldssvangre Udvikling og søgte ved Prisregulering, Rationering, Forbud o.s.v. at dæmme op herimod.

Af den Lovgivning, som blev Følgen heraf, skal kort refereres de Love, som særlig har Relation til Bank- og Pengevæsen.

Ikkekommende Udviklingen under den første Verdenskrig og de derved fremkaldte Besværligheder vedtoges den 30 Juni 1941 Lov Nr. 282 om Udbyttebegrænsning og Beregning af Vederlag til Bestyrelsesmedlemmer m. fl. i Aktieselskaber og andre Institutioner, en Lov, som i Besættelsestiden ikke fik nævneværdig Betydning for Bankerne, der praktisk talt saa deres Indtjeningssevne reduceret Aar efter Aar i Forhold til Førkrigstiden.

En Forlængelse af Loven til 1952 med visse Ændringer kan formentlig kun give Anledning til lidt Besvær m. H. t. evt. Forhøjelse af Bestyrelseshonorarerne.

Under samme Dato vedtoges Lov Nr. 279 om »Midlertidig Begrænsning af Adgangen til at tinglyse Gæld i fast Ejendom« (Laanebegrænsningsloven), en Lov, som gaar ud paa at hæmme en for utøjlet Prisstigning af fast Ejendom, idet den fastsætter — visse Industri- og Haandværkerejendomme samt Nybygninger dog undtaget — at ingen Ejendom maa belaanes med tinglyst Gæld til mere end 90 % af Ejendomsskyldsværdien. For Landejendomme dog op til 90 % af Ejendomsskylden + den skattemæssige Værdi af Besætning og Inventar.

Loven har medført noget Besvær for Pengeinstitutterne ved Laanesagers Berigtigelse. Den bortfaldt pr. 1/7-1949, idet den ikke blev forlænget.

Om dens Værdi som Bremse paa Ejendomspriserne, der er steget overordentlig meget, er det umuligt at sige noget om, da man jo ikke har Kendskab til den Udvikling, som vilde have været i Mangel af dens Eksistens.

Den hastigt voksende Mængde af ledige Pengemidler, som efterhaanden ophobedes i Bankerne, fremkaldte hos Myndighederne en vis Ængstelse, da man ikke havde nogen Kontrol med deres Anvendelse og ikke gerne saa dem anvendt til Formaal eller paa en Maade, der modvirkede Statens Foranstaltninger med Hensyn til Priser, Opsugning af Købekraft m. m.

Under Hensyn hertil vedtoges den 8. Juli 1943 Lov Nr. 343 om Pengebinding (den saakaldte Kassereresvelov), der paabød Bankerne, senere ogsaa Sparekasserne, at afgive en vis Procentdel af deres Folio, Kontokurant og Indlaansmidler m. v. paa spærret Konto, som forrentedes af Nationalbanken med $\frac{1}{4}$ % p. a.

Loven kan ikke siges at have været til Gene for Banken, men Bankerne i Almindelighed har alligevel betragtet den som et unødigt Indgreb i deres Dispositionsret.

Pengeombytningen 23. Juli 1945

Af størst Betydning og med de mest vidtrækkende Konsekvenser blev imidlertid Loven af 22. Juli 1945 om Pengeombytning og ekstraordinær Formueopgørelse pr. 23. Juli 1945 (Eengangskatteloven).

Rent statistisk var det muligt at konstatere en ikke ubetydelig Efterladenhed fra Befolkningens Side m. H. t. skattepligtig Opgivelse af Renteindtægter af Værdipapirer og Formueanlæg i samme Slags Effekter, ligesom man var klar over, at betydelige Formuer laa hengemt i Kontanter og saaledes var udenfor al Kontrol.

Dette Forhold, i Forbindelse med Ønskeligheden om snarest muligt at faa Kontrol med de saakaldte Værnemagerformuer, foranledigede Statsadministrationen til i Besættelsesperiodens sidste Aar, i Lighed med, hvad der allerede var foretaget i Belgien, at udarbejde og forbedre fornævnte Lovforslag til Vedtagelse af Rigsdagen snarest muligt efter Besættelsens Ophør.

Det blev en travl Dag i Banken den 23. Juli 1945, den absolut travleste Dag i Bankens Historie, ca. 10.000 Pengeombytninger fandt Sted i Hovedsædet paa denne ene Dag, som dog heldigvis var lukket for al anden Ekspedition.

Umiddelbart efter Pengeombytningen kom den tvungne Registrering og Afstempling af Værdipapirer samt Anmeldelse af alle Bank- og Sparekassekonti.

Dette sidste store og brydsomme Arbejde strakte sig over et Tidsrum af ca. 6 Uger fra 1. August til 15. September, og det dermed forbundne betydelige Overarbejde honoreredes af Staten.

Den Indtægt, som skulde tilflyde Staten i H. t. denne Lov, er anslaaet til ca. $1\frac{1}{2}$ Milliard Kroner og skal anvendes til Nedbringelse af Statens Regulerings-Konto hos Nationalbanken.

Befrielsen 5. Maj 1945

Den 5. Maj 1945, Kl. 8 Morgen, indtraadte Vaabenstilstanden efter Tysklands betingelsesløse Kapitulation.

Efter i over 5 lange Aar at have været underkastet et Diktators og dets Besættelsesmagts rigoristiske Bestemmelser og Anordninger udløste denne Begivenhed en aandelig Befrielse og løssluppen Livsglæde, som vel aldrig forhen er forekommet i vort lille, smilende og rolige Land.

I Maaneder festede vi saavel indbyrdes sammen som for vore Befriere. Glæden over Udfrielsen af 5 Aars »Fangenskab« skulde have Udløsning, og den fik det.

Livet er imidlertid ikke bar Glæde og Fest, men ogsaa Virkelyst og Arbejde, og det Varsko, som Landets Borgere fik den 22. Juli gennem Loven om ekstraordinær Formueopgørelse og Pengeombytning, satte sikkert Sagerne paa Plads igen. Festernes Tid var forbi, nu begyndte Arbejdsdagen. Det under Besættelsen forsømte eller midlertidigt henlagte skulde nu bringes til Udførelse.

Ved en Betragtning af Forholdene, som de forelaa i Juli og August 1945, opdagede den enkelte Borger, at det ikke blot var Statens økonomiske Stilling, han skulde bidrage til en Sanering af, men, at ogsaa hans egne Forhold, navnlig hans Produktionsmidler, trængte til en gennemgribende Reparation og Fornyelse.

Den under Krigen og Besættelsen opstaaede Materiale-mangel havde saavel indenfor Landbrug som Industri og Haandværk samt iøvrigt for Ejendomsbesiddere i saavel Byen som paa Landet bevirket, at mange nødvendige Reparationer, Vedligeholdelser samt Udvidelser maatte udskydes til bedre Tider, hvorved et ikke ubetydeligt Forfald for Bygninger og Nedsættelse af Produktionsmidlernes Standard og Brugelighed blev Følgen, ligesom man heller ikke maa se bort fra den betydelige Besætningsreduktion, som var indtraadt i Besættelsestiden paa Grund af manglende Fodermidler, et Forhold, som ogsaa skulde rettes op, naar Tilførslerne engang tillod det.

Som det fremgaar af foranstaaende, var det store og bekostelige Opgaver, der skulde løses, hvortil kom en haardt tiltrængt Import af mange forskellige Forbrugsvarer til Supplering af de meget slunkne Varelagre og Forsyning af Befolkningen, som praktisk talt var fuldstændig udgaet for mange Nødvendighedsartikler og beklædningsmæssigt set var i en, i Forhold til normale Tilstande, endog lurvet Forfatning.

Den Kæmpeimport, som vilde være nødvendig til en Retablering af Forholdene til Førkrigstidens, var imidlertid afhængig af baade Leveringsdygtighed udefra og vor egen Betalingsevne, hvilken sidste igen bestemtes af vor Eksportkapacitet med Tillæg af de af Skibsfarten under Krigen i Udlandet indtjente Fragtbeløb og tilgodehavende Erstatningsbeløb m. m.

Landbrugets Produktionsapparat var ved Krigens Slutning intakt, og Eksporten, som under Besættelsen var gaaet til Tyskland, og navnlig det sidste Par Besættelsesaar blev meget utilfredsstillende honoreret med Modydelser af saavel kvantitativ som kvalitativ Art, kunde nu igen dirigeres til vor gamle Kunde England, der, saavidt det var muligt, leverede os de Varer herfor, som vi ønskede.

Den Ændring, som saaledes fandt Sted i vore Handels- og Forsyningsforhold i Forhold til Besættelsestiden, gav for Bankvæsenet en meget glædelig Vending paa Laanemarkedet.

Med Aarsskiftet 1945—46 som Skæringspunkt skete en fuldstændig Kovending. Det under hele Besættelsesperioden meget vigende Laanebegær slog nu over i sin Modsætning og har siden fulgt denne Linje.

For vor Bank ser Udviklingen saaledes ud:

Samlet Udlaansmasse:

pr. 1/1 — 1946	Kr. 14.901.000,—
» 1/1 — 1947	— 20.168.000,—
» 1/1 — 1948	— 26.871.000,—
» 1/1 — 1949	— 32.277.000,—
» 1/1 — 1950	— 36.681.000,—

Denne overordentlige Stigning i Udlaanene er Virkningerne af Udførelsen af de under Krigsperiodens forsøgte eller udsatte Reparationsarbejder og Udvidelsesarbejder. Stigning i Landets Varebeholdninger m. m. samt Finansiering af den efter Krigen paabegyndte Mekanisering af Landbrugets Drift.

Nu $4\frac{1}{2}$ Aar efter Vaabenstilstandens Indtræden er man naaet et godt Stykke henimod normale Forhold, selvom det maa erkendes, at der er et Stykke Vej endnu at tilbagelægge, før Maalet er naaet.

Det faar staa hen i det uvisse, hvor langt et Aaremaal, der vilde være hengaaet, før Maalet kunde naas, saafremt Genopbygningen af vort Produktionsapparat og Retableringen af vor Levestandard til Førkrigniveau skulde være sket ved egne Midler.

Af uvurderlig Betydning for den heldige og hurtige Tilvejebringelse af normale Tilstande indenfor Landets Produktion og Økonomi

bliver derfor sikkert den af USA's Kongres paa Udenrigsminister Marshall's Initiativ vedtagne Hjælpeaktion overfor Europas krigshærgede Lande (Marshallplanen).

Marshallplanen regner med en samlet aarlig Hjælp paa ca. 5 Milliarder Dollars, hvoraf er tildelt vort Land 400 Millioner Dollars, som vil være at udbetale over en 4-aarig Periode fra 1. Juli 1948 til 30. Juni 1952.

Af de udbetalte Beløb vil de 70 % være at betragte som Gave og de 30 % som Laan.

Laanet er rentefrit til 1952, hvorefter det forrentes med $2\frac{1}{2}$ % p. a., og Løbetiden er 35 Aar med Amortisation fra 1956 efter en stigende Skala, saaledes at Hovedbyrden ved Afdragene lægges i den senere Del af Løbetiden, hvor Danmarks ældre Dollargæld ikke tynger saa meget som nu.

I det første Marshallaar har vi modtaget 103 Mill. \$ (Gave 72 Mill. og Laan 31 Mill.) eller 495 Millioner Kroner, og Tildelingen for 2det Aar ventes at blive af lignende Størrelse.

Det er bestemt, at der kun kan disponeres i Henhold til Lov over de Kronebeløb, som indgaar til Nationalbanken vedrørende Vareindførsel m. m. i Kraft af Marshallplanen.

Nationalbankens Standpunkt til denne Sag, som gaar ud paa, at Beløbene skal afskrives paa Statens Regulerings-Konto i Banken, turde sikkert være det eneste rigtige.

Tilbagevenden til normale Tilstande

Regnskabet for 1949 adskiller sig ikke væsentlig fra sine tre Forgængere. Det giver Udtryk for det samme betydelige Laanebegær, som har kendetegnet Regnskaberne siden 1946, og det udviser nu den største samlede Udlaansmasse, som nogensinde har figureret i Bankens Regnskaber, nemlig Kr. 36.681.000,—.

Med denne Udlaansmasse i Forhold til den samlede Folio- og Indlaansmasse Kroner 40.789.000,— vil det ses, at man nu nærmer sig det punkt, hvor disse to Kapitalkategorier kommer i et passende Forhold til hinanden, hvilket Regnskabets Overskudsresultat ogsaa er et tydeligt Bevis for.

Udlaansmassen udgør nu ca. 90 % af Indlaansmassen. Forholdet mellem de to Kapitalgrupper var, som tidligere anført, pr. 1/1 — 1940 132 % og pr. 1/1 — 1946 ca. 38 %.

Som ved Omtalen af Bankens 50-Aars Regnskab kan man ogsaa ved 60-Aars Regnskabet boltre sig i Superlativer, idet den foran omtalte Stilling mellem Ind- og Udlaansmasse har bevirket at 60-Aars Regnskabet kan opvise det største Nettooverskud i Bankens Historie med Kr. 689.860,—, ligesom Regnskabsbalancen Kr. 53.509.217,— og Omsætningen 1.551.000.000,— er Rekorder.

Ved et Tilbageblik over Forløbet af 1949 øjnede man en svag Mulighed for en Tilbagevenden imod mere normale Tider, idet en paa Verdensmarkedet i Slutningen af 1948 indtraadt Prisnedgang i Løbet af Aarets første 9 Maaneder herhjemme manifesterede sig ved et svagt vigende Prisniveau, der gav Haab om, at en 9 Aars uafbrudt inflationistisk Udvikling nu var ved at brække Halsen.

Dette spirende Haab blev imidlertid brat tilintetgjort ved Devalueringbombens Eksplosion den 18. September 1949, hvor England paa Grund af Udviklingens Gang og deraf svindende Dollarsressourcer og Guldbeholdning saa sig nødsaget til at devaluere Pundet i Forhold til Dollar, et Skridt som i første Omgang medførte Konsekvenser for 30 andre Lande, heriblandt Danmark, der devaluerede Kronen med 30,5 % i Forhold til Dollar.

Om dette Skridts afgjorte Nødvendighed bliver de Lærde sikkert aldrig enige, men Fakta er, at en Fastholden af Kronens Værdi vilde have ført Eksporterhvervene ud i en Krise af uoverskueligt Omfang, som for Landbrugets Vedkommende, gennem dets næsten eensidige Orientering mod England, kunde udvikle sig til en Katastrofe for dette Erhverv.

Den foreløbige Virkning af Devalueringen har givet sig Udtryk i en øjeblikkelig Forhøjelse af Landets Importpriser uden tilsvarende Forhøjelse af Eksportpriserne og fremkalder derved en for Landet kostbar Skævhed i Betalingsbalancen, som det sikkert vil koste meget Besvær at faa rettet.

Nogle Ændringer i Ledelsen

Et Blik paa Bankens Ledelse viser, at flere af de gode Mænd, som i en lang Aarrække har givet en Del af deres Tid og deres Indsigt til Fordel for Bankens Interesser, og ved 50-Aars Jubilæet var i fuld Vigeur, nu ved 60-Aars Fødselsdagen ikke mere er med i Ledelsen.

Paa Bankens Generalforsamling den 5. Marts 1940 nedlagde Repræsentantskabets Næstformand, Sognefoged S. Jensen-Hyldegaard, Sneslev, Hvervet som Medlem af Repræsentantskabet paa Grund af Alder

efter at have været Medlem siden Bankens Start i 1890 og Næstformand i 28 Aar.

Som ny Næstformand valgtes paa det efterfølgende Repræsentantskabsmøde den 12. Marts Gaardejer, Møllejejer J. K. Rasmussen, Merløse.

Ved Repræsentantskabsmødet i Januar 1942 forelaa fra Proprietær Chr. Christensen, Torped, der i længere Tid havde været alvorlig syg, Anmodning om at blive fritaget for Hvervet som Medlem af Bestyrelsen, hvilken Post han havde bestridt fra 18. Marts 1915.

I hans Sted valgtes ved samme Repræsentantskabsmøde Murermester Chr. Rasmussen, Borup, til Medlem af Bestyrelsen.

Allerede i Efteraaret samme Aar, den 5. Oktober, afgik Murermester Rasmussen ved Døden og blev i Bestyrelsen efterfulgt af Godsejer Th. Danielsen, Adamshøj.

Den 30. September 1943 afgik Bankens Bestyrelsesformand, Proprietær Vilh. Hansen, Englerup, pludselig ved Døden under et Besøg i København.

Til hans Afløser valgtes ved Repræsentantskabsmødet den 14. Oktober 1943 Købmand Chr. Petersen, Ringsted, der havde haft Sæde i Bestyrelsen siden 16. Januar 1934, og til den ledige Plads i Bestyrelsen valgtes samtidig Direktør S. Flamand, Ringsted.

Den 4. Marts 1947 valgtes Boghandler J. Ahrent Flensborg som nyt Repræsentantskabsmedlem i Stedet for Købmand L. Chr. Jacobsen.

Efter over 1 Aars haabløs Sygdom, som bekæmpedes med ukuelig Energi og Viljekraft, afgik Købmand Chr. Petersen den 14. Maj 1949 ved Døden, og til Formand for Bestyrelsen valgtes derefter ved Repræsentantskabsmødet den 28. Maj 1949 Gaardejer, Teglværksejer H. P. Christensen, Sigersted, medens Gaardejer Hans Fr. Nielsen, Sandby, valgtes til Medlem af Bestyrelsen.

Paa Repræsentantskabsmødet den 18. Marts 1950 nedlagde Direktør Chr. Baagø sit Hverv som Medlem af Bestyrelsen paa Grund af Sygdom. I hans Sted valgtes Boghandler J. Ahrent Flensborg.

I Efteraaret 1946 mistede Banken sin Hovedkasserer, A. Sick, som den 16. November afgik ved Døden i en Alder af kun 47 Aar efter ca. 1 Aars haabløs Sygdom.

Hovedkasserer Sick var en flittig og dygtig mand, en fremragende Kraft paa sin Plads, og en vindende Natur, der skabte ham mange Venner.

Han er dybt savnet af saavel Ledelse som Kammerater og Bankens Kunder.

Ændringer i Pensionsordningen

Som omtalt i Heftet, der udsendtes ved Bankens 50 Aars Jubilæum, blev der pr. 1. November 1936 etableret en Pensionsordning, hvorved Bankens Direktion og faste Funktionærer blev pensionsforsikret i Pensions- og Livrente-Institutet af 1919 for et Beløb svarende til bestemte Procentsatser af Grundgagen og afhængig af opnaaet Anciennitet.

Denne ordning, som under normale økonomiske Forhold vilde have virket særdeles tilfredsstillende og givet Pensionisten et økonomisk sorgfrit Otium, er blevet ganske betydeligt forringet paa Grund af den siden Etableringen indtraadte Dyrtid.

For at mildne og helst udligne den Skævhed, som Dyrtiden har fremkaldt mellem Lønning (Grundgage + Dyrtidstillæg) og Pension (en bestemt Procentdel af Grundgagen, men uden Dyrtidstillæg), etablerede man pr. ult. 1946 en Understøttelsesfond for Bankens Pensionister med en Begyndelseskapital paa Kr. 35.000,—, som pr. ult. 1949, med de siden Etableringen foretagne Hensættelser og Rentetilskrivninger, nu andrager Kr. 117.579,92.*)

Det er Ledelsens Tanke paa denne Maade, ved Overførsler fra Driftsregnskabet, at søge tilvejebragt en Kapital af en saadan Størrelse, at den aarlige Renteafkastning kan sikre Pensionisterne en lignende Procentdel af det oppebaarne aarlige Pensionsbeløb som ekstra Tillæg (Dyrtidstillæg), som det aktive Personale til enhver Tid oppebærer af Grundgagen.**)

Sine 25- og 50-Aars Fødselsdage holdt Banken under Verdenskriges haarde Vilkaar, og 60-Aars Fødselsdagen fejres paa en Tid, hvor gamle Idealer er glemt, og to ideologiske Aandsretninger og Magtgrupper kæmper om Verdensherredømmet.

Trods de skiftende Tider har Ringsted Bank udført sin Gerning til Gavn og Trivsel for sin By og dens Opland, og staar nu saa stærkt og grundfæstet som ingensinde før, parat til at løse de Opgaver, som Fremtiden maatte bringe.

C. J. Christensen.

*) Beløbet andrager nu kr. 725.144,96.

***) Den årlige overførsel fra driftsregnskabet er nu en vedtægtsbestemt procentdel. (Red.)

C. Bunch-Christensen:

Årene 1950-1965

Skal man karakterisere udviklingen i årene 1950—1965, må denne nærmest betegnes som eksplosiv. Balancen steg nemlig fra 54 millioner kr. til op imod 150 millioner kr.

Indlån steg fra 38 millioner til ca. 102 millioner kr, og det samlede udlån fra ca. 36 millioner til ca. 110 millioner kr. I det samme tidsrum voksede omsætningen fra 1½ milliard til 5,6 milliarder kr.

En del af forklaringen på denne udvikling må findes i kronens fallende værdi. Når man imidlertid ser, at kasseekspeditionernes antal alene i hovedkontoret i denne periode steg fra ca. 234.000 i 1949 til ca. 440.000 i 1964, og at personalet, ligeledes i hovedkontoret, trods den i 1958 indførte mekanisering steg fra 32 til 52 ansatte, vil man forstå, at der ikke blot var tale om konjunkturstigninger, men om en betydelig fremgang.

Denne fremgang er jo ikke noget særkende for Ringsted Bank, men noget næsten alle landets banker kan fremvise. Det skyldes væsentlig den voldsomme produktionsstigning og den deraf følgende høje beskæftigelse og velstandsfremgang, der har præget landet de sidste 15 år.

For at få denne side af sagen belyst på en saglig og letfattelig måde, har banken formået direktør, cand. oecon. Erik Krogstrup, Dansk Landbrugs Realkreditfond, til at skrive en artikel om dette forhold.

Direktør Krogstrup, hvis indlæg om dette interessante emne findes længere fremme i dette skrift, har som bekendt tidligere været direktør først for De Danske Provinsbankers Forening og siden for Danske Bankers Fællesrepræsentation.

Store byggearbejder såvel i byen som i omegnskommunerne

Befolkningstilvæksten har ikke været særlig stor i Ringsted i de senere år, og dog er indbyggerantallet vokset med ca. 1600 i de sidste 15 år, nemlig fra 8.650 til 10.300. Det giver en tilvækst på ca. 100 om året. Men ser man på tilvæksten af boliger, så er lejlighedernes antal i det samme åremål steget med omtrent 1.000, nemlig fra 2560 til 3520.

Det er klart, at det har krævet store byggearbejder. Der er i de forløbne 15 år opstået helt nye boligkvarterer, såsom Søndervang og Søndre Park ude ved den gamle flyveplads, Korsevænget, kvarteret bag Nørregade, ved Sct. Jørgensgaard, kvarteret ved Møllegaarden og nu sidst Fuglebakken ved Køgevej.

Det er i det væsentlige parcelhusbyggeri. Kvarteret bag Nørregade dog en blanding af parcelhuse og blokbebyggelser.

Endvidere er den i sin tid overtagne jord fra Ringsted Kloster nu helt udbygget, hovedsagelig med store ejendomskomplekser.

Inden for de sidste par år har byen købt to store landbrugsejendomme, nemlig Klostergaarden, beliggende helt op til bykernen, og Stakhavegaard, beliggende mellem Næstvedvej og Haslevvej. Den første skal anvendes til boligbebyggelse, den sidste til industrigrunde.

De store gamle industriforetagender er blevet betydelig udvidet, nogle har måttet flytte ud i det nye industrikvarter syd for banen for at få tilstrækkelig plads, enkelte har måttet flytte helt uden for bygrænsen, og mange nye er kommet til.

Byens forretningsliv har også fået et betydeligt opsving. Butikkerne er blevet moderniseret, ejendommene ombygget, alt sammen af hensyn til den hårde konkurrence fra de større byer og de store koncerner.

Landbruget, der som bekendt har store vanskeligheder med at skaffe fornøden arbejdskraft, har måttet foretage betydelige investeringer i maskiner og anlæg.

Fra kommunens side er der gjort meget for at forbedre trafikforholdene inden for bygrænsen ved regulering af gaderne med den gennemgående trafik og ved anlæggelse af parkeringspladser. I efteråret 1964 har man påbegyndt fjernvarmeanlæg, ved delvis kommunal foranstaltning, samt lysregulering i nogle af gadekrydsene.

Også i oplandsbyerne, hvor banken har filialer, er der store byggearbejder i gang, ligesom de derværende virksomheder har foretaget store udvidelser, og nye er kommet til. Det gælder således navnlig stationsbyerne Borup, Merløse og Glumsø.

I Benløse kommune, der støder umiddelbart op til Ringsted By, foregår der for tiden et voldsomt parcelhusbyggeri.

De senere år er indbyggerantallet her vokset med ca. 1500 til ca. 1950, hovedsagelig mennesker, der har deres arbejde i Ringsted. Som omtalt andet sted oprettede banken her en filial i 1963.

Det er vel naturligt, at det til tider har været forbundet med vanskeligheder at imødekomme ethvert krav om finansiering af alt dette, men heldigvis er indlånsmidlerne nogenlunde vokset i trit med det forøgede udlån.

Her har de nyoprettede finansieringsinstitutter, som omtales senere, haft stor betydning såvel for byggeriet som for banken.

Udvidelsen af ekspeditionslokalet i 1952

I betragtning af, at også årene fra 1940 til 1950 viste en betydelig fremgang, balancen fordobledes og omsætningen næsten tredobledes, var man fra ledelsens side klar over, at det var nødvendigt snarest muligt at tænke på en udvidelse af bankens lokaler.

Først på året 1950 henvendte man sig til bankens arkitekt, professor Palle Suenson, København, som i årene 1936—38 havde opført bankens bygning ved torvet, som foruden banklokalerne tillige rummer HOTEL CASINO med restaurant, selskabslokaler og teatersal, samt lægekonsultation og sagførerkontorer m. m., for at bede ham fremkomme med forslag til udvidelse af ekspeditionslokalet og kælderetagen, der rummede arkiver, boksafdeling og personalets spisestue og garderober.

Den 12. dec. 1950 forelå der udkast til byggeriet, og man vedtog at gå i gang, såsnart der forelå byggetilladelse. Det varede dog en stund inden denne forelå, og på grund af de da herskende byggerestriktioner måtte arbejdet kun udføres som vinterbyggeri.

Arbejdet var dog nogenlunde tilendebragt i oktober 1952, og de nye lokaler blev forevist for repræsentantskabets medlemmer efter det ordinære møde den 27. oktober 1952.

Skønt ekspeditionslokalet kun kunne udvides bagud, og der derved blev store afstande fra den ene ende til den anden, fik man dog den til-

trængte plads. Ved at opdele det tilbyggede areal i 6 kontorer med glasvægge imellem og hertil flytte den del af personalet, der ikke var direkte afhængig af ekspeditionen ved skranken, som f. eks. de der var beskæftiget ved revisionen, postbesørgelsen, vekselkartoteket, maskinbogholderiet og lignende, kunne man skaffe plads til det fornødne mandskab ved skranke og kasse.

At det allerede nu ved 75 års jubilæet igen kniber med at skaffe plads er en anden sag, så det varer nok ikke længe, før man igen må i gang med yderligere udvidelser.

Til belysning af stigningen i byggeomkostningerne fra 1937 til 1952 kan det oplyses, at tilbygningen kostede ca. det halve af, hvad det kostede at bygge hele det store ejendomskompleks i 1937—38.

Maskinbogføring indførtes 1958

Som det fremgår af det foregående, var det daglige arbejde ved at vokse personalet over hovedet. Helt op til 1958 foregik den daglige bogføring »med hånden«. Naturligvis havde man i mange år haft regnemaskiner af forskellige typer til opslag og uddrag og til revision af bogføringen.

I januar 1958 var maskinparken ved at være udslidt, og direktionen tog da ikkè i betænkning at anskaffe ikke mindre end tre store bogholderimaskiner. Nogle af de mest maskinmind'ede af personalet blev sendt ud til andre banker for at studere maskintyper og systemer, så man kunne være sikker på et godt resultat.

Man begyndte at forberede bogholderiets overgang til det nye system, og fra onsdag aften før påsken til anden påskedagsaften i uafbrudt drift var hele bogholderiet lagt over på kontokort og afstemt, så al bogføring fra dette tidspunkt skete efter det nye system. Det drejede sig om ca. 30.000 konti.

Det var en stor lettelse for personalet og tillige en stor fordel for bankens kunder, da det betød hurtigere og sikrere ekspedition.

Der gik dog ikke mange år, før denne aflastning i bogføringsarbejdet ikke var tilstrækkelig. Først på året 1964 måtte man i gang igen med mere moderne metoder. De store filialer havde god brug for de gamle maskiner, der jo ikke var udslidte, men havde tilstrækkelig stor kapacitet til deres brug.

Der blev så købt tre nye bogholderimaskiner, hvoraf den ene selv udregner renter af de daglige bevægelser og tilskriver den halvårige

rente, ligesom den ved renteændringer også klarer disse problemer. Samtidig med bogføringen laver maskinen udskrift af kontoen til kunden.

Det næste skridt inden for disse områder bliver elektronbogføringen. Hovedbankerne er jo i færd med at indføre dette system, og det vil nok ikke vare længe, før provinsbankerne må gøre det samme for at kunne overkomme det stadigt voksende antal ekspeditioner til kundernes tilfredshed.

Aktiekapitaludvidelsen i 1962

Bankens aktiekapital havde siden den sidste udvidelse i 1920 været på 4 millioner kroner, men efter den voldsomme udvikling i halvtredserne og af hensyn til bankloven var det tidspunkt kommet, da man i nærmeste fremtid måtte foretage en udvidelse af aktiekapitalen.

På generalforsamlingen den 7. marts 1962 og en senere ekstraordinær generalforsamling den 26. marts blev bestyrelsen bemyndiget til, når lejlighed fandtes passende, at udvide aktiekapitalen med yderligere 4 millioner kroner ad en eller flere gange.

Bestyrelsen vedtog herefter at ville benytte bemyndigelsen til snarest at indbyde til tegning af 2 millioner kroner nye aktier, så aktiekapitalen kom op på 6 millioner kroner.

Tegningen skulle foregå i dagene 17. til 28. september, og tegningskursen blev fastsat til 105 med ret til for gamle aktionærer at tegne kr. 200 nye aktier for hvert gammelt aktiebeløb på kr. 400.

Tegningen forløb glat. Der handlede en del med tegningsretter, og kursen herpå lå omkring 40.

Banken fik ved denne lejlighed en del nye aktionærer, idet mange købte tegningsretter og erhvervede på denne måde nye aktier.

Da tegningsfristen var udløbet, var så godt som hele beløbet tegnet. Kun en mindre post aktier var ikke kommet frem til afstempling, og denne post lod man bankens understøttelsesfond overtage.

Pr. 31. dec. 1962 — efter udvidelsen — var bankens egenkapital på kr. 14.589.750,— (aktiekapital kr. 6.000.000,— og reserverne kroner 8.589.750,—).

Pr. 31. dec. 1964 er tallene kr. 6.000.000,— og kr. 11.184.527,—, ialt egenkapital kr. 17.184.527,—.

Bankens jubilæumsfond

Ved bankens 40 års jubilæum i 1930 oprettedes en fond, kaldet *Jubilæumsfonden*, stor kr. 100.000,—, hvis renter hvert år skulle anvendes som tilskud til sportsforeninger, foreninger af social og oplysende art og som flidspræmier til elever i kommuneskoler og fagskoler i Ringsted by og opland.

Det uddelte beløb har i de senere år andraget ca. 15.000,— kr. årligt. Det overskydende beløb har banken så selv måttet tilskyde.

Herudover giver banken hvert år ærespræmier ved de lokale dyrskuer o. l. og ved specielle lejligheder særlige tilskud som ved opførelsen af Ringstedhallen og til det nye orgel til Sct. Bendts kirke.

Foredrag og omvisning i bankens lokaler

Hvert år inviteres Ringsted Handelsskoles afgangsklasser med lærere og repræsentanter for Handelsstandsforeningen til en sammenkomst i banken, hvor man efter et foredrag eller fremvisning af en film om f. eks. finansielle problemer, får forevist bankens lokaler, maskiner o. l. Der sluttet af med kaffebord i personalets spistestue eller ovenpå på Hotel Casino, alt efter som hvor mange, der kommer til stede, ofte ca. 50—75 elever.

Hver elev får udleveret en bankbog på kr. 10,—, som man håber (såvel for eleven som for banken) må danne grundlag for en videre opsparing i banken.

En lignende ordning havde banken med Teknisk Skole i Ringsted, men da den nu har mistet det lokale præg, er ordningen ophørt.

Banken har tillige haft besøg af adskillige foreninger til foredrag og omvisning, bl. a. Husholdningsforeningen, Ungdomsskolen og flere politiske og faglige foreninger. Det giver kontakt med mange mennesker, som måske ikke hidtil har haft direkte forbindelse med banken, og som på denne måde bliver klar over, hvilken service man kan nyde godt af ved at være kunde i en bank.

En speciel service yder banken de kunder, der måtte ønske det, nemlig at sørge for rettidig betaling af skatter, lys og gas, husleje og lignende, naturligvis under forudsætning af, at beløbet er til disposition på vedkommendes konto. Det kan jo være en stor behagelighed for ældre mennesker eller folk, der tit er på rejse.

Banken har en særlig opsparingsordning i samarbejde med skolerne såvel i oplandet som i byen.

Ordningen går ud på, at børnene på skolen køber sparemærker (eller bankmærker, som de rettelig hedder) à 25 øre, som så klæbes ind i dertil indrettede hæfter. Når hæftet er fuldt (kr. 10,—) indleveres det — sammen med eventuelt andre fyldte hæfter — af læreren til indsættelse på specielle bankbøger, som først må hæves, når barnet er fyldt 14 år. I særlige tilfælde kan der naturligvis dispenseres herfra.

Lærerne, der har med salget af mærker at gøre, får en mindre godtgørelse for ulejligheden, og de anvender beløbet, så vidt vides til praktiske formål på skolen.

Det beløb, der årligt tilgår banken på denne måde, andrager op imod kr. 30.000,—, og man har haft den glæde at se, at mange af disse »skolebøger« siden hen har dannet grundlag for øget opsparing efter skoletiden.

I den forbindelse kan det oplyses, at også flere af de bankbøger, der er givet til unge fra Handelsskolen, er benyttet til flittig opsparing — adskillige tusinde kroner — som har været en god hjælp ved indgåelse af ægteskab eller til start af egen virksomhed.

Det kan tillige nævnes, at banken giver fordelagtige lån til bosætning, til etablering af egen virksomhed eller til studieophold. Og her har unge, der har foretaget en regelmæssig opsparing i banken, fortrinsret.

Som noget helt nyt har banken i efteråret 1964 — i samarbejde med Andelsbankens lokale afdeling — gjort et nyt fremstød for at animere de unges sparelyst. Alle konfirmander i Ringsted og Ringsteds opland vil få tilstillet en gavecheck på kr. 15,—, som ved henvendelse i en af de pågældende banker vil blive ombyttet med en bankbog. Man håber så på, at de unge vil supplere beløbet op med andre pengegaver, de har modtaget i anledning af konfirmationen og så i øvrigt vil fortsætte med en fornuftig opsparing.

Forandringer i ledelsen 1950-1965

Ser man tilbage over forløbet af de sidste 15 år, finder man, at der er sket adskillige ændringer inden for bankens ledelse, såvel hvad angår repræsentantskabet og bestyrelsen som direktionen.

På generalforsamlingen den 2. marts 1950 valgtes to nye medlemmer til repræsentantskabet, landsretssagfører, folketingsmand *P. Thisted*

Knudsen og gårdejer *Laur. Hansen*, Glumsø. Førstnævnte i stedet for købmand *Chr. Petersen*, der som tidligere nævnt afgik ved døden den 14. maj 1949 efter et års håbløs sygdom. Købmand *Chr. Petersen* havde været medlem af repræsentantskabet siden 1928, medlem af bestyrelsen siden 1934 og formand for denne fra 1943 til sin død. Han var en meget interesseret og virksom formand.

Gårdejer *Laur. Hansen*, Glumsø, afløste fhv. sognerådsformand *Ths. Larsen*, Glumsø, der afgik ved døden den 28. august 1949. *Ths. Larsen* var en del år tillige bestyrer af bankens afdeling i Glumsø.

På generalforsamlingen den 8. marts 1951 valgtes direktør *G. Lundegaard Nielsen* i stedet for borgmester *V. Christiansen*, der døde den 7. maj 1950.

Ikke mindre end 3 nye repræsentantskabsmedlemmer valgtes på generalforsamlingen den 5. marts 1953, nemlig direktør *Jens Jørvad*, gårdejer *Jens Laustsen*, Vrangstrup, og proprietær *Peter Hansen*, Englerup Mølle. Direktør *Chr. Baagø* havde frabedt sig genvalg på grund af sygdom. Han havde haft sæde i repræsentantskabet siden 1926 og i bestyrelsen siden 1934. Gårdejer *Jens Pedersen*, Vrangstrup, ønskede ikke genvalg på grund af alder. Han havde siddet i repræsentantskabet siden 1935. Gårdejer *Hans Fr. Nielsen, Sandby*, der døde den 1. marts 1953, var medlem af repræsentantskabet fra 1941 og sad i bestyrelsen fra 1949 til sin død.

Efter at gårdejer *Hans Fr. Nielsen, Sandby*, som nævnt var afgået ved døden, valgtes på repræsentantskabsmødet den 19. marts 1953 proprietær *Gunnar Tvedegaard*, Langemosegaard, som nyt medlem af bestyrelsen. Proprietær *Tvedegaard* havde været medlem af repræsentantskabet siden 1944.

På generalforsamlingen den 4. marts 1954 nyvalgtes til repræsentantskabet automobilforhandler *M. Geertsen* i stedet for direktør *G. Lundegaard Nielsen*, der var rejst fra byen.

Gårdejer *Charles Mortensen*, Snekkerup, valgtes som nyt repræsentantskabsmedlem på generalforsamlingen den 6. marts 1956 i stedet for godsforvalter *L. Kaalund*, Skjoldenæsholm, som afgik ved døden den 7. juni 1955.

Godsforvalter *Kaalund* var medlem af repræsentantskabet i 20 år og gennem mange år tillige en meget afholdt og respekteret bestyrer af bankens afdeling i Jystrup. Han kendte som få egnens befolkning, og afdelingen voksede under hans ledelse så stærkt, at den efter hans død

omdannedes til selvstændig regnskabsførende afdeling med bankuddannet personale og under navn af JYSTRUP BANK.

På generalforsamlingen den 4. marts 1957 valgtes 2 nye medlemmer til repræsentantskabet, nemlig elektroinstallatør *Fr. Hansen* og gård-ejer, sognerådsformand *Georg Sørensen*, St. Merløse, i stedet for henholdsvis guldsmed *Svend Klint*, der døde den 15. august 1956, og mølleejer *J. K. Rasmussen*, St. Merløse, som døde den 31. dec. 1956.

Guldsmed *Svend Klint* var medlem af repræsentantskabet siden 1943. *Møller J. K. Rasmussen* var medlem helt fra 1915 og næstformand i dette fra 1940 til sin død. Han var et meget interesseret medlem og gjorde et stort arbejde for banken på sin hjemegn, hvor banken havde en af sine største afdelinger, der blev selvstændig regnskabsførende i 1944 med bankuddannet personale og under navn af MERLØSE BANK.

Som ny revisorsuppleant i stedet for handelsagent *Kofoed Stender*, der på grund af alder bad sig fritaget for hvervet, valgtes forretningsfører *E. Thestrup*, Ringsted.

På repræsentantskabsmødet den 28. marts 1957 valgtes gårdejer, sognefoged *Hans Frederiksen*, Vielsted, der havde siddet i repræsentantskabet siden 1945, som næstformand i stedet for mølleejer *J. K. Rasmussen*, Merløse, der som forannævnt var død.

Den 3. august 1960 indløb der meddelelse fra *Riva ved Gardasøen* om, at bankdirektør *V. H. Valdorf-Hansen*, der med sin frue nogle dage før var fløjet dertil for at holde ferie, havde fået et hjerteanfald, der så meget faretruende ud. Sønnen, der er læge i København, blev tilkaldt, da han havde kendskab til nogle forudgående tilfælde, som direktør *Valdorf-Hansen* var kommet godt over.

Anfaldet var imidlertid så alvorligt, at døden indtraf den 6. august, og båren førtes med toget til Danmark, og begravelsen fandt sted under meget stor deltagelse fra *Sct. Bendts kirke* i Ringsted den 15. august.

Det er vel ikke for meget sagt, at direktør *Valdorf-Hansen*, som havde været direktør i banken siden 1. oktober 1916, adm. direktør siden 1949, altså i næsten 44 år, havde sin store del af æren for bankens stadige vækst og gode renommé. Den var på det tidspunkt stadig den største bank på Sjælland (uden for hovedstadsområdet) og hævder sig vedblivende som sådan.

Ved 40 års jubilæet den 1. oktober 1956 (som direktør i Ringsted Bank) fik direktør *Valdorf-Hansen* da også mange beviser på, hvor

kendt og afholdt han var, såvel blandt bankens kunder som blandt bankkollegerne rundt i landet.

Ved direktør Valdorf-Hansens død udtalte repræsentantskabets daværende formand, fabrikant M. Mathiasen, bl. a.:

»Det var med vemod, vi modtog meddelelsen om bankdirektør Valdorf-Hansens bortgang under sin ferierejse. For os, der gennem så mange år har samarbejdet med ham og kendt hans store arbejdsevne, blev det noget af et chok. Personligt har jeg kendt Valdorf-Hansen gennem mere end 40 år, jeg var med til at anbefale ham til stillingen som bankdirektør for 44 år siden. Det blev til et venskab, der har holdt gennem årene. Jeg mindes den store charme, der gjorde ham populær i mange af byens virksomheder, og han har betydet meget for bankens opsving. Han var en god debattør og fik ofte en sag til at glide, når den var ved at gå i stå . . .

Vi må takke ham for den tid, han har levet og for det arbejde, han har gjort til gavn for vor bank.«

Også borgmester, sagfører, cand. jur. *Knud Svendsen*, medlem af repræsentantskabet siden 1926 (og nuværende formand) udtalte smukke mindeord. Borgmesteren sagde bl. a. »at der er grund til at fremhæve den store betydning Valdorf-Hansens virke har haft på Ringsted by og dens opland som leder af byens største pengeinstitut . . .

Gennem ledelsen af banken fik Valdorf-Hansen stor betydning for en sund og betydelig udvikling af de økonomiske og forretningsmæssige forhold i Ringsted og på Ringstedegnen . . .«

På repræsentantskabsmødet den 25. august 1960 var eneste punkt på dagsordenen:

VALG AF DIREKTØR

Mødet indledtes med, at fabrikant Mathiasen også her udtalte mindeord om direktør Valdorf-Hansen.

Man valgte enstemmigt bankens bogholder *Erik Johansen* til direktør sammen med bankdirektør *C. J. Christensen*, der samtidig udnævntes til administrerende direktør.

Den ny direktør er født i Horsens 1914, kom til Ringsted Bank i 1938 fra Horsens Landbobank. Udnævntes til fuldmægtig 1. jan. 1947 og til bankbogholder 1. januar 1952.

På generalforsamlingen den 2. marts 1964 valgtes direktør *Børge Flamand* som repræsentantskabsmedlem i stedet for slagteridirektør *H. O. Hansen*, der stod for at rejse fra byen.

Direktør *H. O. Hansen* indvalgtes i repræsentantskabet i 1948.

Som revisor valgtes forretningsfører *E. Thestrup* i stedet for købmand *Axel Michaelsen*, der døde den 14. juli 1960. Herr Michaelsen havde været revisor i 31 år sammen med Centralanstalten for Revision, København.

På repræsentantskabsmødet den 6. april 1961 valgtes købmand *Poul Olsen*, Skee, som nyt bestyrelsesmedlem i stedet for godsejer *Th. Danielsen*, Adamshøj, der bad sig fritaget for hvervet på grund af sygdom. Godsejer Danielsen var medlem af repræsentantskabet siden 1938 og bestyrelsen fra 1943.

Borgmester, sagfører, cand. jur. *Knud Svendsen* valgtes på repræsentantskabsmødet den 26. juli 1961 til formand for repræsentantskabet i stedet for fabrikant *M. Mathiasen*, der 87 år gammel afgik ved døden den 6. maj.

Fabrikant *Mathiasen* havde været medlem af repræsentantskabet siden 1913 og var dets formand siden 1938. Han var en dygtig forretningsmand. Han var velset, agtet og respekteret i de virksomheder og institutioner, han var knyttet til, og bevarede sin legemlige rankhed til det sidste.

På generalforsamlingen den 7. marts 1962 valgtes 2 nye medlemmer til repræsentantskabet, nemlig direktør *Knud Baagø* og proprietær *Jacob Mølgaard*, Nordrup, i stedet for de to repræsentantskabsmedlemmer, godsejer *Th. Danielsen*, der havde frabedt sig genvalg og fabrikant *M. Mathiasen*, der var afgået ved døden som foran nævnt.

Bestyrelsens mangeårige formand, gårdejer, teglværksejer *H. P. Christensen*, Sigersted, havde forud for generalforsamlingen den 4. marts 1963 meddelt, at han på grund af sin høje alder, næsten 85 år, ikke ønskede at modtage genvalg til repræsentantskabet og derved også til bestyrelsen.

Formanden for repræsentantskabet, borgmester *Knud Svendsen* takkede *H. P. Christensen* for de mange år, han på bedste måde havde virket for banken, i repræsentantskabet siden 1927, i bestyrelsen siden 1940, og som formand for denne siden 1949.

Landsretssagfører Thisted Knudsen talte smukt for den afgående formand og bragte en varm tak — en tak, som hele forsamlingen tilsluttede sig.

Ved den traditionelle spisning efter generalforsamlingen, hvortil der som sædvanlig var mødt ca. 450 aktionærer, blev den meget afholdte formand hyldet i mange taler.

Til at indtræde i repræsentantskabet i stedet for H. P. Christensen valgtes gårdejer, sognefoged *Helge Christensen*, Bringstrup.

På repræsentantskabsmødet den 28. marts 1963 valgtes proprietær *Gunnar Tvedegaard*, Langemosegaard, der havde været medlem af bestyrelsen siden 1953, til bestyrelsesformand i stedet for den afgående formand, gdr., teglværksejer H. P. Christensen, Sigersted. Samtidig indtrådte gårdejer *Charles Mortensen*, Snekkerup, i bestyrelsen.

Udover formanden, proprietær *G. Tvedegaard*, består bestyrelsen nu af direktør *S. Flamand*, boghandler *J. Ahrent Flensborg*, købmand *Poul Olsen*, *Skee*, og gårdejer *Charles Mortensen*, Snekkerup.

Den 7. august 1964 afgik tømrrermester *Chr. Jørgensen* ved døden efter længere tids tiltagende svagelighed næsten 80 år gammel. Tømrrermester *Jørgensen* havde været medlem af repræsentantskabet siden 1929.

Oversigt over repræsentantskab, bestyrelse, direktion og revision gennem 75 år

REPRÆSENTANTSKABET (før 1931 kaldet bankrådet)

Sagfører Niels Svendsen *)	19/3 90— 3/3 26
Particulier Alfred Mortensen	19/3 90— 6/3 95
2. gang fra	3/3 97— 6/3 12
Dampmøller J. C. Frandsen, R. af Dbg.	19/3 90— 1/3 11
Gaskasserer Georg Brüel	19/3 90— 1/3 11
Købmand J. Rørbye	19/3 90— 6/3 03
Toldofficiant J. Andersen, Dbm.	19/3 90— 6/3 12
Skrædermester A. C. Grahf, Fm. 2	19/3 90— 5/3 09
Boghandler Ahrent Flensborg, R. af Dbg.	19/3 90— 7/3 34
Boghandler N. P. Hansen	19/3 90— 5/3 09
Købmand P. H. Dégn	19/3 90— 4/3 29
Murermester Julius Johansen	19/3 90— 4/3 10
Tømmerhandler N. Schaldemose	19/3 90— 4/3 30
Proprietær J. Obel, Vigersdalsgaarden	19/3 90— 1/3 06
Gårdejer Johan Hansen, Høm	19/3 90— 6/3 12
Gårdejer H. P. Olsen, Hjelmømagle	19/3 90— 4/3 96
Gårdejer Niels Henriksen, Tolstrup	19/3 90— 5/3 15
Gårdejer P. Hansen, Ørslevvester	19/3 90— 5/3 15
Gårdejer Jens Nielsen, Sigersted	19/3 90— 1/3 07
Gårdejer Niels Frederiksen, Hjelmømagle	19/3 90— 7/3 17
Gårdejer Chr. U. Hansen, Haugbyrd	19/3 90— 4/3 21
Gårdejer Hans Christensen, Haugbyrd	19/3 90— 3/3 22
Gårdejer Mads Andersen, Skellerød	19/3 90—15/3 92
Folketingsm., grd. Ole Olsen, R. af Dbg. p. p. Tjæreby	19/3 90— 6/3 14
Gdr., sognef. S. Jensen-Hyldegaard, R. af Dbg. Tvindelstrup..	19/3 90— 5/3 40
Gårdejer Peter Hansen, Sigersted	15/5 92— 5/3 13
Købmand C. C. Findsen	6/3 95— 3/3 97
Gårdejer Hans Andersen, Taastrup	4/3 96— 1/3 99
Folketingsm., grd. Peter Andersen, Jystrup	1/3 99— 6/3 03
Købmand J. F. Jørgensen, Borup	6/3 03— 4/3 24
Gårdejer Jacob Jørgensen, Jystrup	6/3 03— 3/3 05
Købmand P. Andersen, St. Merløse	3/3 05— 1/3 11

*) Ringsted, hvor intet andet stednavn er anført.

Gårdejer Jens Chr. Larsen, R. af Dbg., Fjenneslev	1/3 06— 4/3 27
Møller Emil Christensen, Vollerslev	1/3 07— 7/3 17
Direktør S. Laursen	5/3 09— 6/3 12
Fabrikant C. Knudsen, R. af Dbg.	5/3 09— 6/3 14
Urmager H. J. Klint, R. af Dbg.	4/3 10— 5/3 40
Apoteker Axel Wengel, R. af Dbg.	1/3 11— 3/3 43
Dyrlæge M. Poulsen	1/3 11— 8/3 18
Proprietær H. Madsen, Slangerupgaard	1/3 11— 5/3 13
Gartner M. Mortensen	6/3 12— 5/3 13
Tandlæge N. P. Jørgensen	6/3 12— 4/3 29
Gdr. sognefoged Hans Larsen, Balstrup	6/3 12— 5/3 42
Købmand Johs. Rørbye	6/3 12— 3/3 26
Fabrikant M. Mathiasen	5/3 13— 7/3 62
Hofjægermester G. Garth-Grüner, Ll. Svenstrup	5/3 13— 8/3 38
Gårdejer Niels Andersen, Taastrup	5/3 13— 7/3 35
Købmand Chr. A. Jensen	6/3 14— 7/3 35
Gårdejer Christian Christensen, Torpet	6/3 14— 3/3 43
Købmand H. Agersted	5/3 15— 8/3 18
Gdr., møllejer J. K. Rasmussen, St. Merløse	5/3 15— 4/3 57
Gårdejer Jacob Tvedegaard, R. af Dbg., Torpet	7/3 17— 4/3 29
Proprietær, møllejer Vilh. Hansen, Englerup	7/3 17— 3/3 44
Bygningsinspektør P. Jensen	8/3 18— 4/3 27
Fabrikant H. Hermansen	8/3 18— 6/3 28
Gårdejer, sognefoged P. Hansen, Høm	4/3 21— 4/3 41
Proprietær P. Brødsgaard, Kværkeby	3/3 22— 4/3 25
Murermester Chr. Rasmussen, Borup	4/3 24— 3/3 43
Gårdejer, sognefoged N. Fr. Nielsen, Hjelmøsmagle	4/3 25— 3/3 43
§) <i>Borgmester, sagfører, cand. jur. Knud Svendsen</i>	3/3 26—
Direktør Chr. Baagø	3/3 26— 5/3 53
Guldsmed L. Nielsen-Saaby	4/3 27— 4/3 41
Gdr., teglværksejer H. P. Christensen, Sigersted	4/3 27— 4/3 63
Købmand Chr. Petersen	6/3 28— 2/3 50
§) <i>Tømrermester Chr. Jørgensen*)</i>	4/3 29—
Direktør P. Lundberg	4/3 29— 5/3 37
Proprietær E. Nielsen, Hømbgaarden	4/3 29— 7/3 35
Købmand H. A. Jensen	4/3 30— 2/3 48
§) <i>Materialist William Petersen</i>	7/3 34—
§) <i>Direktør S. Flamand, R. af Dbg.</i>	7/3 35—
Gårdejer, amtsrådsmedl. Jens Pedersen, R. af Dbg., Vrangstrup	7/3 35— 5/3 53
Godsforvalter L. Kaalund, R. af Dbg., Skjoldenæsholm	7/3 35— 6/3 56
§) <i>Snedkermester I. A. Nielsen, R. af Dbg.</i>	5/3 37—
Godsejer Th. Danielsen, Adamshøj	8/3 38— 7/3 62
Borgmester V. Christiansen	5/3 40— 8/3 51
Sognerådsformand Ludvig Hansen, Fredsgaarde	5/3 40— 3/3 49
Købmand L. Chr. Jacobsen	4/3 41— 4/3 47
Gårdejer Hans Fr. Nielsen, Sandby	4/3 41— 5/3 53
Gårdejer Emil Andersen, Valsøsmagle	5/3 42— 5/3 45
Guldsmed Svend Klint	3/3 43— 4/3 57

*) afgang ved døden 7. aug. 1964.

Sognerådsformand Thomas Larsen, Glumsø	3/3 43— 2/3 50
§) Købmand Poul Olsen, Skee	3/3 43—
§) Møller Johs. Petersen	3/3 43—
§) Proprietær Gunnar Tvedegaard, Langemosegaard	3/3 44—
§) Gårdejer, sognefoged Hans Frederiksen, Vielsted	5/3 45—
§) Boghandler J. Ahrent Flensborg	4/3 47—
Slagteridirektør H. O. Hansen	2/3 48— 2/3 61
§) Parcellist Jens P. Petersen, Mulstrup	3/3 49—
§) Landsretssagfører P. Thisted Knudsen, R. af Dbg., M.F.	2/3 50—
§) Gårdejer Laur. Hansen, Glumsø	2/3 50—
Direktør G. Lundegaard Nielsen	8/3 51— 4/3 54
§) Direktør Jens Jørvad	5/3 53—
§) Proprietær Peter Hansen, Englerup	5/3 53—
§) Gårdejer Jens Laustsen, Vrangstrup	5/3 53—
§) Autoforhandler Marius Geertsen	4/3 54—
§) Gårdejer Charles Mortensen, Snekkerup	6/3 56—
§) Elektroinstallatør Fr. Hansen	4/3 57—
§) Gårdejer, sognerådsformand Georg D. Sørensen, St. Merløse..	4/3 57—
§) Direktør Børge Flamand	2/3 61—
§) Direktør Knud Baagø	7/3 62—
§) Proprietær Jacob Mølgaard, Nordrup	7/3 62—
§) Gårdejer, sognef. Helge Christensen, Bringstrup	4/3 63—
§) Nuværende repræsentantskabsmedlemmer.	

FORMÆND FOR BESTYRELSEN

Sagfører Niels Svendsen	19/3 90— 9/1 09
Købmand P. Dégn	9/1 09—23/3 28
Urmager H. J. Klint, R. af Dbg.	18/7 28—23/1 40
Proprietær, møllecejer Vilh. Hansen, Englerup	23/1 40—14/10 43
Købmand Chr. Petersen	14/10 43—28/5 49
Gdr., teglværksejer H. P. Christensen, Sigersted	28/5 49— 4/3 63
Proprietær Gunnar Tvedegaard, Torpet	4/3 63—

FORMÆND FOR REPRÆSENTANTSKABET

Dampmøller J. C. Frandsen, R. af Dbg.	19/3 90— 9/1 09
Tømmerhandler N. Schaldemose	9/1 09—13/9 29
Hofjægermester Garth-Grüner, Ll. Svenstrup	15/10 29— 8/3 38
Fabrikant M. Mathiasen	30/3 38—26/7 61
Borgmester, sagf., cand. jur. Knud Svendsen	26/7 61—

NÆSTFORMÆND FOR REPRÆSENTANTSKABET

Gårdejer H. P. Olsen, Hjelmømagle	19/3 90— 4/3 96
Gårdejer Niels Henriksen, Tolstrup	15/4 96— 1/3 06
2. gang	1/3 07—15/3 11
Sognefoged S. Jensen-Hyldegaard, Sneslev	1/3 06— 1/3 07
2. gang	28/3 13— 5/3 40

Gårdejer Chr. U. Hansen, Haugbyrd	15/3	11—28/3	13
Gårdejer, møllecejer J. K. Rasmussen, St. Merløse	12/3	40— 4/3	57
Gårdejer, sognefoged Hans Frederiksen, Vielsted	28/3	57—	

BESTYRELSEN

(1915—1931 kaldet forretningsudvalget)

Sagfører Niels Svendsen (form. hele perioden)	19/3	90— 9/1	09
Købmand J. Rørbye	19/3	90— 6/3	03
Particullier Alfr. Mortensen	19/3	90—15/3	92
Gårdejer Jens Nielsen, Sigersted	19/3	90—14/2	06
Gaskasserer Georg Brüel	19/3	90— 9/1	09
Boghandler N. P. Hansen	15/3	92— 9/1	09
Gårdejer P. Hansen, Ørslevvester	17/3	03— 9/1	09
Gårdejer Niels Henriksen, Tolstrup	1/3	06— 1/3	07
Sognefoged S. Jensen-Hyldegaard, R. af Dbg., Sneslev	1/3	07— 9/1	09
Købmand P. Dégn, (formand hele perioden)	9/1	09—23/3	28
Dampmøller J. C. Frandsen, R. af Dbg.	9/1	09—15/3	11
Direktør S. Laursen	9/1	09— 6/3	12
Købmand J. F. Jørgensen, Borup	9/1	09—18/3	15
Gårdejer Hans Christensen, Haugbyrd	9/1	09—23/3	22
Proprietær H. Madsen, Slangerup	15/3	11—28/3	13
Urmager H. J. Klint, R. af Dbg. (formd. fra 18/7 1928) ..	29/1	13—23/1	40
Gårdejer Chr. U. Hansen, Haugbyrd	28/3	13—18/3	15
Boghandler Ahrent Flensborg, R. af Dbg.	18/3	15—16/1	34
Gårdejer Christian Christensen, Torpet	18/3	15—19/1	42
Gårdejer Jacob Tvedegaard, R. af Dbg., ibd.	23/3	22— 4/3	29
Købmand Chr. A. Jensen	18/7	28—24/7	34
Prop., møllecejer Vilh. Hansen, Englerup (fmd. f. 23/1 1940)	19/3	29—14/10	43
Købmand Chr. Petersen (fmd. fra 14/10 1943)	16/1	34—28/5	49
Direktør Chr. Baagø	24/7	34—18/3	50
Gdr., teglvks.ej. H. P. Christensen, Sigerst. (fmd. f. 28/5 49)	23/1	40— 4/3	63
Murermester Chr. Rasmussen, Borup	19/1	42—20/10	42
*) <i>Direktør S. Flamand, R. af Dbg.</i>	20/10	42—29/3	43
2. gang	14/10	43—	
Godsejer Th. Danielsen, Adamshøj	29/3	43— 6/4	61
Gårdejer Hans Fr. Nielsen, Sandby	28/5	49— 5/3	53
*) <i>Boghandler J. Ahrent Flensborg</i>	18/3	50—	
*) <i>Prop. Gunnar Tvedegaard, Torpet</i> (fmd. f. 4/3 1963)	19/3	53—	
*) <i>Købmand Poul Olsen, Skee</i>	6/4	61—	
*) <i>Gårdejer Charles Mortensen, Snekkerup</i>	28/3	63—	
*) Nuværende bestyrelsesmedlemmer.			

DIREKTØRER

G. Graversen, R. af Dbg.	18/3	15—28/12	27
S. Laursen	18/3	15— 1/10	16
V.H. Valdorf-Hansen, R. af Dbg., I.p.p. (adm. dir. f. 22/3 49)	1/10	16— 6/8	60
S. Christophersen	20/1	28—19/8	38
C. J. Christensen, R. af Dbg. (adm. dir. fra 25/8 1960)	6/9	38—	
Erik Johansen	25/8	60—	

REVISORER

Toldofficiant J. Andersen, Dbm.	19/3	90—25/3	14
Gårdejer P. Hansen, Ørslevvester	19/3	90—17/3	03
Sognefoged S. Jensen-Hyldegaard, R. af Dbg., Sneslev	17/3	03— 1/3	07
Gårdejer Niels Henriksen, Tolstrup	5/4	07— 4/3	21
Gårdejer P. Hansen, Ørslevvester	25/3	14—20/1	21
Købmand H. A. Bang	20/1	21— 3/3	26
Revisions- og Forvaltningsinstituttet	4/3	21—10/8	22
*) <i>Centralanstalten for Revision</i>	10/8	22—	
Direktør C. Rolff	3/3	26— 4/3	30
Købmand Axel Michaelsen	4/3	30— 2/3	61
*) <i>Forretningsfører E. Thestrup</i>	2/3	61—	
*) Nuværende revision.			

Tidligere repræsentantskabsformænd

Dampmøller J. C. Frandsen
1890—1909

Tømmerhandler N. Schaldemose
1909—1929

Hofjægermester Garth-Grüner
1929—1938

Fabrikant M. Mathiasen
1938—1961

Tidligere bestyrelsesformænd

Sagfører Niels Svendsen
1890—1909

Købmand P. Dégner
1909—1928

Urmager H. J. Klint
1928—1940

Møllejer Vilb. Hansen
1940—1943

Købmand Chr. Petersen

Gdr., teglværksejer H. P. Christensen

Bankens tidligere direktører

G. Graversen
1915—1927

S. Christophersen
1928—1938

V. H. Valdorf-Hansen
1916—1960

Nuværende bestyrelse

Propr. Gunnar Tvedegaard

1953—

Formand fra 1963

Direktør S. Flamand

1942—

Boghandler J. Abrent Flensborg

1950—

Købmand Poul Olsen

1961—

Gdr. Charles Mortensen

1963—

Repræsentantskabets nuværende formand

Borgmester, sagfører Knud Svendsen
1961—

Nuværende direktion

Bankdirektor C. J. Christensen
1938—

Bankdirektor E. Johansen
1960—

O. Halling
Kontorchef

L. Hartvigsen
Hovedkasserer

H. Jepsen
Bokschef

O. Enggaard Pedersen
Bogholder

C. Bunch-Christensen
Fhv. Kontorchef
(Festskriftets Redaktør)

PERSONALET VED HOVEDKONTORET 31. DECEMBER 1964

Kontorchef O. Halling

Hovedkasserer L. Hartvigsen

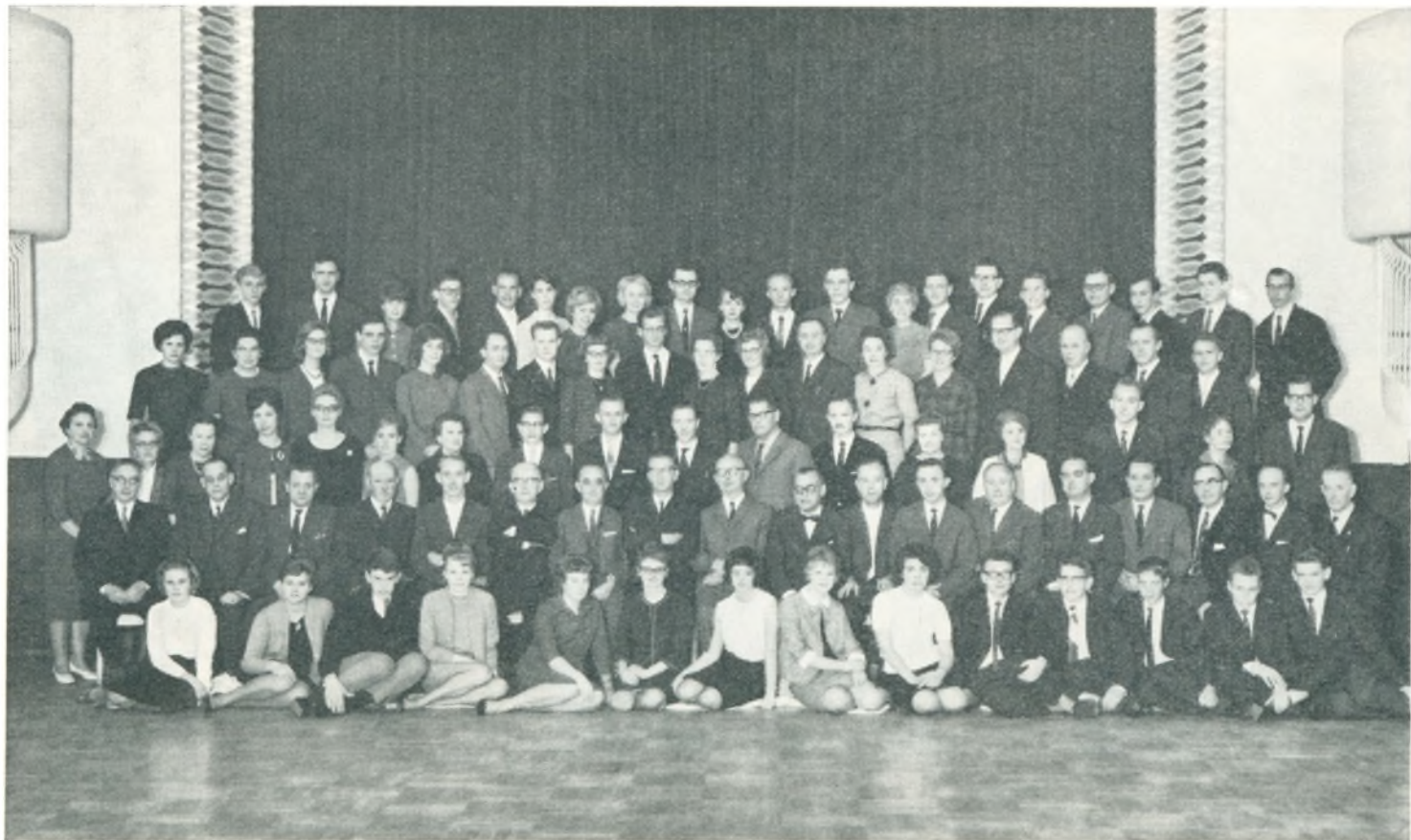
Boxchef H. Jepsen

Bogholder O. Enggaard Pedersen

Prokurist H. Liebst
- E. Knudsen

Fuldmægtig J. Rudolph
- E. Ekman Nielsen
- H. Engberg
- A. Henriksen
- P. Bunch-Christensen
- H. J. Benned
- H. H. Nielsen
- H. Krog-Meyer
- K. Korsholm
- Ib Runge Poulsen
- Orla Andersen

Assistent Leif Hansen
- frk. Tove Christiansen
- K. J. Stentoft
- K. E. Rasmussen
- T. S. Dyrbak
- Bent Jensen
- Walter Hansen
- frk. Lise Johansen
- Hans Larsen
- J. Krügermeier Nielsen
- Hans Fr. Sørensen
- fru Ruth Andersen
- frk. Inge Lis Petersen
- frk. Aase Petersen
- Helge Bjarne Jensen
- frk. Tove Elisabeth Nielsen

Direktion og personale i hovedsædet og samtlige filialer

Direktion og personale i hovedsædet

Elev frk. Kirsten Larsen
- Sven Hansen
- Karsten Thorsted
- frk. Karen Hinge
- frk. Janne Friberg
- Poul Erik Larsen
- frk. Bente Hedegaard Petersen
- frk. Janne Rindal
- Poul Jensen
- frk. Birthe Hansen
- Carsten Gamstrup

Kontorist fru Agnete Traberg
- fru Marie Schiøler Jensen
- fru Annestine Svendsen
- frk. Helen Philipson

Bankbetjent Osv. Poulsen

Indbyggerantallet i Ringsted

Da banken startede i 1890 havde Ringsted ca. 2500 indbyggere.

1930 var der ca. 5800 indbyggere i ca. 1400 lejligheder

1950 - - ca. 8600 - i ca. 2500 lejligheder

1965 - - ca. 10300 - i ca. 3500 lejligheder

Det viser, at der i 1930 boede betydelig flere personer pr. lejlighed i forhold til nu, og det er jo en af grundene til, at det kniber at følge med i boligbyggeriet.

Kortet viser købstadens udstrækning 1890 og 1965.

1890

1965.

Bankens oplandsfilialer

Det stod hurtigt ledelsen klart, at det var nødvendigt at oprette kontorsteder for at kunne betjene bankens mange kunder i oplandet på tilfredsstillende måde. Det skete gerne efter opfordring fra den stedlige befolkning, og banken var altid meget forstående over for disse ønsker.

Allerede i efteråret 1905 blev de to første afdelinger oprettet, nemlig i Borup og Merløse.

1. **Afdelingen i Borup** havde som første bestyrer P. Mogensen. Den nuværende bestyrer, *Poul Olsen*, har været ansat siden 1. maj 1936. Før den tid var han ansat i hovedkontoret. Fra den nævnte dato blev afdelingen selvstændig regnskabsførende under navn af **BORUP BANK**.

Afdelingen har lokaler i bankens egen bygning, der for tiden gennemgår en tiltrængt restaurering, ligesom lokalerne moderniseres. Der er nu 7 ansatte.

2. **Afdelingen i Merløse** havde som første bestyrer Søren Poulsen. Den nuværende bestyrer, *J. E. Christensen*, tiltrådte den 29. august 1953. Kom ligeledes fra hovedkontoret. Afdelingen blev selvstændig regnskabsførende fra 15. marts 1944 under navn af **MERLØSE BANK**.

I januar 1960 besluttede bankens ledelse at overtage et for Holbæk Amts Boligselskab fuldt udarbejdet projekt for opførelse af en større ejendom med lejligheder og butikker eller kontorer, da boligselskabet opgav at gennemføre byggeriet.

Det var meningen, at banken skulle leje lokaler i ejendommen, så det kom meget tilpas, at banken kunne overtage opførelsen af

ejendommen. Entreprenørerne vedstod deres tidligere afgivne tilbud, og byggeriet ventedes fuldført omkring 1. august 1961. Byggeriet foregik i hastigt tempo. De nye lokaler blev taget i brug den 17. august. Alt var praktisk og smukt udført, og der var stor tilfredshed såvel fra bankens og personalets side som hos den stedlige kundekreds. Der er nu 8 ansatte.

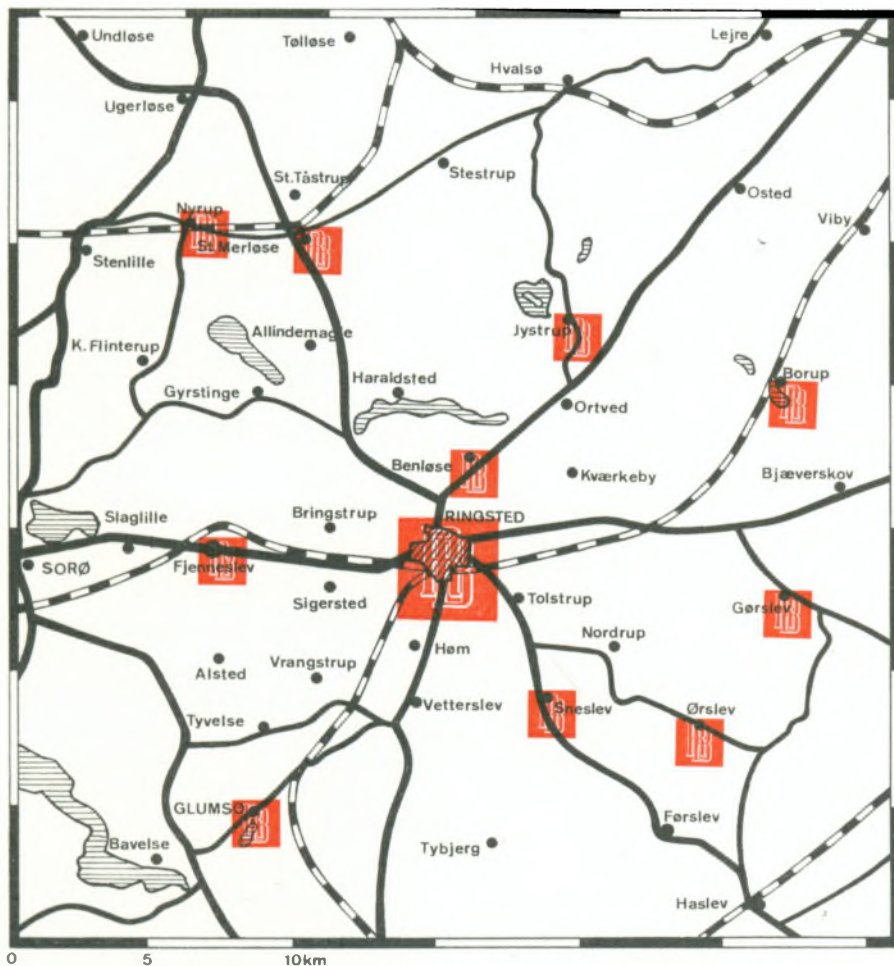
3. **Afdelingen i Ørslev** oprettedes 10 år efter i 1915. Den første bestyrer var Jacob Jacobsen. Den nuværende, *Johs. Jørgensen*, ansattes den 1. dec. 1956.
-

I 1919 oprettedes hele tre afdelinger, nemlig:

4. **Afdelingen i Glumsø** med P. C. Erck som bestyrer. Fra 11. oktober 1943 blev afdelingen selvstændig regnskabsførende under navn af **GLUMSØ BANK** og med *C. Aa. Nielsen*, fra hovedkontoret som bestyrer. Også her er der for nylig foretaget en modernisering af såvel ejendommen, som banken ejer, som af lokalerne. Der er 5 ansatte.
 5. **Afdelingen i Gørslev** under ledelse af Vilh. Jensen. I Gørslev fandtes på dette tidspunkt en gammel sparekasse, som samtidig overtoges af banken. Fra 15. oktober 1952 er sognerådskasserer *Vald. Petersen* bestyrer.
 6. **Afdelingen i Sneslev** med P. Liebst som den første bestyrer. I en meget lang årrække, fra 1. oktober 1926 til 10. april 1963 var stationsmester J. Elmfeldt en meget virksom leder. Han fungerede lige til han døde den nævnte dato 73 år gammel. Den nuværende bestyrer er sognerådsformand *Jens Hansen*, ansat den 1. maj 1963.
-

7. **Afdelingen i Nyrup** oprettedes i 1921 med Søren Larsen som bestyrer. Den nuværende er fhv. købmand *Jens Jensen*, ansat den 15. juli 1960. Medhjælperen, frk. Karen Olsen, har arbejdet i afdelingen siden 1. juli 1934.
8. **Afdelingen i Jystrup** var på tale ved flere lejligheder, men først i 1925, da Jystrup blev stationsby (for en kortere årrække) gjorde banken alvor af oprettelsen. Første bestyrer var pens. lærer S. P.

Ringsted Banks oplandsfilialer

Bankens filialer og kontorsteder ligger som forposter i en ring omkring hovedkontoret i Ringsted og gør et godt arbejde for bankens mange kunder i det gode opland.

Christensen. Under navn af **JYSTRUP BANK** blev afdelingen selvstændig regnskabsførende den 21. november 1955 med *Erik Hansen* fra hovedkontoret som bestyrer. Afdelingen har til huse i bankens egen bygning. Der er nu 4 ansatte.

Det kan nævnes, at banken — efter opfordring af bestyrelsen for **Jystrup Andelskasse** — pr. 1. juli 1932 overtog dennes samtlige aktiver og forpligtede sig til at udbetale sparerne deres tilgodehavende.

Denne opfordring modtog man selvfølgelig med glæde, idet bankens afdeling i Jystrup — der på det tidspunkt, som omtalt andet sted, bestyredes af godsforvalter L. Kaalund — fik tilgang af ikke så få nye kunder.

9. **Afdelingen i Fjenneslev** blev oprettet i november 1927 efter flere opfordringer. Første bestyrer var Niels Hansen. Nuværende bestyrer — siden 1. maj 1952 — gårdejer *Karl Johansen*. Beliggenheden ved hovedvej 1, det gode opland og flere store virksomheder bevirker, at den er blevet den største af de ikke selvstændig regnskabsførende afdelinger.
10. **Afdelingen i Benløse** blev oprettet den 1. juli 1963 under navn af **BENLØSE BANK**. Allerede i 1961 havde man aftale med Benløse sogneråd om leje af lokaler i den ejendom, kommunen ville opføre til administrationsbygning m. m., men på grund af byggestop blev dette byggeri udsat på ubestemt tid, hvorfor man, efter at såvel Ringsted Sparekasse som Bondestandens Sparekasse havde oprettet kontorer i Benløse, så sig nødsaget til at leje midlertidige lokaler for at kunne betjene vore kunder dér på bedste måde. Som bestyrer ansattes *Orla Elmhoff* fra hovedkontoret.

Endelig kan nævnes, at banken den 25. juli 1962 oprettede kontor i auktionshallen ved dyrskuepladsen (grisemarkedet) efter opfordring. Her er åbent hver onsdag formiddag. Kontoret betjenes af to funktionærer fra hovedkontoret.

Bestyrerne i bankens selvstændig
regnskabsførende afdelinger

Poul Olsen 1936—
Borup Bank

J. E. Christensen 1953—
Merløse Bank

C. Aa. Nielsen 1943—
Glumsø Bank

Erik Hansen 1955—
Iystrup Bank

O. Elmbøff 1963—
Benløse Bank

Personalet i kontorstederne

Personalet i de regnskabsførende filialer

Bankens vækst og samfundets

Direktør, cand. oecon. Erik Krogstrups omtale af Ringsted Bank og af de mange strukturændringer, der i de kommende år vil berøre alle erhverv.

For 75 år siden lagde fremsynede mænd grundstenen til Ringsted Bank. De fulgte hermed en i 1846 i Odense påbegyndt udvikling med skabelsen af et dansk bankvæsen op. De initiativrige stiftere af Ringsted Bank tilgodeså et stærkt behov på egnen og havde sikkert et videre blik for, at der var startet en virksomhed, som skulle få vægtig indflydelse på en dansk bys og egnens udvikling i eftertiden.

Ringsted Bank blev som andre danske banker oprettet for at lette pengeomsætningen og kreditformidlingen på egnen. Som forbillederne i de allerede dengang oprettede diskontobanker rundt i landet var bankens fornemste opgave i starten vekseldiskontering.

Ved samtidig hurtigt at komme til at stå som opsamler af erhvervenes midlertidigt ledige midler og stille disse og de egentlige opsparingsmidler til rådighed for landmænd og forretningsfolk på kortere eller længere sigt, kunne Ringsted Bank i løbet af få års virksomhed tilskrives en stor del af æren for den gode udvikling i egnens erhvervsliv på land og i by.

De pengemidler, der her var nødvendige, oversteg langt den enkeltes muligheder, men den sunde kanalisering af opsparingen gennem banken opvejede disse mangler. Gennem bankens kreditskabende indsats kunne egnens befolkning — nogle ved opsparing, andre ved låntagning — til gensidig gavn øge velstanden og skabe baggrunden for det, vi i dag sammenfatter under betegnelsen økonomisk vækst.

Oprettelsen af de private banker har ganske enkelt været en nødvendig forudsætning for de store økonomiske fremskridt i vort samfund.

I international belysning har motiverne til oprettelsen af og basisudviklingen for bankvæsenet været næsten ens, men derimod har der op til det udviklingsstade, som er nået i dag, gjort sig to forskellige tendenser gældende. Udviklingslinierne for bankvæsenet i næsten alle lande var tidligere, at hver ordentlig by skulle have sin bank, hvad der medførte et stort antal banker, et system, man sædvanligvis benævner ved lokalbanksystemet. Den reelle baggrund herfor er nok at finde i den spæde pengeøkonomis krav til lokal tillid, for at kreditformidlingen kunne komme i gang.

I visse lande som f. eks. USA, har man ved lovgivningsmagtens hjælp bevidst søgt at bevare strukturen med mange lokalbanker, så man i dag har ca. 14.000 selvstændige banker. Men det må dog erindres, at USA ikke er én stat, men en union af enkeltstater, der på væsentlige områder har betydelig selvbestemmelsesret, og som ikke altid så gerne ser en kapitaldominans udefra.

Andre steder har liberale lovgivninger givet sig udtryk i kraftige koncentrationstendenser, idet udviklingen frit har fået lov at følge det darwinistiske princip om de stærkeres overleven. Dette gælder f. eks. i Sverige, hvor der i dag kun er 17 banker, som herhjemme i øvrigt kendetegnet ved ganske enkelte helt store banker med et udbredt filialnet over hele landet, men — delvis i modsætning til dansk bankvæsen — derudover karakteriseret ved, at de resterende næsten alle overvejende er gode, store landsdelsbanker.

I Danmark var antallet af selvstændige banker efter den første verdenskrigs hektiske gründerperiode nået op over 200, hvoraf mange dog forsvandt under 20'ernes krise. I dag kan vi endnu mønstre over 150 selvstændige danske banker. Et stærkt decentraliseret islæt er altså stadig kendetegnende for dansk bankvæsen. Med de store bankers stadig kraftigere filialudbredelse må dansk bankvæsens nuværende struktur karakteriseres som en blanding mellem rene lokalbanker og bankgiganter med stor kontaktflade gennem et stærkt forgrenet afdelingsnet.

Vi kan stadig tale om hver by sin bank. Det er et særkende for Ringsted Bank, at den har været med i tide, og derfor i dag, hvor kravene til bankerne vokser i takt med den stadig kraftigere industrialisering og handelskoncentration, magter større opgaver end de fleste provinsbanker. Med Ringsted Bank har byen og et meget vidtspændende

opland fået en bank, der står som Sjællands største provinsbank og et af landets betydelige pengeinstitutter.

Evnen til at følge med bevises af, at væksten i bankens balance har været eksplosiv siden 1950. I de 15 år siden da har der været tale om en næsten tredobling, fra 54 mill. kr. i 1950 til omkring 150 mill. kr. i 1965. Det er gået hurtigt i Ringsted Bank. Men ikke for hurtigt, fordi man i danske provinsbanker i dag næsten skal have svømmestøvlerne på for ikke relativt at gå tilbage.

Det er hermed antydnet, at der for bankvæsenet som helhed er skabt til dels nye forudsætninger i de sidste 10—20 år. Den tendens til øget koncentration, som i dag kan konstateres i dansk bankvæsen, har sin rod i den almindelige udvikling i samfundsøkonomien.

Samfundet i bevægelse

Siden 1950 er der sket så voldsomme forskydninger i arbejdskraftens anvendelse og de forskellige erhvervs relative betydning, at man med føje kan sige, at det danske samfund står midt i en stærkt fremskreden forvandling.

Det iøjnefaldende træk i udviklingen er den kraftige vækst i byerhvervene, hvor arbejdsstyrken er forøget med omkring 350.000 personer i perioden 1950—65. Antallet i lønmodtagergrupperne, herunder ikke mindst antallet af funktionærer, har været i kraftig fremgang, medens antallet af selvstændige kun er steget beskedent, og således relativt gået tilbage.

De enkelte erhvervsgrupper i byerne har alle haft betydelig tilvækst i deres lønnede arbejdsstyrke. Inden for håndværk og industri har stigningen i beskæftigelsen været mest udpræget for den egentlige industri, men også personellet ved bygge- og anlægsvirksomhed er forøget betydeligt.

Der har været en særlig kraftig stigning i servicefagenes personel, og også i antallet af ansatte under offentlig administration. Derimod har en stor del af de traditionelle håndværksbrancher vist stagnation.

Den kvindelige arbejdskraft i byerhvervene er steget mere end mændenes, hvilket navnlig skyldes, at antallet af gifte kvinder med selv-erhverv — og bevarelse af dette efter giftermål — er gået meget stærkt i vejret. Kvindernes andel af arbejdsstyrken er således vokset i alle byerhvervene, og inden for offentlige tjenesteydelser m. m. er kvin-

derne endog nået op på at besætte halvdelen af pladserne. Modstykket hertil er et fald i antallet af kvinder beskæftiget som huslig medhjælp. De unge piger har eksempelvis forladt landet i så voldsomt omfang, at der ikke er blot én giftefærdig ung pige tilbage pr. kirkesogn.

Samtidig med byerhvervenes kraftige ekspansion er de arbejdskraftreserver, som hidtil bestod i byernes arbejdsløse, næsten fuldstændigt elimineret. Antallet af ledige arbejdsløshedsforsikrede var endnu i 50'erne af størrelsen 50—70.000 som årligt gennemsnit. Men fra og med den danske højkonjunkturs blomstring fra 1958 er disse tal reduceret væsentligt, således at der i 1964 alene var godt 20.000 ledige i årgennemsnit. Da antallet af forsikrede samtidig er steget jævnt fra ca. 635.000 i 1950 til knap 785.000 i 1964, er den officielle arbejdsløshed som årgennemsnit reduceret betydeligt, nemlig fra 9—12 pct. i 50'erne til 3—4 pct. i 60'ernes første femår.

Der er herved opstået en faktisk mangel på arbejdskraft, der rundt regnet fra skiftet mellem 50'erne og 60'erne har tvunget erhvervene ind i en stadig stigende effektivisering via kapitalindsatsen. I dag er produktivetsreserverne i væsentlig grad begrænset til de tekniske og finansielle muligheder for at øge produktionen pr. beskæftiget. Yderligere forøgelse af arbejdsstyrken ved at inddrage ubenyttet menneskelig arbejdskraft er stort set ikke mere til stede. Der er i hvert fald lykkeligvis næppe mere nogen ubenyttet lønarbejderarbejdskraft af betydning. Den fulde beskæftigelse vil dog nok nu i de kommende år lokke en del selvstændige i ineffektiv virksomhed af enhver art med ringe indkomst over i den egentlige arbejdskraftstyrke. Måske ligger her den største mulighed for at øge arbejdskraftreserven.

Menneskelig arbejdskraft er alt i alt kommet i en position som sælgers marked. Det er dette, der muliggør den stadige forskydning i arbejdskraften fra områder med lav løn til områder med højere løn — de sidste kendetegnet ved stadig større produktion pr. mand som følge af stigende kapitalindsats i produktionsfaktorernes sammensætning.

Som modstykke til byerhvervenes kraftige vækst er arbejdsstyrken i landbruget i periodens løb gået kraftigt ned. Langt den overvejende del af nedgangen falder på landbrugets medhjælpere, men der har dog også siden 1950 været tilbagegang i antallet af selvstændige ved landbruget. Det er næppe urealistisk at gætte på, at det drejer sig om en snes tusind. I øvrigt vil denne fravandring af selvstændige fra landbruget nu komme til at gå hurtigt. De gamle har nemlig fået en vældig

overvægt i landbrugserhvervet. Bortvandringen fra landbruget fra 1950 til 1965 har andraget rundt regnet 180.000 personer.

Denne bortvandring har i høj grad præget befolkningsudviklingen i provinsen, hvor landbruget tidligere var det dominerende erhverv i de fleste landsdele. Sideløbende med nedgangen i landbrugsbefolkningen har der været en betydelig udvikling i byerhvervene i provinsen, endda relativt kraftigere end i hovedstadsområdet. Allerede i 1960 kunne byerhvervene således for første gang mønstre over halvdelen af hele arbejdsstyrken i samtlige hovedlandsdele i provinsen.

Den samlede efterspørgsel efter arbejdskraft er steget mest i hovedstaden og i de store provinsbyer — tendenserne til, at de store tætbefolkede områder vil blive endnu mere befolkningsrige, er uafviselige.

Disse spredte træk af befolkningsudviklingen opridses klart de linier, som udviklingen henimod et stadig mere industrialiseret samfund har vist, og fortsat vil vise. Befolkningens koncentration i byområderne, den stærkt stigende industrialisering i stadig større enheder, med stadig større produktion pr. »arbejder« og stadig flere opgaver udspecialiseret i servicefag og administration — jfr. den voksende funktionærstand og de stærkt ekspanderende serviceerhverv — giver helt nye perspektiver for erhvervsstrukturen.

Produktionens koncentration øges stadig. Industrivirksomhederne vinder frem og bliver stadig større, medens de traditionelle håndværksvirksomheder efterhånden delvis forsvinder.

Hvad der sker på landbrugsområdet, falder godt i tråd med disse linier. De landbrug, der ikke kan yde en familie samme levestandard, som byernes lønmodtagere kan have, forsvinder, efterhånden som de siddende brugere lægger op. De brug, der bliver tilbage som egentlige erhvervslandbrug, kan med moderne teknik udnytte de derved ledigblevne produktions- og afsætningsmuligheder til en større omsætning og større fortjeneste pr. beskæftiget — d.v.s. samme resultat som i byerhvervene, omend baggrunden er en anden, idet landbrugsproduktionen ikke kan udvides ubegrænset som følge af de gældende markedsrestriktioner på dette område.

Både i by og på land betyder industrialiseringen derfor større, mere kapitalkrævende, men også mere produktionsdygtige virksomheder, når produktionen ses i relation til antallet af beskæftigede.

Disse udviklingslinier har stort set været rådende over alt i Vesteuropa i tiden siden 2. verdenskrig, d.v.s. så snart det mest nødtørftige

genopbygningsarbejde efter krigen var kommet i gang. Når linierne har kunnet fastholdes, skyldes det i høj grad, at de vestlige regeringer har været indstillet på at samarbejde om et program med friere samhandel og fuld beskæftigelse som hovedpunkter.

Mellemløbsårenes triste fejltagelser med depressionsskabende krigs-erstatningskrav over for taberne blev ikke gentaget. Risikoen for en vestlig fallit over for Sovjetunionen og østbloklandene i øvrigt havde ellers været stor, hvis man havde fulgt de traditionelle baner med skyld og soning i international politik.

Fremsynede amerikanske politikere skabte gennem Marshallhjælpen det første grundlag for Europas genrejsning, og gennem oprettelsen af OEEC-administrationen af Marshall-hjælpen, der gjordes til et rent europæisk anliggende, skabtes grundlaget for de vesteuropæiske regeringers samarbejde på det økonomiske felt.

Dette samarbejde skabte baggrunden for en næsten uafbrudt europæisk økonomisk fremgang fra 1945 til i dag. Det er desværre senere på ny midlertidigt (?) i nogen grad splittet gennem dannelsen af de to store, indbyrdes adskilte vesteuropæiske markedsforbund.

Levefoden er i disse år steget i alle de lande, vi har kontakt med.

Når man skal forsøge at skønne om, hvilke krav og problemer erhvervslivet stilles over for i disse foranderlighedens år, har man vel ikke andre vejvisere end dem, som de seneste års udviklingslinier i de mest fremskredne lande synes at angive. Man kan ganske vist ikke vide, om de projiceres videre i rette linier, om de krummer sig, og da i hvilken retning — eller om en fuldstændig niveauforskydning finder sted.

Det kan være særlig praktisk at rette blikket mod USA, da visse træk i udviklingen derovre erfaringsmæssigt gør sig gældende en halv snes år efter i Vesteuropa.

Man vil nok først notere sig, at den amerikanske økonomi i efterkrigstiden som helhed har udvist en vældig ekspansion med kraftig stigning i befolkningens realindkomst og forbrug, og at forudsætningen for, at dette kunne ske, har været større koncentration i produktionen og større kapitalindsats. I Europa har højkonjunkturen de senere år ligeledes betydet forøget indkomst, og hvis det kan antages, at man fremover kan føre en økonomisk politik med stigende realindkomst, vil befolkningens forbrugsmønster blive præget heraf, som tilfældet har været i USA.

Undersøgelser over forbrugsudviklingen i USA sammenlignet med førkrigstiden, viser som et karakteristisk træk, at stigningen i indkomstniveauet eller i levestandarden afsætter sig som en forøget efterspørgsel efter de såkaldte varige forbrugsgoder og i det omfang, behovet for en vis standard her mættes, efter tjenesteydelser, såvel materielle som personlige. Den til forbrug disponible indkomst i USA i perioden 1947—57 er gennemsnitligt vokset med $6\frac{1}{2}$ pct. om året. Forbruget af fødevarer, tobak m. v. er steget med godt 5 pct. årligt. Klæder m. v. kun med omkring 1 pct. årligt. Udgifter til egen transport (nye biler) er derimod steget med 12 pct. Forbruget af en række materielle tjenesteydelser såsom bolig, udstyr, telefon, rejser etc. er steget med 10—12 pct. årligt. Størst har forbrugsstigningen været med hensyn til personlige tjenesteydelser som underholdning, undervisning, læger, tandlæger, frisører m. v., idet stigningen her har nærmet sig 15 pct. pr. år.

De her fremdragne tendenser i forbrugsudviklingen genspejles allerede i Europa. Højkonjunktoren siden 1953 i de vesteuropæiske lande har som sædvanlig forudsætning haft den kraftige efterspørgsel i disse lande efter varige forbrugsgoder som biler og andre transportmidler, fjernsyn, boligudstyr af forskellig slags m. m. og de investeringer i maskiner og anlæg, som forårsages heraf.

Her i landet har vi kunnet konstatere, at fødevarerudgiftens andel af det private forbrug siden begyndelsen af 50'erne er faldet fra 28 til 23 pct., at udgiften til egne transportmidler har fordoblet sin relative andel fra 3 til 6 pct., at varige forbrugsgoder i dag tegner sig for 12 pct. af det private forbrug mod i begyndelsen af 50'erne 9 pct. — alt samtidig med, at privatforbruget reelt er øget 50 pct.

Den tilsvarende bevægelse i produktionsudviklingen fremgår af følgende tabel, der viser hovederhvervenes bruttofaktorindkomst 1953 og 1963.

Bag udviklingen ligger væsentlige forskydninger i erhvervenes størrelse, målt ved omfanget af de anvendte produktionsressourcer — arbejdskraft såvel som materielle produktionsmidler. Disse forskydninger er bl. a. fremkommet som en reaktion på en forskellig udvikling i efterspørgsel, produktionsteknik m. v. i de forskellige erhverv og dermed på forskelle i indtjeningsvilkårene.

En del af væksten i bruttofaktorindkomsten skyldes dog prisstigninger. En opgørelse af bruttofaktorindkomsten med elimination af prisstigningerne viser en reel stigning fra 1953 til 1963 på ca. 42 pct. svarende til en gennemsnitlig stigningsrate i dette 10-år på knap 4 pct.

Bruttofaktorindkomsten inden for hovederhverv 1953 og 1963

	1953 mill. kr.	1963 mill. kr.	pct. vis stigning	procentvis 1953	fordeling 1963
Landbrug	5.023	5.680	13	18,9	10,5
Industri	4.719	10.884	131	17,8	20,2
Håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed	4.296	9.180	114	16,2	17,0
Handel m. v.	4.907	9.856	101	18,5	18,3
Transport	2.383	5.221	119	9,0	9,7
Øvrige erhverv*)	5.208	13.035	150	19,6	24,3
I alt	26.536	53.856	103	100,0	100,0

*) Herunder gartneri, fiskeri m. v. samt offentlige ydelser, liberale erhverv og boligbenyttelse.

Jo, Danmark er i det sidste 10-år kommet godt med i den rige verdens imponerende vækst.

Den økonomiske vækst og ændringerne i samfundsstrukturen

Vi har i Danmark siden midten af 50'erne oplevet en periode med økonomisk vækst uden sidestykke, som næppe foreløbig har udtømt sine muligheder.

Vi har nået den fulde beskæftigelse. Hermed er spørgsmålet om, at alle bliver beskæftiget på en stadig mere produktiv måde, kommet i focus. Målsætningen for den årlige økonomiske vækst er gradvis presset op fra 3 til 4, ja, endog 5 pct.

Efterhånden som alle arbejdskraftressourcer er udnyttet, kan det dog måske komme til at knibe med at leve op til ambitionerne. Indkomsterne presses for let i vejret under den fulde besæftigelses vilkår, og inflation og valutavanskeligheder bliver let trofaste følgesvende.

Faren for, at man som følge af for store omkostningsstigninger kan blive tvunget til at neddæmpe beskæftigelsen ved at »putte grus i maskineriet« gennem økonomisk-politiske foranstaltninger til en vis neddæmpning af efterspørgselspres og investeringsaktivitet, vil hurtigt kunne blive åbenbar. Træerne vil jo ikke vokse ind i himlen. Men vækstraten har jo de sidste år også passeret de 5 pct., svarende til en fordobling af vort nationalprodukt på 14 år. Kan den økonomiske vækst holdes på blot 4 pct., vil nationalproduktet være fordoblet på

17 år. Bliver stigningen kun 3 pct., må vi vente 23 år med fordoblingen. Forskellen vil næppe mærkes særlig voldsomt. Jo hurtigere velstanden stiger, jo lettere vil det dog være at imødekomme kravene om flere offentlige investeringer, uden at borgerne skal føle sig flået af merbeskatning. Men vi er under alle omstændigheder kommet ind i det rige samfunds tidsalder.

Det, som ligger til grund for udviklingen, er jo en enorm teknisk udvikling, som atter afledes af en større forskningsindsats i verden end hidtil set. Vi er havnet langt inde i elektronteknikkens og automationens epoke, hvor mekanikken overtager en stadig større del af det kedelige og hårde arbejde.

Den voldsomme økonomiske vækst har ført samfundet ind i en vældig omkalfatring, til voldsomt dynamiske bevægelser og vandringer. Thi, netop i en sådan omstillingsproces er det ikke så, at alle erhverv går frem i samme takt. Udpræget forskellige bevægelser under den stærke økonomiske vækst afstedkommer vandringer fra erhverv til erhverv og fra område til område. Det gamle samfund er i skred.

Vi kommer herved til de store samfundsforskydninger, som debatteres under betegnelsen strukturændringer. Disse hænger ikke mindst sammen med, at velstandsstigningen ikke retter sig ligeligt mod efterspørgsel efter alle varer.

Forbruget af mad stiger jo ikke så voldsomt, når det punkt først er nået, hvor alle kan spise sig mætte. Det bliver i videre forstand luksusforbruget, der stiger, når indkomsterne stiger pænt. Og med maskinernes overtagelse af stadig mere af det grovere arbejde, får menneskene mere fritid. Dette giver igen mulighed for produktion og salg af meget mere end tidligere af noget, som man i videre forstand kan karakterisere som »legetøj for voksne«.

Forsøg på at klarlægge, hvorledes erhvervsfordelingen bliver i året 1980, tyder på, at landbruget yderligere vil afgive ca. 100.000 mennesker. Meget vil dog naturligvis afhænge af udviklingen i de i de første år så uoverskuelige fremtidige afsætningsforhold og markedsvilkår. På noget længere sigt vil den enorme befolkningstilvækst i verden sandsynligvis give nye glørværdige eksportmuligheder for vort gamle hovederhverv. Men i de næste år, hvor meget tyder på, at erhvervets eksportmuligheder vil blive generet alvorligt af spaltningen af de europæiske markedsdannelser, vil det vel kunne blive drøjt nok at skulle afvente nye muligheder i det lange løb.

Videre indicerer prognoserne, at industrien — industri, håndværk

og byggeindustri — vil opsuge ca. 100.000, og at de øvrige byerhverv vil ekspandere med det dobbelte, altså med rundt regnet 200.000. Det er disse andre byerhverv, ofte kaldet service-erhvervene, der i fremtidens samfund vil indebære de store beskæftigelsesmuligheder. Folk med flip og pænt slips til daglig vil dominere i fremtidens samfund.

En så kraftig omlægning af beskæftigelsen fra visse erhverv til andre erhverv, som vi allerede har oplevet, og som vi efter alt at dømme vil se udvikle sig videre, kan ikke undgå at sætte sig dybe spor i hele vort samfundsliv. Der er endda ikke alene tale om forskydninger mellem hovederhvervene. Går man længere ned i de enkelte erhvervs undergrupper — de forskellige industribrancher, de enkelte håndværksfag og de enkelte handelsområder — vil man kunne opdage tilsvarende forskydninger. Nogle stagnerer eller går tilbage. Andre har en så meget desto stærkere fremgang.

Inden for landbruget vil mangt og meget også skifte karakter i produktionsteknisk henseende. Inden for det moderne gartneri har man i de senere år været vidne til en enestående hastig udvikling bort fra den blandede alsidige drift i mindre drivhuse og bort fra frilandsgartneriet over i en helt industripræget, højt specialiseret storproduktion i nye kæmpemæssige varmedrivhuse. Den samme tendens kan allerede så småt konstateres i det egentlige landbrug. Vi vil nok også i selve landbruget opleve en specialisering, der i sin yderste konsekvens på egnede områder vil bringe en næsten industrialiseret eller fabrikspræget produktion i staldene. Også her vil der alt efter udviklingen i afsætningsvilkårene kunne påregnes væsentlige forskydninger mellem produktionsgrenene.

På alle erhvervslivets områder vil vi samtidig se mange små virksomheder forsvinde. Det er de store virksomheder, der i stigende grad bærer produktionen og trækker beskæftigelsen til sig. Også her er billedet naturligvis meget nuanceret. Der er områder, hvor der dukker nye opgaver op for de mindre virksomheder, bl. a. som underleverandører til større indenlandske eller udenlandske koncerner. I det store og hele vil udviklingen dog nok gå i retning af de store og mellemstore virksomheders sejrsgang, selv om fortsat økonomisk fremgang for samfundet som helhed med den hertil knyttede købekraftstigning i sig selv rummer en styrkelse af dygtigt ledede småvirksomheders og butikkers muligheder for at overleve.

Den øgede koncentrationstendens har så igen følger for befolkningsstrukturen. Der bliver færre og færre selvstændige inden for erhvervs-

livet, og flere og flere lønmodtagere. Der bliver samtidig relativt færre egentlige arbejdere, ufaglærte såvel som faglærte, og den store fremgang kommer til at ligge på funktionærområdet samt i de såkaldte liberale erhverv. Væksten i antallet af beskæftigede hos det offentlige skal også nok få sin massive andel af de merbeskæftigede.

Endelig er det et karakteristisk træk i samfundsudviklingen, at den offentlige sektor inden for økonomien forbeholder sig en stadig større del af den i sig selv stærkt voksende nationalindkomst til kollektive udgifter og investeringer. Tendensen til, at de offentlige budgetter tager sig pænt af en større og større del af den samlede indtægt, er ganske klar. På få år er det offentliges forbrug af nationalindkomsten steget fra 25 pct. til 35 pct. Inden vi får set os om, vil det offentlige sandsynligvis beslaglægge 40 pct. af ressourcerne.

Med det tiltagende behov for mere forskning og bedre uddannelse vil undervisningsinvesteringerne længe gå i vejret. Med behovet for bestandigt flere motorveje, omkørselsveje, for andre veje af enhver art, for nye kæmpebroer og tunneler, for tunnelbaner, samt for nye flyvepladser og parkeringspladser m. m., vil trafikinvesteringerne gå endog meget voldsomt i vejret i vor tid.

Man kunne nævne flere områder med store offentlige investeringsbehov. Alle vil de sådan set kunne overbevise om, at de i det rige velstandssamfund ikke rangerer ringere end tilsvarende private investeringer. Alle vil de imidlertid beslaglægge uhyre materielle ressourcer samt arbejdskraft og derved tjene til yderligere at bidrage til, at samfundet fortsat vil være under forvandling.

Stadig voldsommere strukturændringer i hele erhvervslivet med landbrug, håndværk og handel i spidsen, vil blive den umiddelbare konsekvens. Strukturændringerne, der endnu kun er på begyndelsesstadiet, vil i de pågældende erhverv kunne føles endog meget smertelige, også fordi der skal brydes med så mange nedarvede forestillinger og tages afsked med så megen interessepolitik, som tiden ubarmhjertigt er løbet fra. Af hensyn til de knappe arbejdskrafts- og kapitalressourcers mest produktive udnyttelse er strukturændringerne imidlertid uafviselige. Deres reale baggrund er tilmed så stærk, at de — her og der måske lidt langsomt, her og der antagelig med dynamisk tempo — vil tvinge sig igennem på trods af al forståelig modstand.

Bankernes egne strukturproblemer

Den foran beskrevne ændring af samfundsstrukturen vil sikkert også sætte sig yderligere spor i selve det danske bankvæsen og dets struktur.

Man kan vist nok i dag slå fast, at antallet af mindre virksomheder i dansk erhvervsliv som helhed ikke vil forøges. Det samme må formentlig gælde bankerne, men vil antallet af selvstændige banker da forblive på samme niveau? For industrivirksomheder har man de senere år diskuteret problemet om den optimale virksomhedsstørrelse med stor iver, uden at det tilsyneladende har været muligt at komme til noget entydigt resultat. Dog skinner det ret klart igennem, at stordrift stiller stærke krav til ledelsens udsyn, og er dette utilstrækkeligt, har fordelens sin begrænsning. Medens man har diskuteret, har væsentlige integrationer imidlertid fundet sted i handel og industri.

I detailhandelen har vi efter amerikansk mønster allerede set supermarkeder, stormagasiner og frivillige kæder rykke frem i ilmarch over alt, og vi ved, at flere vil følge efter. Vi har også set, hvordan mange mindre virksomheder allerede er tvunget ind i intensiv specialisering for at overleve. I industrien har der allerede været tale om mange struktur-rationaliserende samkøb eller sammenslutninger af virksomheder.

For landbrugets vedkommende har strukturdebatten jo været ganske særlig voldsom, hvad nok hænger sammen med, at landbruget på en måde har været den moder jord, der oprindeligt har beskæftiget hovedparten af befolkningen og på mange måder har dannet grobund for de andre erhvervs udvikling. Vi har endnu på papiret 180.000 selvstændige landbrug her i landet. Efter udviklingen må det anses for sandsynligt, at fremtiden vil decimere dette antal meget væsentligt, måske i de næste 30 år helt ned til 30 til 50.000 effektive fremtidige egentlige erhvervslandbrug med stor omsætning pr. beskæftiget, plus indtil videre et meget stort antal deltidslandbrug, boliglandbrug, eller fritidslandbrug, eller hvad man nu skal kalde disse mange landbrug, der i de kommende år vil dø ud som erhvervslandbrug sammen med deres ejeres falden for aldersgrænsen.

Overalt i erhvervene vil tendensen være den samme: Den menneskelige arbejdskraft vil blive stadig dyrere. Alle erhverv må i princippet betale arbejdskraften det samme. For at beskæftige den ikke blot dyre, men også knappe arbejdskraft lønnende, må alle virksomheder i alle erhverv beskæftige den i samme effektive teknik. Det vil vel igen sige det industrielle samlebånds teknik. Byggeriet og andre traditionelle håndværksområder vil blive stadig mere industrialiseret. Handelen vil opleve det samme, idet det jo er denne udvikling, der afspejler sig i arbejdsformen i de store selvbetjeningsbutikker og magasinkæder.

Interessant er det, om de konklusioner og resultater, man kommer frem til for andre erhverv, dels her i landet, dels i udlandet, kan overføres på danske bankforhold og her afstikke en tendens for fremtiden. Hertil kan man ikke stille sig ret tvivlende, selv om ganske specielle forhold i hvert fald hidtil har været gældende for bankernes vækst og vilkår. Det er ganske vist vanskeligt at forestille sig, at en bank ikke vil kunne overleve økonomisk, hvis dens aktionærer ønsker dette. Hvad der derimod ikke kræver den store forestillingsevne at se, er, at mange af landets selvstændige pengeinstitutter vil miste i betydning som erhvervslivets finansiers på deres egn, hvis de ikke snart på den ene eller anden måde får sig samordnet i større enheder.

Fordelen ved dansk bankvæsens strukturelle opbygning med stærk decentralisering har hidtil været de lokale kontakter samt egnskendskabet hos den stedlige bankdirektør og bankledelse. Imidlertid må man ikke være blind for, at den i samfundet glidende udvikling med vandring fra land til by og med dannelse af større industrielle eller handelsmæssige centre mange steder i provinsen i nogen grad vil kunne svække dette forhold. Den ret stærke udbygning af provinsindustrien og den kraftigere udflytning af gamle hovedstadsindustrier til de områder af landet, hvor der endnu er arbejdskraftreserver, kan gøre det svært for den lille egnsbank at leve op til de nye kapitalkrav.

Den nye tids øgede mobilitet på alle områder i forbindelse med et udbygget trafiknet og øget kommunikation har samtidig øget befolkningens muligheder i enhver henseende usandsynligt. Det er ikke mere den lokale stations- eller handelsby, der er verdens navle. Og navnlig vil det ikke være det i fremtiden. De store handelscentre rundt om vil vokse sig relativt større og større, og vil som magneter drage stedse mere vidtspændende områders købekraftige befolkning til sig som kunder.

Hertil kommer, at den voldsomme vækst inden for industrien i provinsen samt udflytningen af større hovedstadsindustrier og den øgede koncentration i detail- og engroshandelen, og også efterhånden i alt, hvad der har med landbrug at gøre — »Mejeriet Danmark« o.s.v., vil bevirke øgede enkeltengagementer i bankerne og styrke de store bankers stilling.

De større provinsbanker som Ringsted Bank kan honorere udviklingens krav og har, hvad der er en af de absolutte fordele, fornødent grundlag for at tage del i den bestandigt mere nødvendige tekniske rationalisering og mekanisering. Gennem mange år har danske provinsbanker gennemført et frugtbart samarbejde i De Danske Provins-

bankers Forening, der bl. a. virker som et fremragende organisationskontor, der formår at delagtiggøre medlemsbankerne i mange af den tekniske stordrifts fordele, herunder at muliggøre deres deltagelse i den allerede aktuelle elektroniske databehandling. Automatisk bogføring og checkafregning er ikke mere fremtidsmusik.

Endvidere har man i provinsens banker, hvor enkeltengagementer har vist sig for store for den enkelte, fundet udveje, enten i fællesskab eller ved samarbejde med en storbank. Et værdifuldt hjælpemiddel for provinsbanken og dens kunder er også de nye finansieringsinstitutter, som bankerne i fællesskab har oprettet, såsom Provinsbankernes Reallånefond, Byggeriets Realkreditfond, Dansk Landbrugs Realkreditfond samt Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S og Danmarks Skibskreditfond.

Spørgsmålet er blot, om disse udveje i fremtiden vil være helt tilstrækkelige for de banker, der ikke allerede efter de lokale forhold er nået at blive store nok. Derfor ser man her og der drøftet større egnsvis samarbejde eller integrering. Det forekommer sandsynligt, at en udvikling i denne retning mange steder i voksende grad vil være en helt nødvendig forudsætning for, at lokalbanksystemet kan holde de hidtidige skanser som virkelige kreditformidlere for provinsens så hurtigt ekspanderende erhvervsliv. For den samlede bankkreditgivnings effektivitet står meget på spil i disse år.

Spørgsmål af denne art kan kun fremtiden besvare. Eet står imidlertid klart: Lette er løsningerne på sådanne spørgsmål ikke. Hvor fremsynet De Danske Provinsbankers Forening og mange kredse heraf end har arbejdet med disse spørgsmål, synes alle fornuftige sammen slutningsplaner at drukne i personproblemer omkring den nye egnsbanks direktions- eller bestyrelsessammensætning og problemer om det nye hovedsædes beliggenhed — et typisk udslag af en bypatriotisme, som nærmest må kalde en anelse på smilet i de store markedsdannelsers tidsalder.

Der er sikkert ingen tvivl om, at det i fremtiden også inden for bankvæsenet bliver de stærkeste — og som i det øvrige erhvervsliv navnlig de mest dynamiske inden for alle størrelsesgrupper — der vil træde endnu mere i forgrunden, medens de svage, og mindre anmassende, let vil kunne få en mere trist rolle tildelt i forhold til deres vedtægtsbestemte formål og opgave på deres egn.

De noget større banker kan med roligere blik skue ind i fremtiden. Når Ringsted by og egn har et pengeinstitut, der i dag kan fremvise en balance på omkring 150 mill. kr., er et solidt grundlag for fortsat vækst

i takt med egnens erhvervsliv til gavn for alle til stede i denne betydelige og gennem tiderne overordentligt vellede Midtsjællands-bank.

Bankernes modernisering af kapitalmarkedet

I de senere år er der her i landet, takket være stor fremsynethed hos det private bankvæsen, sket en kraftig udbygning af det danske kapitalmarked.

Med sigte på at gøre det private kapitalmarked helt moderne og funktionsdueligt til imødegåelse af de store finansieringskrav, der udspringer af erhvervenes vældige investeringsbehov i et samfund under forvandling til højtindustrialiseret velstandsnation, og som samtidig skal tilpasse sig de større markedsdannelser, har de private banker med Danmarks Nationalbanks stærke støtte været primus motor i dannelsen af en række nye landsomspændende finansieringsinstitutter.

Nydannelserne omfatter dels tre institutter for erhvervsfinansiering: Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S, Dansk Landbrugs Realkreditfond og Danmarks Skibskreditfond, dels tre boligfinansieringsinstitutter: Byggeriets Realkreditfond, Provinsbankernes Reallånefond og Landsbankernes Reallånefond.

Gennem disse initiativer har man brudt de tendenser, der endnu i 50'erne pegede i retning af flere statslånsordninger.

I markedsdannelsernes dynamiske tidsalder vil også alene smidige liberale låneordninger, fungerende på almindelige kapitalmarkedsvilkår, på et samfundsøkonomisk forsvarligt grundlag kunne imødekomme ønskerne fra alle sider om at få kanaliseret flere penge til nye, produktive fremtidsinvesteringer i industri, håndværk, landbrug, gartneri m. v. samt i handelsflåden til støtte også for vor skibsværftsproduktions opretholdelse.

På byggefinansieringens område har initiativerne bevidst taget sigte på at føre byggeriets langsigtede prioritering tilbage til det private kapitalmarked efter mange års statslånsfinansiering, da dette system i praksis havde bevist sine uheldige sider.

Begrundelsen for dannelsen af *Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk* i 1958 var, at der under den nye industrielle revolution, der kunne skimtes i slutningen af 50'erne, skønnedes at være et særligt behov for yderligere kapitaltilførsel til industriel ekspansion her i landet, samt at der i Danmark også kunne komme voksende finansieringsproblemer for industrien under omstillingen til de større markedsdannelser i Europa.

Man var i særlig grad opmærksom på, at den fortsatte industrielle udvikling og omstilling indebar tendenser til et kraftigt, yderligere behov for mellemlange investeringslån til industrisektoren. Det var bl. a. med henblik på at udfylde et sådant eventuelt tomrum i finansieringsstrukturen, at danske banker i samarbejde med industrien selv, med sparekasserne, forsikringsselskaberne og Danmarks Nationalbank tog initiativet til stiftelsen af »Finansieringsinstituttet« — det eneste af de nye institutter, der er dannet som aktieselskab.

Det er instituttets formål at give lån til finansiering af dansk industri og håndværk, nærmere defineret som to hovedopgaver, nemlig:

1. Mellemlange lån, som dækker intervallet fra realkredit til egenkapital, og,
2. Lån af mere risikopræget karakter.

I modsætning til industrifinansieringsinstituttet er de øvrige erhvervsfinansieringsinstitutter — Dansk Landbrugs Realkreditfond og skibsfinansieringsinstituttet — samt også boligfinansieringsinstitutterne stiftet som selvejende institutioner.

Det nye landbrugsfinansieringsinstitut — *Dansk Landbrugs Realkreditfond* — blev stiftet den 12. oktober 1960 af landets banker og sparekasser og Danmarks Nationalbank i samarbejde med landbo- og husmandsforeningerne. Baggrunden for denne fonds oprettelse er i betydelig grad fælles med de nye boligfinansieringsinstitutters baggrund, nemlig at kredit- og hypotekforeningerne, der før den anden verdenskrig gav lån op til ca. 55 pct. af en landejendoms værdi, efter krigen var kommet ned på kun at finansiere 30—40 pct. af værdien. Landbrugsorganisationerne påpegede, at der var behov for en finansiering op til 70 pct., hvis den nye generation skulle have mulighed for at overtage gårdene, eller hvis det skulle være muligt at skabe et produktionsapparat, der kunne tilfredsstille de moderne tiders krav.

Dansk Landbrugs Realkreditfond kan yde lang og mellemlang realkredit til den efter traditionelle forestillinger meget høje lånegrænse på 70 pct. af ejendommenes handelsværdi, normal besætning og driftsinventar samt merværdien af projekterede nyinvesteringer medregnet. Med denne høje lånegrænse, der i realiteten ved de unges køb af ejendom og ved store nyinvesteringer giver mulighed for en belåning på omtrent 100 pct. af værdien af fast ejendom alene, er det realkreditfondens opgave at klare topfinansieringen af de store investeringer i opbygningen af de effektive fremtidslandbrug, som er en følge af de revolutionerende strukturændringer i landbrugserhvervet.

Landbrugskreditfonden kan efter sit formål yde lån til fremme af alle fornuftige investeringsformål og formidling af generationsskifte i landbruget gennem lån til de dygtige unge landmænds overtagelse af selvstændig ejendom. Så lidt som de tre boligfonde kan landbrugskreditfonden bistå ved finansiering alene af omprioriteringer.

I 1961 kom et yderligere skud til på de nye erhvervsfinansieringsinstitutters stamme — *Danmarks Skibskreditfond*. Dette institut yder ved nybyggerier mod 1. prioritets panteret obligationslån til danske rederier og dansk skibsværftsindustri. Skibsinstituttet er oprettet til støtte for opretholdelsen af dansk skibsværftsproduktion og til ophjælpning af den fortsatte udbygning af den danske handelsflåde.

Boligfinansieringsinstitutterne, der alle er stiftet i 1959, omfatter det landsomspændende finansieringsinstitut for det store byggeri — udlejningsbyggeriet — *»Byggeriets Realkreditfond«*, samt de to konkurrerende parcelhusinstitutter med virkeområde i landet uden for hovedstadsområdet, *»Provinsbankernes Reallånefond«*, stiftet af landets selvstændige provinsbanker, samt *»Landsbankernes Reallånefond«*, stiftet af banker med hovedsæde i København og med filialer ud over landet.

Med disse boligfonde har man over det private kapitalmarked organiseret en sekundær långivning, som stort set har kunnet afløse statens omfattende långivning til boligbyggeriet i efterkrigstiden. Herved er boligfinansieringen, hvortil staten indtil 1958 direkte havde udlånt 6 milliarder kroner, kommet til at foregå på markedsvilkår, således at boligsektoren — i hvert fald rentemæssigt — i højere grad er kommet til at konkurrere på lige fod med erhvervslivet om samfundets kapitalressourcer. Dette må tillægges så megen større betydning, som statens finansiering af boligbyggeriet til renter under markedsniveauet i mange år foruden at være et evindeligt drænrør i statskassen, fremtvang tendenser til forvridding af produktionsstrukturen.

Det er antagelig på baggrund af, at statens boliglånsudpumpning vanskeliggjorde opretholdelsen af økonomisk ligevægt og hæmmede en hensigtsmæssig anvendelse af rente- og pengepolitikken, at man må søge det egentlige motiv til Danmarks Nationalbanks stærkt positive bidrag til oprettelsen af de nye kapitalmarkedsinstitutioner.

For de nye institutter som helhed gælder, at mere yderligt sikrede lån end tidligere placeret på obligationsmarkedet i risikomæssig henseende gøres til fuldgode panter, der kan bære obligationsudstedelse, ved at der bliver stor risikospredning som følge af, at de enkelte nye institutters lånemasse baseres på et stort antal panter i det ganske

land, samt *ved* — og det er helt afgørende — at banksystemet som helhed har tilvejebragt meget store kapitaler som supplerende sikkerheder for obligationerne. Som følge af disse garantikapitaler kan tilliden til de nye institutters obligationer være fuldt så stor som til traditionelle pantemæssigt bedre sikrede obligationer.

Alt i alt er der skabt en blodfornyelse på kapitalmarkedet, som har betydet, at erhvervenes rimelige behov for kapitalmarkedsbistand har kunnet tilfredstilles fuldt ud. Gennem denne store indsats til reorganisering af kapitalmarkedet er det lykkedes at bevare privat foretagsomheds fordele i form af hurtighed og effektivitet, og at sikre det for en sund investeringsudvikling og fornuftig kapitalanvendelse helt afgørende: At alle erhverv i det store og hele skal konkurrere på lige fod om de knappe pengemidler.

Med disse nye institutter er staten i betydeligt omfang blevet fritaget for finansieringsopgaver. Bankerne er samtidig blevet aflastet gennem muligheden af at kunne skubbe en lang og mellemlang finansiering, som hidtil har stillet store krav til likviditeten, videre frem til det egentlige kapitalmarked. Herved har bankerne fået midler til overs til bedre at kunne løse deres naturlige opgave: At dække erhvervslivets behov for relativt mere kortfristede omsætnings- og driftskreditter, at korttidsfinansiere anlægsinvesteringer og i det hele virke som erhvervslivets midlertidige fødselshjælp.

De nye institutter betegner derfor også en strukturel udbygning, som i almindelighed skulle gøre såvel kapitalmarkedet som pengemarkedet mere smidigt og effektivt. Herunder må det også nævnes, at der er en meget afgørende tendens til, at institutterne flytter kapital fra de obligationskøbende, kapitalrige centre i København, til de gennemgående mere kapitalknappe provinsområder.

De nye institutter er alt i alt udtryk for, at dansk bankvæsen har kendt dets besøgelsestid ved på et tidligt tidspunkt at være optaget af problemet med at forbedre erhvervslivets finansieringsmuligheder med et klart blik for udviklingens krav.

De nye kapitalmarkedsinstitutioner finansierer i princippet alle til rentesatser, der er bestemt af udbudet og efterspørgselen på Børsen fra dag til dag. De store investeringskrav, navnlig fra boligbyggeriets side har jo været ved at slå bunden ud af obligationsmarkedet og gennem et stykke tid givet rentesatser, der er højere end acceptabelt ud fra hidtidige forestillinger om prisen på kapital. I en periode, hvor så meget søges indhentet på alle investeringsområder efter en del tidli-

gere undladelsessynder, bliver vi vel imidlertid nok i det hele nødt til indtil videre at revidere vore begreber om rentens højde noget. De nye kapitalmarkedsinstitutioner kan i hvert fald ikke bære noget ansvar for, at renten har nået rekordhøjder, idet man ikke med føje kan bebrejde private institutioner, at de er effektive til det, de er oprettet til. Det må naturligvis indrømmes, at de nye kapitalmarkedsinstitutters tilkomst har øget obligationsudbudet, også som følge af, at de nye institutter har inspireret de traditionelle obligationsudstedende kreditforeninger til øget dristighed i låneudmålingen. Men i det store og hele er det sådan, at den samlede obligationsudstedelse er bestemt af de af regering og folketing fastlagte rammer for den økonomiske aktivitet.

Det ville derfor være gået meget værre, hvis disse nye institutter ikke havde set dagens lys, og staten, der erfaringsmæssigt ikke gerne benytter emission af statsobligationer til refinansiering af sin egen udlånsaktivitet ud over et vist punkt, havde fortsat og øget sin finansieringsbistand med midler fra et evindeligt inflationsskabende træk på sin konto i nationalbanken. Det er meget sundt, at gøre sig dette klart, og så placere ansvaret for momentvis overanspændelse i vor økonomi og dermed rentens højde, hvor ansvaret hører hjemme, nemlig hos politikere, der har været mere travlt beskæftiget med at sætte fuldt blus på lampen på alle investeringsområder, og herunder været mere optagne af at lade det offentlige påtage sig nye opgaver, end samtidig at drage omsorg for den rette samfundsøkonomiske balance.

Januar 1965.

Efterskrift

Som nævnt i indledningen, er dette jubilæumsskrift ikke en samlet beretning om banken gennem alle de 75 år, men kun et supplement til det, der udkom ved 40-års jubilæet.

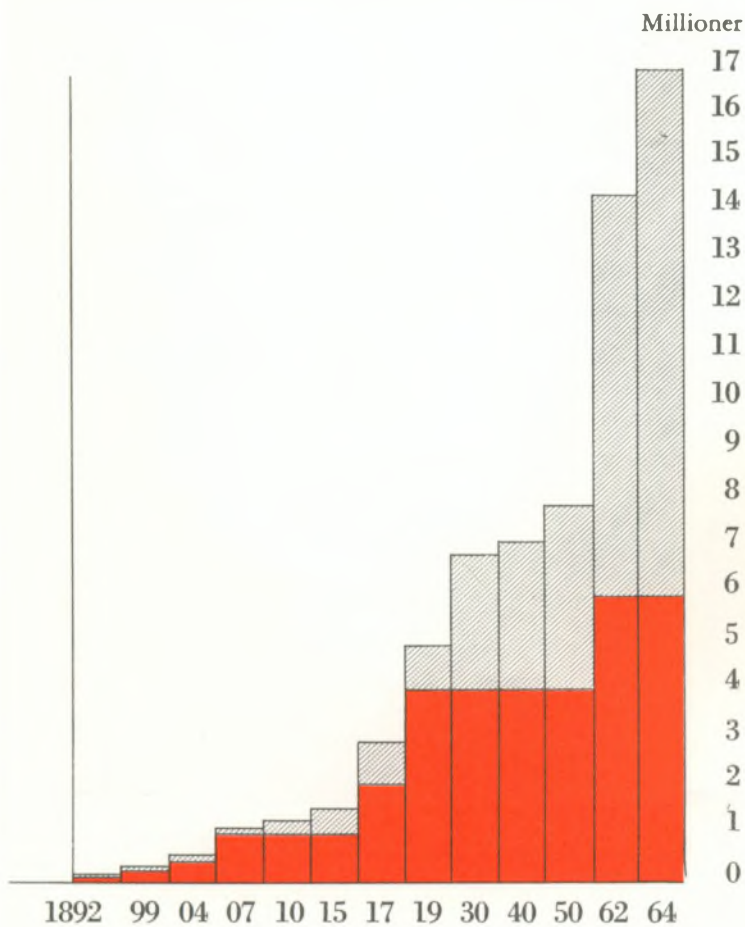
Ringsted Bank har altid kunnet glæde sig over en støt og rolig fremgang, og den har stadig kunnet hævde sig som en af de større provinsbanker i landet og den største på Sjælland uden for hovedstadsområdet.

Den er stor nok til at kunne klare selv større anmodninger om finansiering af byggeri og til investeringer af forskellig art for såvel industri og håndværk som handel og landbrug, men den har aldrig været for stor til også at tage sig af de små lånere.

Man føler, at banken altid har haft kundernes tillid, og skal man ønske noget for fødselsdagsbarnet, må det være, at banken altid må være denne tillid værdig, da det er det, der skaber en stadig fremgang.

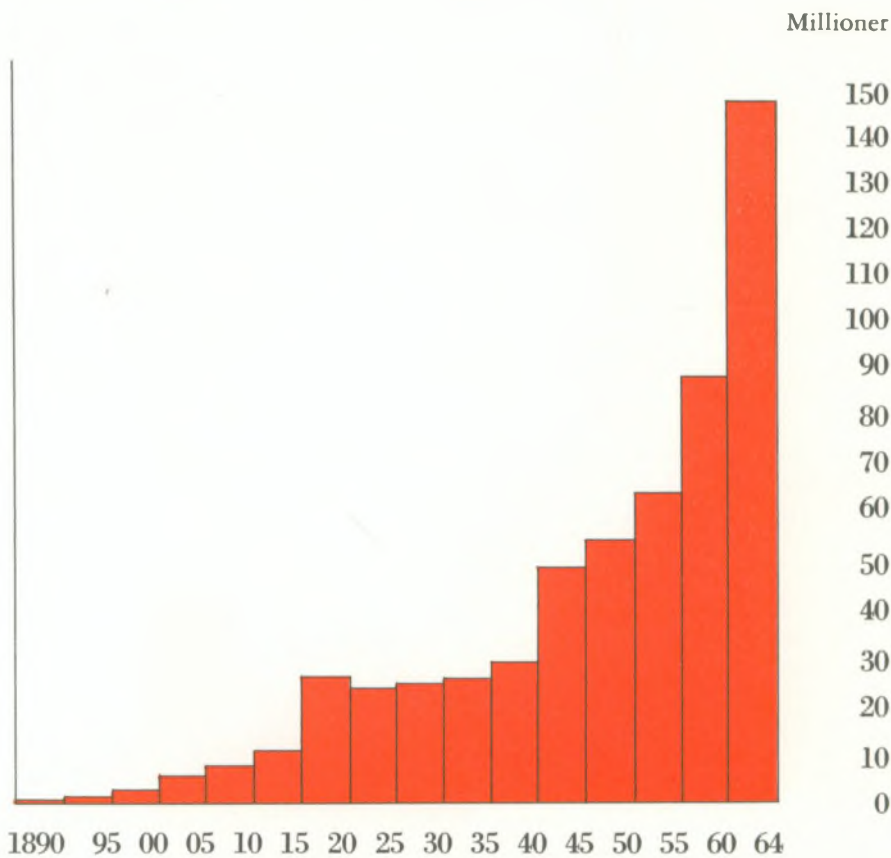
C. Bunch-Christensen.

Bankens egenkapital

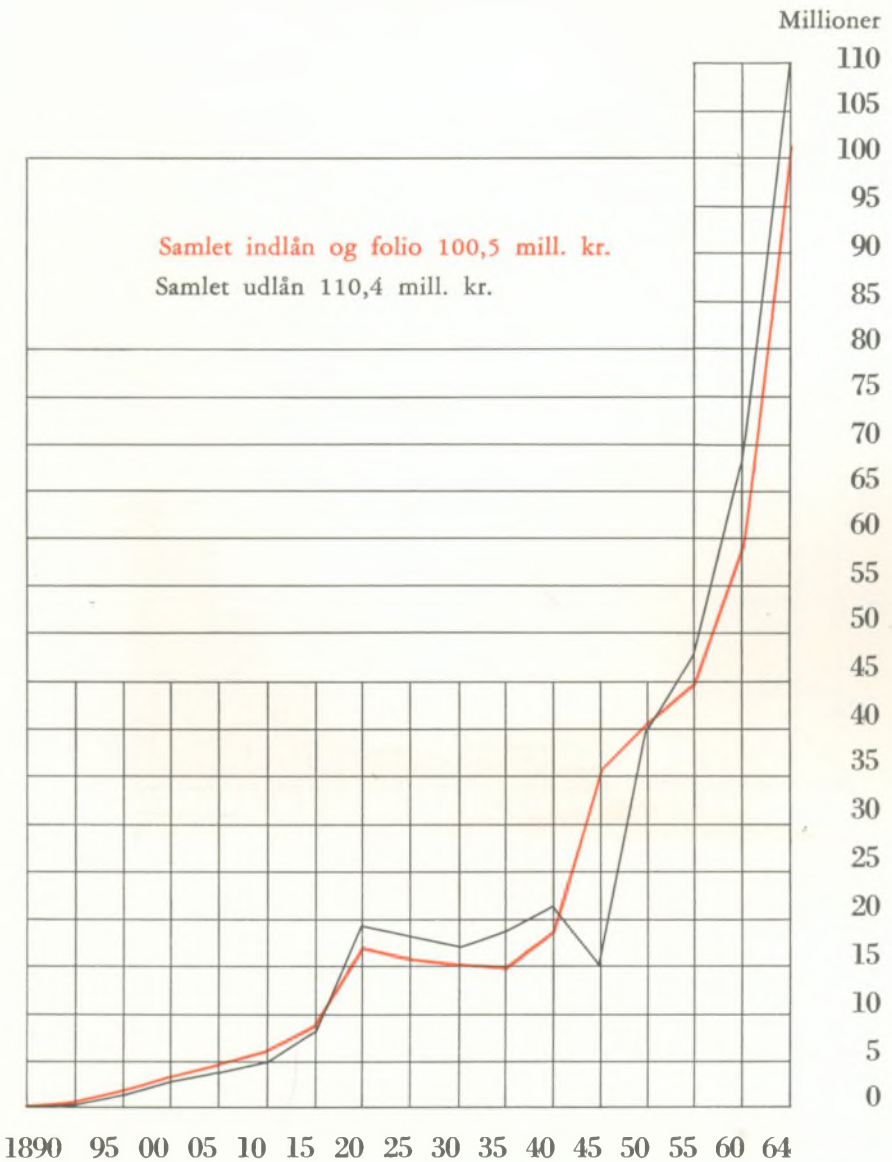

Reserver
Aktiekapital

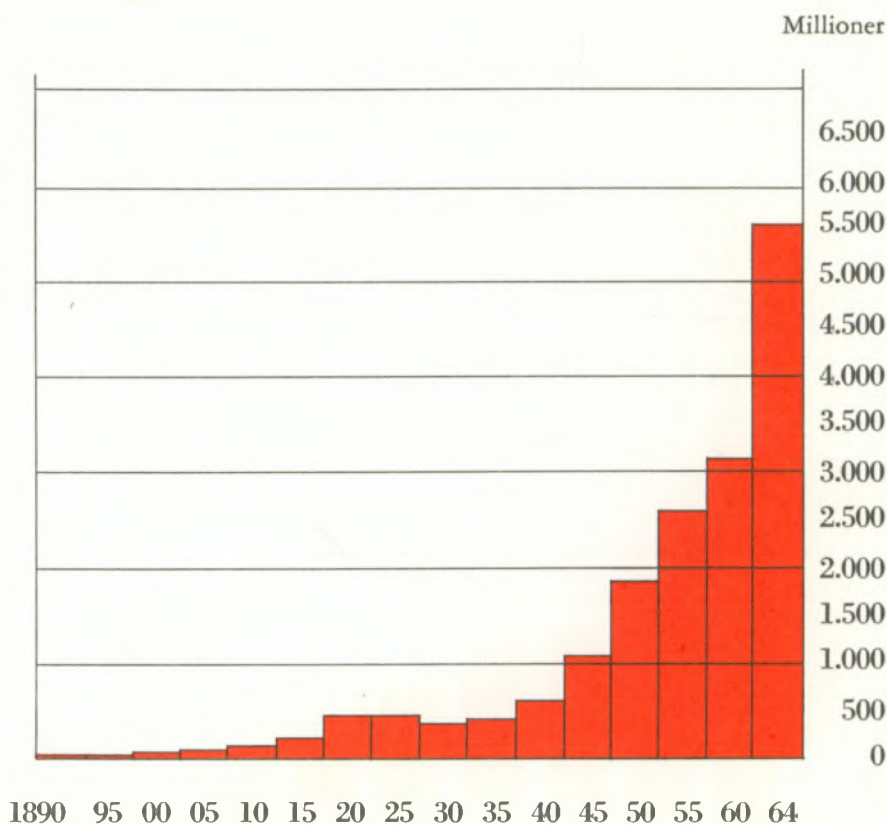
Bankens balance

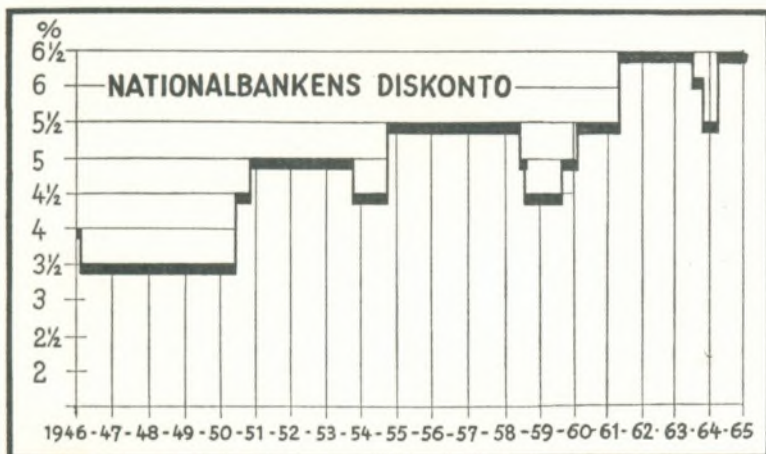

Udlån og indlån

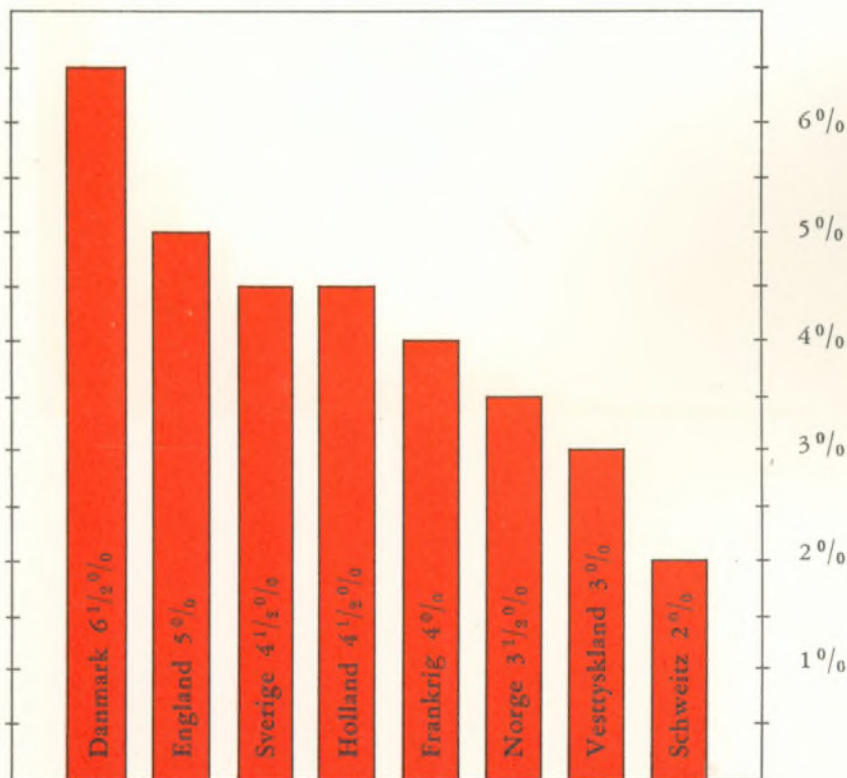

Bankens totalomsætning

Tegningen viser udviklingen i Nationalbankens diskonto. Efter forhøjelsen den 11. juni 1964 på 1⁰/₀ er diskontoen atter 6¹/₂⁰/₀.

Diskontoen i 8 vesteuropæiske lande 11. juni 1964

(Danmark: forhøjet fra 5½⁰/₀ til 6½⁰/₀)

Den 7. novbr. 1964 forhøjede Sverige sin diskonto med ½⁰/₀ til 5%,
og den 23. novbr. forhøjede England med 2% fra 5% til 7%.

